Wiegendrucke
138.054

E. S.

Neugebunden
25. 4. 1967 [illegible]

41 C

COSMOGRAPHIA DANS MANVDVCTIONEM in tabulas Ptholomei: oſtendens omnes regiones terræ habi- tabiles: diuerſa hominū genera: diuerſis moribus & conditio nibus viuentes: annumerās diuerſa aīalia in diuerſis prouin- cijs: inſulas: maria: flumina: & mōtes: & plurima ſcitu digniſ ſima: vna cū nōnullis epigramatibus & carminibus.

Con Celsi Pro poen sum

Atomi Probans S.J. Viennae catalogo inscriptus 1698

παρέσω φρορνοις

I
138054
Incunabel
E. S.
BIBLIOTH. UNIVERSIT. VINDOBONENSIS
№ 021722
Restauriert 1967

PANEGIRICON AD CELEBERRIMVM ATQVE NOBILEM VIRVM HARTMANNVM DE EPTIN- GEN MAIORIS ECCLESIAE BASILIENSIS CANO NICVM: SAPPHICON ENDECASILLABON TE- TRASTROPHON HEINRICI BEBELI VSTINGEN.

q Va canam docta celebrē camena.
Splendidū Hartmannū bonitate mira.
Muſa nunc profer fidibus canoris
Pyerideſq;
Fulget hic largo ſuperū fauore.
Nobilis priſtis patribus creatus.
Quēcq; virtutes decorant parentes.
Stēmate claro.
Pectus huic donis cecropis mineruæ:
Pingue donaſti pharetratæ phœbe:
Atq; ſolertem dederas magiſtrā
Calliopeiam.
Pegaſi puris madefactus vndis:
Doctus hoc ſacro ſaturauit amne
Corda: diuorūq; bibit vnde turb:
Carmina vatum.
Sunt tibi notæ Mithridatis inſtar
Pontici regis variæ loquelæ:
Atq; ſermonem Cicerone dignum
Promere poſſis.
Integræ mentis: memoranda tecū
Dona virtutis: quibus ipſe clarus
Emicas: donec viridis ſubintrat
Rhenus in æquor
Qui cupis tempus reuocare priſcum:
Quo fuit multo ſapiens honore.
Quocq; virtutes colebant atq;
Pallados artes:
Quo pudor regi deerat ſuperbo:
Litteras ſacras coluiſſe nocte
Sæua dum ſudus agitabat arma
Sole cadente.

Fecit auguſtus moderator orbis
Caius & cæſar: varijꝗ reges
Maximi bellis adamare vates:
Sæpe ferunt.
Inclitos reges ſequeris diſertus
Omnibus rebus ꝓbitate fulgens:
Non pius nulli ſtudio vigenti:
Ingenioꝗ.
Talibus ſemper (celebris per æuum)
Te geris mitē & facilem patronū
Atꝗ mecœnas veluti poetas
Diligis alter.
Propter hoc viuus ſuperos adibis
Nec tua in terris ruitura fama eſt:
Dum polū ſtellas: tenet vnda piſces:
Robora tellus. Vale.

Τέλος

Integerrimo atꝗ nobili viro Hartmanno de Eptingen maio-
ris eccleſiæ Baſilienſis canonico ſuo dño humaniſſimo Hein-
ricus bebel Iuſtingenſis ſalutē dicit.

Radunt rerū ſcriptores (vir humaniſſime idēꝗ doctiſ-
t me) Alexandrum illum magnum macedoniæ regem.
Vel ex eo maxime ſe cæteris regibus maiorem oſten-
taſſe: quod alium nullum: neꝗ legerint: neꝗ audiuerint: quē
cum illo: & liberalitatis & munificētiæ magnitudine ſplendo
reꝗ comparandū cenſerent: quo facile comparauit omniū ſibi
fauorem & beniuolentiā: vt ꝑ omnia terræ atꝗ maris diſcrimi
na: ꝑ totūꝗ terraꝝ orbē indefeſſi eū comitarent̄. Quē tu pro-
be imitaris: nam præter eximias alias eaſdēꝗ īmortales virtu-
tes: Iuſticiā: prudentiā: animi magnitudinē: conſilioꝝ maturi
tatē manſuetudinē: temperātiam: in reddēdo iure æquitatē. &
reliquas pene infinitas virtutes: quibus ſplendidiſſime abun-
das: ita ꝓpenſe beneficijs & humanitate ꝓſequeris: amas: & fo
ues omnes & doctos: & bonaꝝ artiū ſtudioſos: optimaꝗ indo
le & ingenio præditos: vt omniū ſtudioſoꝝ refugiū: leuamē &
aſylū merito ſis & haberi poſſis: qui cū omni antiquitate: & in
omni benificētiæ & liberalitatis genere contendas: & nr̄o æuo

viuētes:lōge ante eas(Nā vt es doctiſſimus)reuocare conaris priſta illa & aurea ſæcula in qbus cū ſapiētia & ꝟtutes ī honore erāt: Vigebāt tūc optimaꝝ artiū ſtudia:& ſtudioꝝ cultores. Qui & ſi de nobilib⁹ ꝑētibus ortus ſis:q etiā rebus bene geſtis optiē ꝓmeriti ſūt erga impiū:tñ nihil eſſe putabas:niſi etiā bonis artib⁹ niteres:ne tm̄ aliena iactare videreris: qđ Seneca tragic⁹ vates illaudabile nobilib⁹ iudicauit:ꝓfect⁹ itaq; ad ſtudiū Pariēſe:hic ad multos ānos ꝙ exacta cura & diligētia ꝓſecut⁹ ſis bonas artes:q̄tā deniq; operā nauaueris: tū in philoſophia: tū in alijs præclaris artibus luce clarius patet: cū adeo grauit̄: adeo facunde:adeo demū diſertiſſime: & diſputes & loq̄ris: & tāto acumīe oīm admiratione:ſūmaq; tua laude r̄ndeas: vt ad vnguē ſingl'a tenere videaris. Nec tā optimi diſertiſſimiq; viri tibi famā cōcitaſti ſingularē:qđ bonoꝝ ſtudioſorūq; hoīm & colas & obſerues oīe genus:ꝙ qđ ab eoꝝ hoīm cōditione ſꝑ abhorrueris:q oīs honeſtatis obliti & decoris:ꝑ oēm vitæ infamiā in quāq; corporis voluptatē fœditatēq; reddiderūt ſe ꝑcliues:q vt ſūt oīi malignitati obnoxij:ita a bonaꝝ artiū ſtudijſ alieniſſimi. Nec velim digniſſime Hartmāne adulatiōis crimine me inſimules: qđ natura inſtructus ſemꝑ adeo deteſtandū atq; fugiendū duxi:vt etiā eos capitali odio habuerī: q aliqđ huius criminis ſimulachrū præferebant. Sed ea oīa ita manifeſta notaq; ſūt oīb⁹:vt q nō ſciat:ſit nēo: Apprime igit̄ cōgratulor tibi:ꝙ cū in ea incideris tꝑa infauſta & infœlicia:qb⁹ lr̄æ & lr̄aꝝ cultores deſpectui ſūt:ita incūbas in bonaꝝ artiū ſtudia: ita inuigiles:vt qđcūq; fueris ociū nactus:id omne ī bonas artes cōferas:ratus nihil tū demū fore:qđ magis glorioſā formā in hūanis apud ſuꝑos æternā beatitudinē pariat:q̄ bonis & fide dignis(in qbus a ꝓpria qs corrigit̄ cōſcīa)artibus inſudare Poſtremo aūt ꝙ oēs hūanitatis ſtudijs deditos:ea cōplectaris beniuolentia & charitate:vt te merito & p̄onū appellēt: & tutorē ſingularē: Facis id ꝓbe & magnifice: & vt de bonis artib⁹ optime meritus: & certiſſimū teſtimoniū de te præbes: ꝙ harū reꝝ nō ſis ignarus. Quotidie enī a deo optimo maxīo deſideras:ꝙ ea priſta tēpora reuocent̄:qbus reges & imꝑatores bonis artibus operā dabāt: & haꝝ cultores ſūmopere diligebāt: tūc viguerūt ſapiētia & ꝟtus. Nā vt hiſtoriæ ꝓhibēt:Iulius cæſar totius Romāi imperij inſtaurator:ſūme poetas dilexit:imo

in poetaꝝ collegiũ ſe recipi gaudebat: & ꝗ doctus fuerit: q̃ꝫ
terſe & ornate ſcripſerit: teſtant̄ eius cõmẽtaria de bellicis re
bus: quæ dũ in Galliã ꝓficiſceret̄ edidit: die in armis: noctu ĩ
philoſophia ſe exercẽs. Quid loquar de eius ſucceſſore oĩm
regum fœliciſſimo Auguſto octauiano: qui quantũ doctrina
valuerit: reſtant adhuc eius carmina in æneydos Virgilij lau
dem: a quo noſter Maro nõ ſolum ſumme dilectus: ſed & ma
ximis beneficijs honoratus. Idẽ poſſum dicere de Ennio quẽ
Scipio africanus maior: præter hoc ꝙ eum ingenti afficiebat
fauore: etiam eum omniũ ſuaꝝ viarum comitem habere vole
bat. Quid memorẽ Pompeium: qui ex rerum a ſe geſtarum
magnitudine cognomento magnus dicebatur. Ille Mitylene
um quẽdam poetam rerum ſuarum ſcriptorem ciuitatẽ con
donaſſe fertur. Item Philippus macedonum rex gauiſus erat
ei natum filium Alexandrum eo tempore quo florebat Are
ſtotiles: Nec ſecus Alexander filius fecit: qui dum Aſiam in
uaderet: Areſtotilem & Caliſcenem philoſophos ſecum duce
re curauit: vt inter tumultuantia arma: etiam indies doctior
euaderet. Qui etiam in Cherillũ poetam maxima munera cõ
tulit: quẽ tamẽ Horatius Flaccus noſter ignarũ fuiſſe ſcripſit.
Nec libet ommittere omniũ poetarũ patrem & fautorẽ Mœ
cenatem: qui ſummã familiaritatẽ contraxit cum Virgilio &
Horatio: & eius tempeſtatis oĩes poetas mirifice adamauit:
Hoc fecere Meſſalla in Tibullum: Piſones in Horatiũ: & om
nes principes: qui ſuꝑioribus tẽporibus claruerunt. Cũ ergo
tanti tanq̃ꝫ excellentiſſimi reges & principes: nedũ poetas: &
philoſophiæ cultores dilexerint: & largiſſimis beneficijs de
corauerint: verũ etiam eos ipſos doctiſſimos fuiſſe cõſtet: Po
etas noſtro æuo contemni: & ꝓ nihilo haberi indignũ cenſeo.
Scio enĩ aliquos nunc qui ſe theologiæ ꝓfeſſores prædicant:
neſcio qua auctoritate fulciti: niſi ꝙ iudices ſint ſuæ inſcitiæ et
ignauiæ: qui humanitatis ſtudia nõ ſecus ac quandã publicã
& teterrimã peſtẽ: & homini chriſtiano fugiendã clamẽt & vo
ciferant: A quoꝝ opinione doctiſſime Hartmãne ſemꝑ fuiſti
alienus. Priores enĩ reges & theologos vetuſtos doctiſſimos:
q̃ꝫ hoꝝ inertiam imitari maluiſti. An didicerint a ſancto Hie
ronymo: Auguſtino: Ambroſio: Baſilio magno: Lactantio:
Firmiano: Tertulliano: & Leone ſummis theologis: & totius

chriſtianæ eccleſiæ fundamentis & columnis? Qui ſi poetas reijciendos cenſuiſſent: ſeipſos reijciſſent: cum ſummi poete fuerint: & eorum libri non ſolum aliquando æquent Ciceronis eloquentiam: ſed etiam (pace eius dixerim) omnino ſuperent: & poetarum dictamina vbiq redoleant? Non mediuſfidius: ſed eamobcauſam eos facere cogito: quod inuideant alijs quod ipſi atingere nequeunt. Sinamus ergo eos in ſua ignorantia dormire: donec paululum reſipiſcant. Ad te igitur venio humaniſſime Hartmanne: qui me quamuis omnium rerum ignarum: ſed poeticæ artis inquiſitorem diligentiſſimum: tot tantiſq muneribus & munificentiſſimo auxilio obſtrinxiſti: me deniq exulem & omnium rerum vacuum ſuſtentaſti & conſolatus es: vt in te patronum & patrem alterum appellem & habeam: Sim merito ingratiſſimus iudicandus (quo tum vitio nihil vnq tetrius aut peſtiferum magis duxi) Cum erga illis tuis liberaliſſimis in me beneficijs nunq nec verbis nec factis ſatiſfacere poſſe confidam. Velim tamen de me id tibi perſuadeas: nihil me eorum obmiſſurum vnq: quæ tibi vel honeſta vel frugifera ſint. Dedico igitur tuo nomini hunc coſmographiæ tractatulum pulcherrimum: in quo mira de diuerſis regionibus earumq conditionibus & moribus: diuerſis animalibus: fontibus: fluuijs: moribus: & cæteris infinitis videbis: ſicut res ipſa declarat: quem nuper ex Cracouia deportaui. Eum eo beniuolentiori animo ſuſcipias rogo: quod is ab homine celebermo & doctiſſimo proceſſit. Magiſter enim Laurentius coruinus de Nouoforo Sleſiæ vrbe præceptor meus obſeruantiſſimus eundem compoſuit. Vir ſane eruditiſſimus & in omni genere virtutis inſignis: quem cum per ocium licuerit: legas etiam atq etiam rogo. Vale: & me vt ſoles commendatum habe: ex Baſilea. 1. 4. 9. 6.

τέλος

AD EVNDEM HARTMANVM HEXAMETRVM

Ccipe non lentum noſtri modo pignus amoris
a Hunc Hartmanne librum: mittit quem Sarmata doctus
Hinc vbi perpetuo dureſcit terra rigore.
Vnde venit boreas: gelido ſpiramine durus.
Hic vbi magnanimus poſuit ſibi mœnia gracchus
Aereamq arcem: veteri quam nomine dicunt

Tunc corradunū: celebris nūc nota paleſtra.
Hic coruine viges toto venerandus in orbe.
Qui varia populos ſcribis regione morari.
Diuerſoq; ſitu: cultu & diſcrimine moꝝ:
Multiplici: latis diuerſa aīalia terris
Criſpos hic Indos Afros: hic pandit hiberos:
Et quoꝝ ſcythicū tellurem frigus inurit:
Roſſida quoſq; videt mortales degere luna
Hic docte cecinit: altis quoq; mœnibus vrbes.
Quoq; freto monſtrat: ſit & inſula quæq; repoſta:
Et rigidos montes: Vaſtæ quoq; flumina terræ.
Quomodo cum volucri contendant æquora curſu:
Aequoreos ſcopulos ſyrtes dirāq; charybdim.
Pluraq; comperies docti monumenta libelli:
Quæ lege non duris oculis Hartmanne rogamus:
Iāq; vale gaude longum victure per æuum
Et famulos inter proprios me ſemper habeto

τέλοσ

PENTHAMETRVM ELEGIACVM MAGISTRI LAVRENTII CORVINI NOVOFORENSIS IN ALMA ACADEMIA CRACOVIENSI: QVO LABORIS SVI SVBIECTAM DESCRIBENS MATERIEM OPTIMARVM ARTIVM: ALVMNOS SIMVL HORTATVR VT EIVS OPERAM SIBI DVCANT COMODATVRAM

Errāꝝ varios phœbi ſub vtroq; iacentes
t Cardine: mortales commemorare libet.
Quos & athlanteas nunq̄ ventura ſub vndas
Pigra pannoſis deſpicit vrſa genis
Nec mihi flāmiferi quam torrent brachia cancri
Tellus cum bibulo prætereundo ſolo eſt
Quam quoq; imbifera deſpectat aquarius vena:
Inter & ideos alma capella greges
Cur citus in gelidum brunali frigore pontum
Sol ruit: vmbriferos noctis & auget equos
Rurſus hyperboreos aditurus lampade montes:
Explicat æſtiuo tempora longa die
Hunc glacialis hiems præmit: hunc ſitis improba turbat:

Alter librato ſub Ioue viuit ounas.
Climata multiuago ſolis digeſta meatu:
Quos & in acceſſos ſcribit in axe globos
Quæ vel ab excelſa vario ſub ſidere rupe:
Aeolus in ſtratos flammina mittit agros.
Aequora cum ſinibus latas obeuntia terras:
Quæ vel arenoſis ſtringit̃ ora vadis.
Cærula quæ vitreo menſura ſub æquore tethys:
Extremo aut tellus thetros alma tenens.
Nubiferos montes: fluuioſq; ex montibus ortos:
Et iaculatricis pulchra vireta deæ.
Oppida: tumq; ſuis munitas turribus vrbes:
Hoſpita quicquid habet: deniq; terra canam.
Huc ades egregium ſeu te cœleſte vocarit
Numen: ad aoniæ plectra canora deæ.
Seu te ſacra iuuant ſuperũ: radioue diſertus
Deſcribit picti lucida ſigna poli.
Cetropiæ ſeu te iuuat indulſiſſe mineruæ
Et reꝝ varios edidiciſſe modos
Siue ducum mauis ſecli & monumenta prioris
Noſſe: leues aditus hoc tibi præbet opus.

PROEMIVM

c Vm geographia iſtiuſmodi telluris notio: quæ nobis mortalibus deoꝝ munere incolit̃: nedũ diuinos muſarũ alumnos reꝝq; geſtaꝝ ſcriptores vetuſtatis memores: cognitu faciliores efficit: veꝝ etiã ſacræ legis obſcuritates ambiguas creberrime reſerat: ſagaciſq; naturæ vim in diuerſo rerũ genere latitantẽ: necnon varios ſideꝝ influxus effectũ mira varietate ĩ dubio cõprobat. Ne igit̃ illius exꝑtes ĩ errorẽ in quẽ proni ruimus: eo licẽtius præcipitemur: neue plurimi geographoꝝ codices multũ tẽporis adoleſcentũ florẽtiori eripiãt ætati: oportunũ fore cenſui: vt ea quæ diffuſe & velut in ampliſſimo campo a diſertiſſimis & fide dignis notata ſũt viris de vario orbiſ tractu paucis ederẽ. Et q̃q̃ plurimos fore nõ dubitẽ: q hoc opuſculũ improbaturi ſunt: in mediũ ducentes ſui liuoris ꝓbamentũ: me nondũ totius germaniæ & ſarinatiæ oras ꝑluſtraſſe: & tã repentino impetu in ꝑegrinaꝝ gentium errans aſſurrexiſſe; quæ iam maturos æui & diſertiſſi-

mos decet viros:non natu minorẽ:qui nec dum facundos elo-
quij potaui latices: fauceſqꝫ ſcabræ rubiginis plenas nõdũ ca
uernoſo terſi pumice. Eorũ tamen aculeo miſſo facto eo iuſti
fiam:dum quæ non ſenſu luſtrauerim: verũ quæ ab excellen-
tiſſimus viris ſtili officio apud nos relicta ſunt:ſcripturus ſum
Eadẽ varijs poetaꝝ ſentẽtijs cõprobãdo. In promptu etiã eſt
neminẽ totam terrã viſurũ:ob vitæ cito interituræ anguſtiam
terrarũqꝫ diſcrimina ex gentiũ diſcordi conditione ĩminentia:
niſi longæui illius Neſtoris ſuparet ſæculũ: A latiqꝫ pegaſi in-
ſidẽs tergo:auras traijciat:oẽm telluris ſitũ exploraturus. Sat
itaqꝫ fore reor:dũ noſtros labores ingenui adoleſcẽtes in diſci
plinaꝝ paleſtra indies magis ac magis exercitandi ſibi ducẽt
comodaturos:quoꝝ ꝑpulchra indole ſtimulati:votiſqꝫ morẽ
gerere anhelantes:ꝓpoſitum cœleſti adiuti numine exeq̃mur.
Priuſq̃ vero habitabilis terræ regiones:gentiũ mores:fluuios
montes:næmora:ſinus:æquora: & quicq̃d monſtri tellus aut
æquora foueant:vnde velut practica vſi diſciplina ordiamur.
Libet parũper theoricæ indulgere: quæ Ptholomæũ interp̃-
tatura palelleꝝ meridianoꝝqꝫ rõem edocebit:regionũ diſtan-
tias ſcd'm longitudinis & latitudinis menſurã. Eleuationẽ po
li:noctiũ & dieꝝ varietatẽ:ſcd'm diuerſos terraꝝ tractus. Mi-
liariũ diuerſam cõputationẽ:Septẽgẽminoꝝ climatũ diſcreti
onem. Modũ deniqꝫ quo quæuis regio aut oppidũ facile ſit in-
uentu:ſub quo cœlo ſitũ fuerit. Addita poſtremo diſcordi vẽ-
torum qualitate:quæ oĩa non extranea:ĩmo maiorẽ in modũ
ꝓfutura quis ambigit:dum vno ſenſu ea penetrarit. Gemina
itaqꝫ parte tota intentionis nr̃æ materies partita eſt: Theorica
videlicet & praxi:primũ itaqꝫ libamẽ guſtãdũ fore reor:quæ
telluris plaga habitatiõis ſit patiẽs:& quæ nõ q̃ten⁹ ĩnoteſcat.
Nõ tñ t̃ræ globũ in circũfuſo pẽdentẽ aere nobis fore ſubiectũ

DE TELLVRIS IN .V. ZONAS DIVISIONE

Ellus in primordiali ignaui chaos reſolutioni ſuo ſub
ſidens pondere:quiuis præcipue digeſta eſt paralellis
a diuerſo ſolis meatu (vt paulo poſt dicetur) receptis:
quos nimietate caloris:frigoris:& ſalubre tremperie:vtriuſqꝫ
diſtinctos graij zonas ꝓhibent. E quoꝝ numero q̃ plauſtro &
geminæ ſubiacẽt vrſæ:auſtriqꝫ prima ꝓſentiſc t ſpiramĩa:ob-
dura inhorreſcũt glacie:& ꝑpetuis obriguere pruinis:adeo vt

vtraqꝫ regio habitiõis minĩe patiẽs ſit: aſſiduis qm̃ eſt obſeſſa niuibꝰ. Sola veris: æſtatis: & autũni nõ nou̾t viciſſitudinẽ: ni-hil naqꝫ eoꝝ quæ a cœlo ĩ t̃ras decidũt accipit: q̃ hiemẽ ſempi-ternã & glacialẽ torporẽ: q nec vlli aĩantiũ generi nec frugi vi tã miniſtrat: cũ illã calore & humore fouere nemo neſciat. Illic tellus raſtro intacta: nec vllo ſaucia vomere: herbaꝝ minĩe ami cit̃ viriditate: veꝝ rigido adopta gelu: nũq̃ ꝓpingore adeo in-caluit phœbo: vt exoluta niue: ꝓcreãdis frugibꝰ ſeſe vberẽ red deret. Lucanꝰ: Et q̃ pruina rigẽs ac neſcia vere remitti. Aſtrin git ſcithicũ glaciali frigore potũ. Nõ pecus vllũ næmoroſis er rat ĩ valllibꝰ. Nulla deniqꝫ volucris frõdoſis inſidẽs ramis: hãc rigentẽ demulcet aurã: qm̃ om̃e genus alitũ & pecudũ Aprico gaudet ſole. Dãnata igit̃ mũdi ꝑs hæc relinq̃t̃: Et a reꝝ natura in nubẽ æt̃næ caliginis merſa. Tibullꝰ: Illic & denſa tellus ab-ſcõdit̃ vmbra. Et nll'a incepto ꝑlabit̃ vnda liq̃re. Sed durata ri get denſã ĩ glacieqꝫ niueqꝫ. Quippe ibi nõ vnq̃ titã ſupingerit orbis. Medius ꝑalellꝰ & maximꝰ æt̃no afflatu cõtinui calo ris vſtus ob feruoris nimietatẽ: inhĩtabile facit ſpaciũ victuris In ꝑte tñ ꝑuſtæ q̃ tẽꝑatæ vicina ẽ mortales degũt: auctore Ma-crobio & Ptho. Nã Syenæ ciuitas que ꝓuĩciæ Thebaidos poſt mõtiũ deſerta prĩcipiũ ẽ ſub ipſo æſtiuo conſtituta circulo: & ĩ meridie vmbilicos facit ſine vmbra: vbi primũ vt iq̃t Strabo ĩ meridiẽ ꝓcedẽtibꝰ ſol ſuꝑ v̾tice fit: dũ certã cãcri ꝑtẽ ingredit̃ hora diei ſexta teſte Lucão. Vmbras nũq̃ flectẽte Syene. Sub cãcro itaqꝫ habitari demõſtrat Pho. & Virgiliꝰ ĩ bucc. Aethio pũ v̾ſemꝰ oues ſub ſidere cãcri. Et Meroe tribꝰ milibꝰ octin-gẽtis ſtadijs ĩ ꝑuſtã a Syene introrſũ recedit: & ab illa vſqꝫ ad terrã cynamomi feracẽ ſũt ſtadia octingẽta. Vltra v̾o iã inac-ceſſũ ẽ: ꝓpt̃ nimiũ ſolis ardorẽ. Lucanꝰ. Quaqꝫ dies mediꝰ fla grãtibus æſtuatoris. Et Tibullꝰ. At media ẽ phœbi ſemꝑ ſub iecta calori. Seu ꝓprio t̃ris æſtiuũ fert̃ in orbẽ. Seu celer hiber-nas ꝓperet reducere noctes. Nulla nec exuſtas habitant aĩalia t̃ras. Scribit tñ Petrus de Apono: Q̃ꝫ ſi ſub tropicis habitabit̃ ſub æqnoctiali q ẽ in medio tropicoꝝ: habitationẽ q̃nq̃dẽ af-firmat oĩm phõꝝ prĩceps. Mediũ ſapit naturã extremoꝝ. Du plex aũt rõ ĩuenit̃ cur ſub tropicis difficilis ſit hĩtatio: Cũ ꝓpt̃ longam ſolis morã ſupra caput æthiopũ: Et propter directam incidentiã ſolis ſupra capita ipſorũ: In æqnoctial licet ſol dire

ctus ſup̄ capita habitãtiũ ſit: nõ diutiuſ morat̃: cũ ibi æquinoctiũ ſemper ſit: raroq̧. xij. horas excedat dies: vt demonſtrabit̃: Et ſic qd̓ lux calefacit: tenebræ refrigerãt. Qua ꝓpt̃ aerẽ ĩ ea plaga credũt tẽpatiſſimũ q̃ ĩ alijs zonis. Credit & idẽ Petrꝰ & fruges reliq̃ſq̧ t̃ræ fructus bis ĩ ãno matureſcere: qm̃ q̃ttuor ãni tp̃a bis in ſingl̃is ãnis apud illos ſũt: Ptho. Itẽ Taprobanẽ inſulã inhitabilẽ ponit: quæ dimidia ſua p̄te æquinoctialẽ vergit. Int̃ extremos ṽo & mediũ duo maiores vltimis: medio mĩores ex vtriuſq̧ vicinitatis intẽpie tẽpant̃: vbi tm̃ vitali aura mortale veſcit̃ genꝰ: Iuxta illd̓ Vir. Duæ mortalibus ægris munere cõceſſe diuũ. Hic (vt inq̃t Tibullꝰ) placidus nobis p̄ tp̃a ṽtit̃ ãnꝰ. Hic & colla iugo didicit ſubmittere thaurꝰ. Et lẽta excelſos vitis cõſcẽdere ramos. Tõdet̃q̧ ſeges maturos ãnua p̄tus. Et ferro tellus: põtus cõfũdit̃ ære. Quĩ etiã ſtructis exurgũt oppida muris. Nõ tũ ambæ hæ zonæ hoĩbus nr̃i generis indultæ ſũt. Sed ſola hæc quæ ẽ a tropico æſtiuo vſq̧ ad arctos ab omĩ q̃le ſcire poſſimus hoĩm genere. A ſarmate pannones: itali: græci: barbari: cuiuſcũq̧ natiões ſint. Illa ṽo a tropico hiberno ṽſus antarticũ polũ ſola rõne p̄cipit̃: qd̓ ꝓpt̃ ſil̃em tẽpiẽ ſil̃r incolit̃ Sed a q̃bꝰ nõ licuit vnq̃ nec licebit cognoſcere: Interiecta enĩ torrida vtriq̧ hoĩm generi cõmerciũ ad ſe denegat cõmeãdi. Eadẽ rõne inq̃t Macrobiꝰ nos nõ p̄mittit ambigere: qn p̄ illã q̃q̧ t̃ræ ſup̄ficiẽ q̃ ad nos hẽt̃ inferior: Integer zonaꝝ ambitꝰ hẽat̃ Aut dicat q̃ſq̃s huic fidei obuiare mauult q̃d ſit qd̓ ab hac eũ diſtinctiõe det̃reat. Nã ſi nobis ĩ hac t̃raꝝ p̄te quã colimꝰ viuẽdi facultas ẽ: q̃a calcãtes humũ: cœlũ ſuſpicimꝰ ſup̄ ṽticẽ & erectos vultus ad ſidera tollimus: q̃a ſol nobis orit̃ & occidit: quia circũfuſo fruimur aere: cuiꝰ ſpiramꝰ hauſtũ. Cur nõ illic aliq̃s viuere credamus: vbi eadẽ ſẽp ĩ ꝓmptu ſũt. Hoc idẽ Strabo in prĩcipio dicẽs: Antipodes int̃ ſe q̃dãmõ neſcij eẽ ñ ſumꝰ: nã q̃ ibi dicũt̃ morari: eãdẽ credẽdi ſũt ſpirare aurã: q̃a eadẽ ẽ ĩ eiuſdẽ zonalis ambitꝰ cõtinuatiõe tẽpies: idẽ phœbꝰ illis & obire dicit̃ nr̃o ortu: & oriet̃ cũ nobis occidet. Calcabunt æq̃ vt nos t̃rã: & ſup̄ ṽticẽ cœlũ ſẽp̄ videbũt: Nec metꝰ erit ne de t̃ra ĩ cœlũ decidãt: cũ nihil vſq̃ poterit ruere ſurſũ. Si eĩ nobis (qd̓ aſſerere ioci ẽ) deorſũ videt̃: vbi ẽ tellꝰ: & ſurſũ vbi cœlũ: illis q̃q̧ ſurſũ erit qd̓ de ĩferiore ſuſpicẽt: nec aliq̃ mõ ĩ ſupna caſuri ſũt Affirmari q̃q̧ & ap̄d illos minꝰ reꝝ p̄itos hæc exiſtiare de no

bis: nec credere poſſe nos in quo ſumus loco degere: verũ opi-
nari ſi quis ſub pedibus tentaret ſtare caſurũ: nuſq̃ tamẽ apud nos q̃ſpiam timuit ne caderet in cœlũ: ergo nec apud illos q̃ſ-
piam in ſupiora caſurus eſt. Nemo etiã ſi diuinæ philoſophiæ pfundus ſaltem extiterit: alumnus negare auſus eſt: quĩ in illa terræ ſuperficie imbrium caſus glebas irrigat: pducendæ fru-
gis & pabuli gr̃a. Q̃d illic aĩantiũ gen⁹ p virẽtia prata imbriũ æque vt apud nos alit. Nã ſi aer terreni frigoris exalatione dẽ-
ſatus in nubẽ cogit̃: & ita abrũpit in nubes. Aer aũt vniuerſã terram circũfuſus ambit pculdubio: ex om̃i aeris parte præter vſtã ppetuo ſidere liq̃r pluuialis emanat: q̃ vndiq; terrã in quã nutu ſuo ferunt̃ põdere defluit: q̃ ſi quis reſpicit: ſupeſt vt æſti met extra hãc vnã ſupficiẽ quã incolimus q̃cquid niuiũ grãdi-
nũq; cadit totũ in cœlos de aere defluere: quod nemo niſi totus vecors & rationis expers dicturus eſt. De his itaq; q̃ aduerſa nobis figunt veſtigia quos ſacra nr̃a vetat fore religio: non lo-
cuturi ſumus: nec de his q̃ aliã noſtræ ſupficiei temperiẽ hauri unt: ſermo futurus eſt. Ignotarũ enim rerũ rationi nemo ſtili of ficio aut quouiſmodo dare poteſt. Verũ cognita dũtaxat mor taliũ regio & habitationis patiẽs nr̃i laboris fiet materies.

COMPENDIOSA ZONARVM DESCRIPTIO.

t Erra cũ quinis redimita zonis:
Semper algenti tegit̃ pruina
Qua procelloſis oritur tepeſcens:
Nubibus auſter.
Quaq; torpentẽ glacialis vrſæ:
Enſifer currum ſequit̃ boetes:
Gnoſiam tentans retinere curua
Falce puellam.
Hinc Ceres terræ negat alma fruges:
Nec ſuũ Bacchus placidus racemũ
Inſerit dulci ſibi plena fundens
Pocula muſto
Ignis æterni dator & miniſter:
Tertiam phœbus nimio calore
Inficit: nullũq; animal peruſta
Erret in ora:

Inter has ingens calor atq; frigus
Temperant binas mediũ tenentes:
In quibus iuſſit deus æquus omnes
Viuere gentes.

T aũt præfata ad primũ ducãt originẽ: ad ſiderũ latio-
nẽ: & ad palellos: ſermoſi ecẽdus ẽ: præcipue tñ ad ſo-
lis meatũ: q ĩ obliq volut⁹ circulo hãc regionũ diuerſitatẽ ex-
plicat. Si eñi ſol (vt veterib⁹ placuit) inqt Macrobius primo ſa-
turnaliũ dux & moderator ẽ reliqꝝ luminũ: & ſolus ſtellis p̃-
bet errãtibus: ipſaꝝ vero ſtellaꝝ curſus ordinẽ reꝝ hũanaꝝ
diſponũt: neceſſe ẽ vt ſolẽ q moderatꝰ: planetas nr̃a moderãtes
oĩm quæ circa nos gerũtꝰ: fateamur auctorẽ. Conſtat aũt ipm
neq; ſurſũ vltra cancrũ: neq; vltra capricornũ deorſũ meare:
veꝝ cũ ad tropicũ venerit cõfinia: mox reuerti: vñ & ſolſticia
vocãtꝰ. Aeſtiu⁹ aũt tropicus tẽpatæ nr̃æ termĩus ẽ: iõ cũ ſol ad
ipm finẽ venerit: nobis æſtiuos facit calores: et auſtrali generi
hiemẽ: qm̃ tũc ab illis oĩ uiæ ſuæ ſpacio recedit. Rurſus cũ
capricornũ attigerit: nobis receſſu ſuo bruinã facit glacialẽ:
& illis vicinitatis gr̃a reficit eſtatẽ. In ꝓmptu aũt ẽ ſolẽ nũq e-
gredi fines puſtæ: qm̃ de tropico ĩ tropicũ zodiac⁹ ẽ. Neminẽ
igitꝰ præterit: cur hæc zona flãmis ſemp ſit obnoxia: quã ſol to-
tius flãmæ & fõs & admĩſtrator nũq relinqt: Ambæq; ptes vl-
timæ arctoa videlicet & auſtralꝰ ad q̃s nũq ſolis calor accedit:
neceſſario æt̃nis rigeſcũt pruinis. Duas ṽo alias tempat hinc
atq; hic caloris atq; frigoris vicinia. Deniq; ĩ zona quã inhabi-
tam⁹: tẽpatã dicim⁹: ptes quæ puſtæ vicinæ ſũt: cæteris calidi-
ores ſint: neceſſe ẽ vt æthiopia: Arabia: Aegypt⁹: & Libia ĩ q-
bus calor ita circũfuſi aeris corp⁹ extenuat: vt aut nũq aut ra-
ro cogatꝰ ĩ nubes: & nullus pene apd' ægyptios imbriũ caſus ẽ
auctore Tibullo: Te ꝓptꝰ nullos tell⁹ tua poſtulat imbres. Ari-
da nec pluuio ſupplicat herba Ioui: Rurſus regiões q̃s p̃ter-
fluit Tanais & Hiſter: oĩaq; ſup̃ ſcithiã loca tãto p̃mũtꝰ gelu: vt
nõ facile explicari qat: q̃ta ſit illic nimiæ frigiditatis iniuria: lo-
ca ṽo media qm̃ ab vtraq; nimietate lõge recedũt: verã tenẽt
ſalutareq; tempiẽ: oẽm itaq; regionũ diuerſitatẽ a ſolꝰ meatu
gigni nemo dubitat: Hic ſeptẽgenioꝝ climatũ & palelloꝝ ori-
go & diuerſitas qꝝ nũerus ne lõgis vtamur ambigib⁹ nũc di-
cẽdus venit Duæ eñi linulæ rectæ a ſeinuicẽ diſtãtes: & nõ cõ

currētes: palelli dicūt a paliſo qđ ſonat cōpo aut æq̊. His enī cōpam⁹ & metimur trarꝫ tractus q̊ ad lōgitudinē: Sol itaqꝫ a primo cācri pūcto p librā motus: vſqꝫ ad primā capricorni ptē deſcribit. c. & .lxxxij. palellos. Aſcēſur⁹ iterū a tropico hiber⸗no p arietē ad primū tropici æſtiui pūctū: totidē notat palellos q̊s ſiſ cōglomeratos: ſi duplicauerim⁹ cōptū hēmus grad⁹ to⸗tius zodiaci tercētos & ſexagīta: nec oēs nro īſeruiūt ppoſito verꝫ de his dūtaxat ſermo nr̄ erit: q̊s Ptholo. ī vniuerſali geo⸗graphiæ ſuæ figura mēorat. Deſcribit aūt Ptho. vigīti & vnū palellos ab æqnoctiali v̄ſus arctō cōputatos: & ſeptē eūdo ab eq̄tore diei v̄ſus auſtrꝫ: qm̄ vlteri⁹ ſi qſpiā greſſū tulerit terrā ab eo incognitā reppit. E q̊rꝫ palellorꝫ nūero aliq̄ ſūt initia cli⸗matū: qdā nō: vt ex tabulis Ptho. ſufficient patet: quæ edocēt exceſſus graduū vni⁹ palelli ſup̄ aliū dierꝫ q̄ntitatē & graduū eleuatiōis poli: cū ptibus ſuis: habito reſpectu ad æqnoctialē miliaria deniqꝫ gradibus paralellorū correſpondentia.

Vius itaqꝫ tabellæ ſi ad occiduū ſolē reſpexeris: dierū excreſcētia vltra horas duodecī æqnoctialis circuli ſeſe primū offert. Sub æqnoctiali enī degētibus: ſi vllū illic mortaliū aut pecudū errat genus: dies cū noctib⁹ æq̄ri neceſſe ē ob illi⁹ gētis Oriçōtē: vtroſqꝫ polos ſecātē adeo vt quis anni curriculo tm̄ heſpij ſup̄ oçoçōtē ī die ſit q̄tū it ſub t̄ras tpe no⸗cturno q̊ fit vt illi hoim generi ſemp noctes & dies æq̊ ſecant ſpacio: qđcūqꝫ cœli ſidus ſol occupaberit: qm̄ t̄ræ tumor ī ge minas æque ſeſcindit ptes: nec mirꝫ ſi iſtic ſigna oppoſita æq̄⸗les hēant aſcēſus & occaſus: vt inq̄t Lucan⁹ ī nono pharſaliæ ſuæ: hic q̊qꝫ nil obſtat phœbo cū cardīe ſūmo. Stat librata dies trūcū vix ptegit arbos. Tā breuis ī mediū radijs impellit vm⸗bra. Depreſſū ē hūc eē locū q̄ circul⁹ alto. Solſticij mediū ſigno rū ptulit orbē: nō obliq̄ meāt: nec thauro ſcorpi⁹ exit Rectior aut aries donat ſua tpa libræ: Aut aſtra iubet lentos deſcēdere piſces. Par geminis Chiron & idē qđ carcinus ardēs: Hūidus egloceros: nec plus leo tollit vrna. Q̄ꝫ primū aūt ſol æquino⸗ctiali relicto a terræ tumore flectit ſeptentriōes aditurus (qm̄ terræ tumor minorat dīe) elōgiari neceſſe ē: cuilibet iacēti ſub palello aliq̄ ab æqnoctiali verſus arctoū axē deſcripto: quæ vt reipſa probentur: accipiamus quempiam palellorꝫ verſus

arcton primus vltra duodecim horas æq̃noctialis circuli ex-creſcit quarta pte vnius horæ. Humanũ itaq; gen9 ſub palello repoſitũ habet diem longiſſimũ duodecim horarum & quarta parte horæ. Quanto itaq; magis ac magis a terræ tumore ſol digreſſum tulerit: eo diutius terras ſupiores ſua luſtrat lampa-de. In thile enĩ inſula in arctoſita mari & vltimo paralello ſub-iecta auctore Solino & plinio nox pene nulla eſt. Sole de can-cri ſidere tranſitũ faciente (Viginti enĩ horaꝝ dies eſt) Eadẽ ra tio nos nõ ſinit dubitare aliquos mortaliũ quoꝝ zenith articũ ſuſpicit circulũ vigintiquattuor horaꝝ habere lucẽ: dũ prima cancri ps æſtiuo torret̃ ſole: qm̃ eoꝝ zenith polo iũgit̃ ſodiaci quẽ & ꝓ oriçontali habent linea. In promptu aũt eſt cœlũ aſſi-dua rapi vertigine. Arcus igit̃ oriçõtalis zodiaci arcũ æque ſe cabit ſine vllo temporis interuallo: quãobrẽ vna zodiaci medi etas eiſdem oriet̃ altera ſub oriçonte merſa: nocturni quoq; tẽ poris modica aut fere nulla erit diſcretio. Et diei in .xxiiij. ho-ras dilatio. Similit̃ noctis in totidẽ horas: dũ ſol capricorni teit gerit confinia.

DE ELEVATIONE POLI.

i Nnoteſcit deinceps tibi ad extremũ oriẽtẽ præfatæ ta-bellæ ituro gradus eleuatiõis polaris ꝓ cuius intelligẽ tia pſpicatiori breuibus aĩaduertendũ ſub æqnoctiali palel-lo viuentibus: vtrumq; polum in oriçonte fore hinc rurſus ad-ſeptẽtrionẽ euntibus: eo magis ſubleuari polũ articũ: quanto plus a tumore terræ digreſſum fecerint. Quæ poli eleuatio re-gionuum & locoꝝ habitabiliũ diſtantiã ab æquinoctiali liqdo monſtrat. Tantus enĩ ſemper eſt tractus oppidi aut regionis: cuius anhelas noſſe menſuram: quanta eſt eleuatio poli ad ze-nith eiuſdem. Facilis inde cognitu fiet miliariũ numerus: ma-xime dum eundẽ multiplicauerimus p nũerũ eleuatiõis poli. Id tñ magis in modũ obſeruandũ ſcd'm Ptholomei ſnĩam mi-liaria ab æqnoctiali circulo verſus arcton nõ vbiq; gentiũ fo-re æqualia: veꝝ variari ſcd'm maiorẽ aut minorẽ terræ tractũ A primo enĩ gradu æquinoctialis circuli vſq; ad duodecimũ gradũ: vnus ſexaginta miliaria continet: itala tamen vt figura edocet ſubſequens.

	Gradus		Gradus	Miliaria	
	.12.		.25.	.59.	
	.25.		.30.	.54.	
	.30.		.37.	.50.	Non ſecus
A gradu.	.37.	In gradu	.41.	.37.	miliaria ab
	.41.		.51.	.40.	æq̄noctiali
	.51.		.57.	.32.	ꝟſus auſtri
	.57.		.63.	.28.	efflatꝰ variãt

q

Væ miliaria itala: ſi diuides ꝑ quattuor: q̄ndecim dũtaxat euenient miliaria noſtra: quoniã italoꝝ quattuor vnicum miliare noſtrum menſurant: vt vulgo ꝓhibẽt. Quo fit: vt vni gradui in cœlis correſpondeãt ſub æq̄noctiali quindecim miliaria noſtra in terris. Secus nũq̃ gentiũ veritatẽ habet: vt patet calculanti. Quãto enĩ magis relicto æquatore ad arctos greſſum dirigis: eo magis numeꝝ miliarium diminui apud Ptholomeũ compertũ habebis: ſecundũ paralelloꝝ: & tractuũ terræ diminutionẽ. Neſcius itaq; diſtantiæ quarũ regionũ ſcd'm latitudinẽ duce paralello: cui regio ſubiecta eſt: perge ad gradum in fine eiuſdem paralelli inſcripti: quo reperto: vna cum gradu & paralello alterius regionis: ſagaciter tene gradus medios inter ſignatos vtriuſq; paralelli gradus. Dehĩc ex præfata tabella numerũ accipe miliarium medijs gradibus correſpondentem. Poſtremo numerũ miliariũ multiplica per numerum graduum mediorum: quo facto diſtantia regionum ſcd'm latitudinem in promptu erit: ſcd'm italorũ menſuras. Sin antẽ ad noſtra reducere velis miliaria: diuide dumtaxat numerum miliarium ꝑ quattuor: & optato potiere.

DE MERIDIANIS

v

Erum q̃primũ ad decliuiorẽ præfatæ tabellæ ſitũ oculorum aciem direxeris: vnde auſter ſpiraturus eſt: linulas verſus axem arctoum ſemꝑ ſubleuatas conſpicies: quas meridianos memorant: quoniã vbi ſol aliquã illorũ ſectionem tetigerit: huic hominũ generi qd' ſibi ſubiectum eſt medium ſecat diem. Inde nulli dubium diuerſis terraꝝ alũnis: diuerſos fore meridianos. Cum ſol non vna tẽporis morula omnes illorum interſectiones complectĩt. Quoꝝ origo prima a

gradibus lõgitudinis ſumitur: quæ ab Herculeis columnis ad
extremum vſq; Orientem metitur. Geminorum etiam diſtã-
tia meridianorum quinq; dumtaxat graduum extat & trium:
Quindecim qui vnius horæ quantitatem obtinent: quo fit: vt
regio quindecim gradibus: aut tribus meridianis ab alia dige-
ſta: dum orientalior eſt: integra hora citius meridiem & diem
habet: reliqua ad occiduum ſolem vergente. Metiturus itaq;
oppidorum aut regionum diſtantiam ſcd'm longitudinis tra-
ctum: ab vtriuſq; regionis meridiano ad gradus longitudinis
titulo inſignitos deſcende: & medios vtriuſq; meridiani gra-
dus tenaciter obſeruato: vna cum numero miliariũ: quẽ vbi
multiplicaberis: p graduum repertorum numerum diſtantia
longitudinis patebit. Vbi vero ad axem ſuſpicies: gradus re-
peries correſpondentes gradibus & regione notatis.

DE CLIMATIBVS

n Ec climata cum paralellis in occaſu notata nobis præ-
tereunda ſunt: quorum vnũquodq; vnius integræ ho-
ræ differentia ab æquinoctiali diſtat. Inde nihil diffici-
le eſt: cur ſeptẽnariũ non excedant numerꝝ: Cũ Ptholomæus
quẽ nullus iſtarũ rerꝝ error inuoluit: terrã hoſpitalẽ inuenit.
Septẽ dũtaxat horarꝝ ſpacio ab æquinoctialibus horis: primũ
Diameroes: qd' eſt per Meroen inſulam æthiopũ Metropolim
ductum. Secundũ Diaſenes: Dialexandros: Diarhodos: Dia-
romos: Diaboriſtenes: Diaripheos: quorꝝ vnũqd'q; qa diuer-
ſa ſiderꝝ virtute moderatur: diuerſos ac varios gignat fœtus:
oportet: auctore Virgilio. Hic ſegetes illic veniunt fœlicius
vuæ. Arborei fœtus alibi atq; iniuſſa vireſcũt: gramina. Nõ-
ne vides Croceos vt Timolus odores. India mittit ebur: mittũt
ſua tura ſabei. At calybes nudi ferrum viroſaq; pontus Caſto
rea. Eliadum palmas: epiros equarꝝ.

MODVS INVENIENDI VNAMQVAMQVE RE-
GIONEM.

i Gnarus locorꝝ gentiũ aut oppidorꝝ: Ingredere primũ
Ptholomei tabulas illorꝝ noĩe inſcriptas: qbus reptis
gradus longitudinis latitudinis ibidẽ acceptare nõ pi-
geat. Deinde ad pictas Ptho. tabellas pge exploraturꝰ lõgitu-
dinis & latitudinis ĩ vna extremitate repto: Duc ſtamẽ aut ner

uũ ad gradũ e regiõe inſcriptũ ſibi tñ coæquũ. Nec ſecus agẽ cũ latitudinis gradũ: Vbicũq; itaq; nerui ſeſe interſecãtes teti gerint: regionẽ aut oppidũ huic ſectioni ſuppoſitũ reperies.

DE VENTIS ET DISCORDI EORVM CONDITIONE.

E ꝓmiſſi ſimus ĩmemores: neue ꝗppiã in Ptholomæi tabula intactũ poſt habeamus: a qua cœli plaga quis ventoꝝ ſpiraturus: varias terras ſuis afflat curſibus: iam enarrare libet. Et veluti in diuerſis ſurgũt terraꝝ oris: ita varias gerunt conditiones. Nemini enĩ (ſi ſaltẽ præfata tenaci obſeruauimus memoria) dubiũ eſt ſolẽ ipſum nõ in vno parallello ſemꝑ occiduas petere vndas: & renouare ortus: Veꝝ alium ipſius eſſe ortum & occaſum ĩ æqnoctiali: quia Arietẽ & Librã: & ꝗprimũ æſtiuũ tetigerit tropicũ: cũ Cãcri ſidere oriri & gẽminis frĩbus delabi. In hiberno rurſus ſolſticio ſeſe cũ Capricorno tollere & Chirõe ſagittario mergere. Vẽtus itaq; ab æqnoctiali ſpirãs ortu: Subſolanꝰ ꝑhibetˀ: Ab hiberno ortu Eurus: quẽ & Vulturanũ dicimus. Ab æſtiui aũt circuli finibus κεκιας græco ſermone vocitatus: Hi nõ parũ habẽt caloris phœbeis radijs ĩmerſum. Lucanus. Tertia iam grauido pluialis cynthia cornu. Et madidis Euri reſolutæ flatibus alpes. Salubrioreq́; ſecũ is ventus defert aurã: cũ a ſole & purior & ſubtilior alijs efficitˀ. Nec ꝗppiam veneni mortaliũ infert corporibus. Occiduus aũt æquinoctialis plagæ finis ſalutarẽ illum mittit Fauoniũ. Mutato etiã vocabulo Zephyrũ dictũ. Is qm̃ & caloris & humoris habet temperiẽ: oẽs montiũ pruinas hyemali tẽpore a frigido axe delapſas reſoluit. Horatius. Soluitˀ acris hyems grata vice veris: & Fauoni. Quæq; aſꝑo gelu induruerãt diſſipat: relaxat: & aperit. Virgilius. Liquitˀ & Zephyro putris ſe gleba reſoluit: Herbaꝝ quoq; & florum origo ẽ. Ouidius. Ver erat æternũ: placidiq; tepentibus auris Mulcebãt zephyri: natos ſine ſemĩe flores. Oĩe arboreũ genus ſuo pullulat flamine. Ouidius. Arboribus redeũt de tõſe frigore frõdes: Vuidaq; in tenero palmite gẽma tumet. Oĩe deniq; alitum: pecudũ: & qđ plus eſt: mortale genus luxuriat occultam reuocans venerẽ producendæ ſobolis grã. Rurſus a tropici æſtiui occaſu Chorus efflat: paruum ſecum ducens

rigorem: quoniam ad arcton reſpicit. Virgilius. Fluctibus hiberni: cōdunt vbi ſidera chori. Ab hiemalis vero ſoſticij fini- bus Africus ad meridiem paulisp tendit: quo fit vt nonnunq̃ tempeſtatis eſt præſagus. Virgilius. Creberq; procellis Africus: ab axe ſeptētrionali ſummo rigidus: ille ſpirat Aquilo dictus eo qđ ſuo rigore aq̃s ligat & cōſtringit. Virgilius. Et glatialis hiems aqlonibus aſperat vndas. Hic q̄m ab hyperboreis volat mōtibus Boreas p̄hibet. Illic q̃ties eius frigus īoleuerit: ſcribit Anthonius veronenſis: totius interire præoculi aut equi conſpiciunt: aut muli: aut armenta: gelu ipſo contrahi. Et errantes paſſim p̄ ſiluas pecudes: ſupremū vale decantare. Nec mortales quoq; tute: intra tecta & obſtruſa domicilia cōſiſtere poſſe: Nam vna cum armentis prorſus interirent: niſi obſeruata tempeſtate cū curribus ad mitiores regiones aprico ſole expoſitas effugerent: & ſuos penates rigidos furēte borea relinquerent. Iſtius rigoris non neſcius Naſo inquit. Quid Roma melius ſcithico: quid frigore peius: Is niuium & grandinum ſator nihil ab ſuis antris fert: q̃ p̄petuum rigorem. Seneca tragicus. Si q̃s Caigeti cōſpicuas niues: quas cū ſarmaticus tempore frigido boreas cōpoſuit in ſūmis iugis. Hic etiā q̄a recto ſpirat tramite: pluuioſi aeris aquoſas diſſipat nubes: nec eas glomerari patit̄: & rigitate ſua terrarꝫ ſtringit penetralia: ne imbrium materiem vapores & nebulas exalarent: quo fit vt eius flammīa ſerenū reddūt ethera: ſidereoſq; ignes: rurſus mortalibus oſtēdūt viſibus. Ouidius. Protinus Aeolijs aq̄lonem claudit in antris. Et quæcūq; fugant inductas flāmina nubes. Virgilius. Ac velut edoni boreæ cū ſp̄us alto. Inſonat egeo: ſequiturq; ad littora fluctus. Qua venti incubuere fugā dant nubila cœlo. Alter illius ore ſpiritus ſeptentrio a Ptholomeo fertur: qđ ſub plauſtri ſeptēgeminis ſtellis (quarꝫ quæ anteeūt Triones: hoc eſt boues aratorij compellatæ) originē ducens vicinas afflat terras. Tertius Trachias a grays dictus latini ē expers nominis: a plurimis tamē Circius memorat̄. Axis autē meridianus Euronothū mittit: hinc nothus Auſter latino ſermone dictus: ſinuoſum & flexuoſum nimis habet efflatum quo nebulas in aere repertas inſtar rhetis arcet: comprimit: & conglomerat: vaporeſq; ſub terraneos ſpecus tepenti flāmine

laxat adeo: vt eius ſpiramina creberrime tempeſtatum: procellarum: imbrium ſint præſaga. Ouidius. Madidis Nothus euolat alis. Terribilem picea tectus caligine vultum. Barba grauis nymbis: canis fluit vnda capillis. Fronte ſedēt nebulæ rorant pēnæq; ſinuſq; Nōnunq̄ peſtifer ipſius eſt ſpiritus: maxime dum per Cyrenaicam regionem volat: qui ſerpentibus auctore Solino fœcundiſſima eſt. Baſiliſcum creans: malum in terris ſingulare: veluti ſuo dicetur loco. Hic itaq; vbi virus contraxerit: ſuo calido ſpiramine animantium corpora aperta clamdeſtine ſubit: tabidam luem ſimul inſpirando. Tertius huius plagæ vētus Libonothus fertur. Hæc breuiuſcula pro liquidiori Ptholomæi intelligentia in primis notanda cenſui. Iam iamq; diffuſius nobis æquor arandū reſtat. Longiorq; rerum dicendaꝝ ſeries pandiť.

Adſitis diui: tuq; o ſator alme deoꝝ:
Naufraga præcipiti dirige vela Notho.

DE DIVISIONE TERRAE IN PARTES CVM DISTINCTIONE EARVNDEM.

o Mnis terra q̄uis ab occeano tāq̄ ingens quædam inſula circumuallatur: habitabilis tamen non vndiq; globea eſt: cum vtrumq; ad ſolis ſemitam altius erecta caliginoſæ cuiuſdam nubeculæ (vt inquit Anthonius Veronenſis) ſpeciem præſtet. Clamidiſq; formā præſefert: inquit Srabo in tertio: quoniam duas fibulas verſus arcton habere conſpicitur: quæ ſi coirent: clamidis figurarent ſpeciē: Hæc & ſi vnica ſit: in tres tamen partes ſcindetur: quarū quidem vnam voluerunt Libyam dici a Libe rege Maurithaniæ olim per domitam: ſeu ab eo ꝙ frigoris rigiditate careat Africā. Eam nāq; arenoſam aridam & ſabuloſam Strabo inquit. Alteram a muliere deperdita Europam perhibent: quæ filia Agenoris regis exiſtens: dum Tyriis comitata virginibus: in littore maurino puellari ſtudio luſerat: & caniſtra floribus ſtiparat. A Ioue in niueum thaurum verſo rapta: illiuſq; inſidens tergo: ꝑ æquora ponti in Cretam delata. Terræ e regione iacenti nomen dedit. Tertiam quæ cæteras magnitudine & opibus vincit: Aſiam quidam dictam putant ab Aſia eius regina. Libia ab Europa ſecerniť: ab vno quidē latere littore Gaditano: qđ a Gadi-

buſ dictum eſt. Ab alio aūt latere ſeptē nili hoſtijs: ea potiſſi-
mū in parte. vnde borealis ſinus Aegypti porrigitur. Europā
vero ab Aſia Tanais fluuius diſiungēs: atq; ambarum fines
vtrinq; plambēs. In Boream verſus Perſauromatas in Scithi-
am vſq; atq; in Meotidis paludem ꝑtendit. Ad auſtrum aūt
verſus Helleſpontum primum extendit termini ſignum (vt
inquit Anthonius(Ac deinde oſtium Nili qđ magis etiam q̃
Helleſpontus ipſe cōſpicit ad auſtrū: Alij (vt etiā placet Dio
nyſio) dicunt terram quadram eſſe: quæ cum ita gemino in-
undatur freto Caſpio ſcilicet & Euxino græci illam: vt cæte-
Iſthmos ras quæ ſunt huiuſmodi Iſthmum appellauere: Eāq; eſſe quæ
iudaicuſ vtriuſq; fine ac termino illidit. Fuerunt & qui dicerent alium
Iſthmum: q in auſtralē & ipſe diſtentus plagā: & Arabiæ &
Aegypti ꝑcindens ſinum eſſe: q ab Aſia Libiā ipſam ſeiun-
gat. His itaq; limitibus cum vniuerſa ſit tripartita tellus: nulli
dubitandum erit: qn & ipſe ab Oceano circūuallet.

DE OCEANI MEATV EIVSQVE NOMINIBVS.

q Vi qdem Oceanus licet ipſe vnicus ſit: queadmodū &
tellus: multis tn̄ & dicit ſic noībus: tāq̄ vallum quoddā
& diſtractū ꝑ ꝑtes corporis diſtinguit: ꝓpe enī loca ex-
trema: vn̄ Zephyr⁹ et mōs ſpirat ille Atlas v̄tice pulſās cœlū
erigit. haud ampli⁹ Oceanus dicit. Sed ab Heſpio vlteriori-
quā illidit Heſperū mare aut ab ipſo mōte Atlāte atlāticū: vbi
(vt inqt Solinus) Oceanus: quē græci ſic noīant a celeritate.
Ab occaſu ſolis irrūpens: leuo latere Europā radit. Africā de
xtro Sciſſiſq; Calpe & Abyla mōtibus: q̄s dicūt colūnas Her
culis inter Mauros fūdit & Hiſpaniā: Ac freto iſti cuius qnde
cim paſſuū efficit lōgitudo. Latitudo vix ſeptē q̄ dā oſtio ap̄it
Linē interni æq̄ris. Mixtus mediterraneis finibus: q̄s aduſq;
c Orientē ꝓpellit. At ſupius ad Boreā: vbi ferociſſime Arima-
ſpoꝝ gētes quæ cū griphib⁹ martē cōſerūt: degūt. Cū ſol ibi
tarde tepideq; illuceat: ob ipſius a curſu ſolis diſtantiā & val
latā altiſſimis mōtibus regionē: ex qbus caliginoſis ſemp ob
Glatiale tegit nubibus: et ob dura inhorreſcit glatie. Quicqd ea loca
mortuū circūfluit Occeani a cōcretis vndis glatialē pontū appellant
Aut ab eo ꝙ ibi fluctus interijſſe videāt mortuū mare. Tum
etiā ꝙ ſine motu ꝑpetue cōgeſcat. Saturniū (vt Dionyſio theſ

ſalonicēſi placet. Vn̄ aūt ſol orit̄ Eoū: illud aūt Indicū vocāt. Eoum
Ex q̄ qdē ſtatim illud ad auſtꝝ vſus effundit̄: qd rubrū ſiue Indicū
æthiopicū appellāt: ex ea pte maxīe q̄ vaſta quædā ſolitudo Rubrū
et inhabitabilis terræ plaga cōſpicit̄: ardētibus ſemp exuſta ætiopi-
caloribus. Verꝝ ex hoc Occeano multi q̄q ex omi pte ſinus cum.
erūpūt. Ex his igit̄ ſit ille prim9 quē Heſpiū vocāt: qd ab ex- Heſperi
tremis Heſpiæ ac Libiæ deflues ad Pāphiliā vſq porrigit̄: alt̄ um ſin9
vo q licet ſit mior. ſupat tn̄ vtilitate. Effluit eni ex eo mari qd
glatiale duxim9: Ea potiſſimū ex pte: q̄ Caſpia ē: et turbulēt9
efflat Boreas: atq illd efficit fretū qd dicit̄ Hircanū. Alij vo q Hircan9
reliq ſūt: ambo ab auſtro dilabātes: q ſupior ī Perſidē vſq ad caſpius.
uerſus Caſpiū īuehit̄: ac pſicū efficit ſinū. Alt̄ aūt Arabicū: q Perſic9
qdē paulati ibi rūpēs ī Euxinū cōtrahit̄. Sūt alij tn̄ q̄plures ſi- Arabic9
nus: ſed qm̄ obſcuri ſūt: ideo ptereūdi. Verꝝ his ita ptitis rede ruber
undū eē ad eos cēſeo: q̄s ſup q̄ttuor exiſtere cōmemoraui: vt
q̄les ipſi ſint: quāue obſeruāt ſemitā et q̄s inūdēt regiōes luci
dius declarāt. Heſpius igit̄ ſinus: vt ab Occeano incipiā q oēs
amplitudīe ac lōgiori vincit curſu: cū multas gētes & ciuita-
tes illidat et oppida. Mltaſq circūfluat īſulas et altiſſios colles
Oia tn̄ multaꝝ reꝝ cū meatu et varietate replet: ſpgitq vbiq
mirabilē vbertatē. Ipe ei ē ī cuius frōte colūnas illas īgētes fe Colūnæ
rūt: ab Hercule vulgatiſſia q̄ndā fama cōfixas extitiſſe ad At Hercul.
lātis verticē: Int̄ q̄s auctore Antho. veronen. vna adhuc inſpi
cit: q̄ tota ænea ē: ad tātāq porrecta altitudinē: vt tranſcēdere
nubes videat̄: atq ipſū qd mirabile dictu ē: cœlū pulſare: Hic
maris Heſpij pricipiū orit̄. Et ꝓptea ad metā illā tāq̄ ad caput
inſudaſſe Hercules dicit̄: q oī illaꝝ gētiū victor euaſerat. Tū
vo cū ī lōgū deſcēdat mare: p fūdatq Galliæ litora tandē ad Gallicū
Maſſiliā: vſq ſinuoſis fluctib9 inflectit̄. Ac priſtino deiñ amiſ ſinus
ſo noīe: Gallicū appellat̄. Poſtea vo p Liguriā dilabēs: vn̄ Ita-
lia iā incipit oriri: et Auſoniæ gētes: ciuitates illius multas illi
dit: quæ maxime ad Boreā ſpectant. Atq inde etia Liguſtū a Liguſti-
ligura ipſa quam lambit vocitatur: prorumpitq inde ſtatim cū mare
ad Leucopetrā: vſq quæ e regione poſita Siculo: abluiturq
freto. Tum vero ad Cyrnū quæ Corſica eſt: atq inde ad Sar-
diniam influctuans: ab ea ſtatim Sardinium appellatur. De- Sardini-
inde vero ad Auſtrum verſus Tyrrheniam radens Tyrrhenū um mar

vocatur. Sed cũ poſtea in curuet̃ ad Orientem ſolem & Sicili-
am circumferat iniectam freto Siculum. Tranſfuſũq; deinde
Pachinnũ montem atq; ad Cretam vſq; prorumpens: quæ in
ampliſſimo iam maris ſpacio inuoluit: cõfeſtim ſacram illam
& religione & vetuſtate venerabilem. Gotthinẽ vrbem oſten
dit: neq; minus ipſam Pheſton. Et ſi magis intra continentem
ſit ſita. Quæ quidem cũ acliuis ſit & retorta: ad cuiuſdam ca-
pitis arietini ſimilitudinẽ arietis illam caput in colle appella-
uere. Tum vero cum iam vſq; ad Iapigiam ſe reclinet: atq; in
de ad Bore am verſus dilatet ſeſe Adriatici: confeſtim nomen
adoritur. At rurſus ad heſperiam citeriorem conflexus: Ioni
um conficit mare. Ex quo geminæ e conſpectu regiones poſi
tæ ſtatim aperiuntur: quarum altera quæ ingredientibus a de
xtra eſt ſita: Illiria dicitur. Altera vero quæ ad ſiniſtram reſpi
cit: ipſa eſt Auſonia: quæ quidem cum & ipſa ſit tanq̃ ingens
quidam Iſthmos extenſa p̱ continentem triplici occludit̃ ma-
ri. Tirrheno ſcilicet: & Siculo: atq; hoc qd' nup̱ diximus Adri
atico: quorum vnũquodq; a ſuo vento depoſcit motum: vt q
ad alienas mercantur regiones: tuto poſſint e portu euadere.
Nam Tyrrhenum Zephirum depoſcit. Siculum vero agitat̃
Notho. Et Adriaticum Euro. Sed a Sicilia quod Siculum eſt:
in Libiam verſus irrumpat. meridianaſq; inundet ſyrtes: al-
terum ſtatim incurrens mare: & ſi amplius ſit illud & latius:
totum tamen illud euertere funditus videtur: Verum qd' in-
terius eſt cum imbecillem habeat aditum: alterius a longe ir-
rumpentis accipiens fluctus: tanto plærũq; cum impetu inuol
uitur: vt ex montibus Siculis fluctus qui ad Cretã prorũpunt
rurſus ad Orientẽ verſus: atq; ſalmonidos vſq; verticẽ relidã
tur: quẽ dicũt ſũmũ ipſius Cretæ caput orientalis. Sed cũ hæc
duo maria maxime fremere & cõcertare inter ſe vident̃: cũ im
pellunt̃ ab hiſmarico Borea: q eruere e conſpectu conſueuit.
Hor̃ primũ nautæ Phariũ vocant: qd' quidẽ vſq; in extremũ
Caſij montis angulũ contrahit̃. Sidoniũ vero alterũ qd' vbi
tractũ p̱ Boreã: in interiora deſcendit̃ terræ: atq; Yſſicã regio
nẽ illidens: Yſſicũ ſtatim appellatur: nec inde longius multo
apud Ciliciã conuerſũ cõquieſcit. Tũ vero obliquis in Boreã
reiectũ fluctibus tanq̃ ſerpens quidã inflectens ſe atq; in plu-

Tyrrhenũ mare
Siculũ.
mare Creticũ
mare
Adriaticũ mare
Ionium mare
Illiria
Auſoniæ diſpoſitio
Phariũ mare
Sidoniũ mare
Yſſicũ

res contorquens ſinus: pāphiliā lambit. Sed cū Chelidonioꝝ
vſq; ꝑuenit: inſulas Zephyri ſignū capit. Sūmitatē Patharei-
dos verticis detegēs a lōge. Ac rurſus ad Boreā verſus Aegeū
efficit mare. Cuius cōfracti exitus ſparſis inſulis fluctus adeo
& ipſi plærūq; ſtrident: & fremūt: vt nullū aliud mare eſſe cre
dat: qđ maiores efferat motus: neq; ꝑiculoſiores: neq; qđ ma
gis ab alto īmurmuret. Tū vero ad Tenedū vſq; ꝓgrediēs tāq̄
ipſi poſtremū infigat pedē: & tante tedeat amplitudinis: obli
viſcat̄q; eius ferocitatē in anguſtū delapſum alueū: noua pau
latim induit̄ formā: & aliud ſibi hac fortuna nomē acq̄rit. Nā
neq; Aegeū amplius dicit̄: neq; Panphiliū: neq; Cilicū: ſed Au
guſtū mare: vſq; quo ad hoſtiū Tracis Boſphori ꝑuenerit: qua Augu-
terūt Io Iunonis mechā cū in bouē fuiſſet mutata: illius cōſilijs ſtū mare
enataſſe. Vnde & Boſphorō mare eſt appellatū: a bouis mea-
tibus. Ac vbi primū in Auguſtū illū alueū ingerit̄: diſtractum Boſpho-
paulatī ad Boreā demū intra vniuerſā vſq; Propōtidē irrūpit: rō mare
circa quā ꝓpe ex Aſia gentes colūt. Veꝝ cū ad ipſū applicue-
rit: Boſphoron in anguſtiorē: lōge ſe contrahēs formā: angu-
ſtiſſimū oīm illud efficit fretū: in q̄ etiā mirabile quoddam con
ſpici tradit̄. Impudentes q̄ſdā petras ꝑ medios fluctus errare:
atq; intra ſe cū ſonitu & murmure coniūgi copulariq;. Tū ve
ro inde paulatim diffuſū ad Orientē ſolē: paulopoſt in ampliſ
ſimū diſtendit̄ æquor: nōnulle ipſius etiā ſemitæ cōſpiciunt̄:
quæ ꝑtim ad Orientē verſæ: ꝑtim ad Boreā inflectūt̄: quæ int̄
duo eminent ꝓmōtoria: ex vna vtraq; ꝑte porrecta: quoꝝ al-
terū ad auſtrū qđ vrget Carambū appellauit: Alteꝝ vero qđ
Boreā vertit̄ ſiue flectit̄. Europā verſus a frōte Hirta & retor-
ta: arietis frontis ipſum appellauit. Hæc etenī ꝓmontoria li-
cet adinuicē e regione poſita ſint: atq; a longe videant̄ de ꝓpe
cohærere tantū: tn̄ inter ſe diſtant: autore Dionyſio: etiā q̄tū
poſſit in tribus diebus nauis ꝑcurrere. Tū vero inde conſcin
di hoc mare videt̄ effici: quæ ꝑ ſimile emiciclo cuidā atq; vna
quidē in pontū delabi. altera vero in meotim diſtēdi: qđ aūt
mediū eſt: id certe Carambidis eſt: cuius ad dextrā recta ī pō
tum ꝓficiſcentibus aperit̄ via. A leua aūt frōs illa arietis: quæ
ab ea ꝑte erigit̄: & ſignū in Meotidē extollit: quæ cū in bicor
nē flectat̄ formā: haud prorſus diſſimilē artiū cornibus: nec ꝑ

perã id nõis eſt conſecuta: neq; fruſtra etiã in meothim oñdit poſtꝗ illius vndis illidat̃ cõtinue. Hæc eſt palus illa: quã circũ incolunt Scithe: de ꝗꝝ moribus loco ſuo dicet̃. Quãue põti mr̃em appellãt: ob id maxĩe ꝙ multa in eũ inde effluat aq̃ di⸗

Cimeri9 boſpho⸗ ros

ſtracta potiſſimũ ex Cĩmerio boſphoro: atq; ex multis aliũde locis: quæ adeo ex omĩ parte paludẽ replet: vt nõ poſſit intra ſua labra contineri.

DE FLVXV ET REFLVXV MARIS.

E illi9 itaq; fluxu & refluxu maris minĩe prætereũdũ cẽ ſeo. Scribit enĩ Solinus: ꝙ Oceani acceſſus incrementa circa litora Indiæ vehemẽtiſſime ꝓruũt: maxĩoſq; ibi exitus faciũt. Siue ꝙ ſuſpẽſus altius eleuat̃ in calore: Seu ꝙ ĩ ea pte orbis et fontiũ: et fluminũ copia ſit diffuſior. Itẽ & Herculeũ mare: ſole occiduo tãto ſubleuat̃ æſtu: vt illius Adriaticus ſi⸗ nus nõ ſit exps. Videdũ igit̃ ẽ: qb9 ex cauſis intumeſcat Oce anus: vel q̃re cũ ſupfluus ſibi fuerit: rurſus ĩ ſe reſideat: Nec ĩ obſcuro ẽ plura ꝓ ingenijs diſſerẽtiũ potius ꝗ ꝓveritatis fide expſſa. Sed ommiſſa ancipiti cõcurrentiũ q̃ſtione has opinio nes ꝓbatiſſimas inuenimus. Phiſici autũmãt mundũ eſſe aĩal eũq; ex varijs elemẽtoꝝ corpibus cõglobatũ: Moueri ſpũ: re gi mẽte: quæ ex vtraq; diffuſa p mẽbra oĩa ætn̄æ molis vigo rẽ exerceãt. Sicut ergo in corporibus nr̃is (inqt Solinus) cõ⸗ mertia ſũt ſpecialia: ita ĩ ꝓfũdis Oceani: nares q̃ſdã mũdi cõ⸗ ſtitutas: p q̃s emiſſi anhelitus vl' reducti mõ inflẽt maria: mõ reuocẽt. At hi q ſideꝝ ſequũt̃ diſciplinã: cõtẽdũt meat9 iſtos moueri lunæ curſibus adeo: vt aqꝝ plenitudo & defectus: re ſpiciãt ad auctus eius: vel defectiões ĩ cornibus. Idẽ facit ſol cũ creſcit aut decreſcit. Nã ferueſcẽte ſole: vnda maris & fer uet: ſed ſi lõgius abſcedit: ĩ ſuũ alueũ redit. Alij aũt dicũt hoc fieri impetu ventoꝝ: q cũ vehemẽtius ſpirauerint: maris vn das euertũt: quæ inflatæ terrã inũdãt: Quas cauſas et Lucañ. ipſe in prĩo pharſaliæ ſuæ pabellæ tetigit dicẽs.

Ventus ab extremo pelagus ſic axe volutat.
Deſtituatq; ferens: an ſidere mota ſecundo.
Thetios vnda vagæ lunaribus æſtuet horis.
Flammifer an titan vt alentes hauriat vndas:
Erigat oceanum: fluctuſq; ad ſidera tollat.

Quærite quos agitat mundi labor: at mihi ſemꝑ:
Tu quæcūq; moues tam crebros cauſa meatus:
Vt ſuꝑi voluere late.

DE SITV LIBIAE

POſtq̄ triptita tellure: ac de Oceani ipſius ſinu & ambitu: tum etiā de illius finibus ac noīm varietate et fluxu dixerim. Nūc de terræ ſitu ac forma dicendū deinceps arbitor. Et prīo a Libia incipiēdū. Libia igit̄ ad auſtrū verſa: & ad Orientē ſolē: mēſæ ꝓſimilis: a Gadibus vbi ſūmitas oceani altior cōſpicit̄: Initiū capit: atq; in Arabicū vſq; ꝓtendit̄ mare. Eāq; regionē attingit: quæ cū ad Aſiæ extrema poſita ſit: æthiopes ꝑtim qdē: ꝑtim & erembos parit. Hæc enī cū homines gignat vario colore maculatos. vt pardi: magna ſiqdē ex ſui ꝑte ſiticuloſa ē: admodū & Aſꝑa regio: nigriſq; paſſim q̄ſi qbuſdā obtecta ſquamis. Et inacceſſibilis ī auiæ ſolitudīs ſecretū acceſſit. Diris vultib⁹ incolæ ſolis ortū excipiūt: vſtiq; vndiq; torrētis plagæ ſidere: oderunt deū lucis: penituſq; ab aīalibus abſtinēt: ſicut Troglodítæ. Specus excauāt: illis tegūt̄: de qbus latior ſermo futurus ē. At reliquus ipius Libiæ tractus q vſq; ad Herculis extēdit̄ colūnas: longe hūanior & lætior eſt vbertate: Vbi ſinuoſo meatu æſtuariū e mari fert̄: adeo flexuoſis lateribus tortuoſū: vt viſētibus ꝓcul lapſus angueos: facta vertigine (vt inqt Solinus) mētiat̄. Itaq; qd' hortos appellauere circūdat. Vn̄ pomoꝝ cuſtodē interꝑtantes: ſtruxerūt iter ad fabulā. Vbi inſula inſinuata ſinubus aluei recurrētis: in qbuſdā æq̊ris ſpiris: præter arbores oleaſtri ſil'es & arā ſacrā Herculi: nil præfert qd' ꝓpaget vetuſtatis memoriā Verꝝ hinc Atlas mōs e media arenaꝝ cōſurgit vaſtitate: et eductus ī viciniā lunaris circuli: vltra nubila caput tēdit: quæ ad Oceanū extēdit̄ (cui a ſe nomē dedit) manat fōtib⁹: næmorib⁹ īhorreſcit: rupibus aſꝑat̄: ſqlet ieiunio: humo nuda: nec herbida: q̄ Africā ſpectat ē opimus: naſcētibus ſponte frugibus arboribus ꝓceries opaciſſimus: q̄ꝝ odor grauis comæ cuꝑſſis ſil'es. Veſtiūt̄ lanugīe: ſericis velleribus nihilo viliore. In eo latere: & herba Euforba copioſa: cui⁹ ſucc⁹ ad multiplex ꝓfuit præſidiū ſanitatis: ad ocularíāq; ꝑcipue ſanitatē Nec me

Libia ſiue africa

Atlas mōns

Euforbia herba.

diocriter propellit vim ventorum. Vertex ſemper niualis ri gidiſq; horret pruinis. Cuius rei non neſcius erat ille diuinus Maro: cum inquit: Atlãtis dura Aeolum qui vertice fulcit. Atlantis cinctum aſſidue: cui nubibus atris Piniferum caput: & vento pulſatur & imbri. Nix humeros infuſa tegit: tum flumina mento. Præcipitant ſenis: & glatie riget horrida barba Saltus eius quadrupedes ac ſerpentes feræ: & cum his elephanti occupauere. Silet p diem vniuerſus: nec ſine horrore ſecretus ẽ. Lucet nocturnis ignibus: choris Satyrorꝫ Aegypanũq; bacchantium vndiq; pſonatur. Audiuntur & cantus tibiarum: & tinnitus cimbalorꝫ per orã maritimã. Atq; (vt ait Pomponius mela) pro conſtanti habitum eſt illos Faunos eſſe bicornes ac Satyros. Hæc de Atlante: quem mauri Adderim nominant: q (vt Strabo in. 17. memorat) q̃uis vberem regionem inhabitẽt tamen ad hoc vſq; tempus magna ex parte paſtoraliter viuũt. Cincinnis exornantur & barba: & auro: & terſura dẽtium: & vnguium cultu. Pugnant frequentius ab equo haſtati. Equis nudis vtentes: & iunceis frenis: Gerunt etiam gladios. At pedites elephantum pellibus pro clipeis ſe protegunt. Leonum & vrſorum pelles induunt: & dormientibus ſubſternunt. Et

Maſſelij

ſequentes Maſſelij vnius ſunt cultus: paruis equis vtentes & celeribus: & obtemperantibus adeo: vt ſola virgula gubernẽtur. Equi collaria ex ligno habent: aut pila confecta: E quibus

Mauritania tingitana

habena dependet. Mauritania tamẽ Tingitana (auctore Solino) quæ ſolſticiali plagæ obuia eſt: qua ad internum porrigitur mare: exurgit montibus ſeptẽ: qui a ſimilitudine frates appellati: freto imminent. Hi montes elephantes frequentiſſimi ſunt. Perhibẽt a principio hoc animantiũ genus diſcrete & iu

Elephantũ nata

xta ſenſum humanum intellectum habere. Memoria pollent elephanti. Siderum ſeruant diſciplinam: Luna niteſcente: gregatim amnes petũt gelidos. Mox aſpſi liquore: motibus q̃buſ poſſunt: ſolis exortũ ſalutãt: deinde in ſaltus reuertũt. Duo eorum genera ſunt: Nobiliores indicat magnitudo: minores nothos dicũt. Cãdore dentiũ intelligit̃ iuuẽta: quorꝫ alter ſemp ĩ miniſterio eſt: alteri parcit̃: ne hebetatus aſſiduo repcuſſo: minus vigeat. Si fuerit dimicandum cum venatu: præmunt̃ pariter: confligunt vtroſq;: vt Eborem danato: non requirantur.

Hanc enī cauſam ſibi ineſſe periculi ſentiūt. Aberrāt agmina-
tim: natu maximus ducet agmē. Aetate proximus cogit ſeqn
tes. Flumen petituri minimos antemittūt: ne maiorū ingreſſu
alueum atterant & ꝓfundos depreſſis vadis gurgites faciant. De Ele-
Venerē ante annos decem fœminæ: ante quinꝗ mares neſci- phātib⁹.
unt: biennio coeunt: non prius ad gregariū numerū reuerſu-
ri: q̄ viuis abluant̄ aqs: Propter fœminas nūq̄ dimicant: nulla
enim nouerunt adulteria: Ineſt illis clementiæ bonum. Quip-
pe ſi ꝑ deſerta vagabūdū hoīem forte viderint: ductus vſq̄ ad
notas vias præbent: Vel ſi conſertis pecoribus curſitant: itine-
ra ſibi blanda: & placida manufaciunt: ne qd' obuium animal
interimant. At conflictu fortuito ſi quādo pugnat̄: nō medio-
crem habent curam ſauciorū: nam feſſos vulneratoſq̄ in me-
dium receptant. Cum captiuate venerint in manus hominū:
manſueſcunt hauſto ordei ſucco. Maria tranſmeaturi naues ſacramē
non prius ſubeūt: q̄ de reditu illis ſacramentū luat̄. Indicos ele tū pign⁹
phantes mauritani timent: & quaſi ꝑnicitatis ſuæ cōſcij: aſp- ſpōſiōis
nantur ab his videri: nō annis decem vt vulgus: ſed biennio vt
Areſtotiles diffinit graueſcunt. Nec amplius q̄ ſemel gignūt:
nec plures q̄ ſingulos: viuūt ī ānos tricētos. Impatiētiſſimi fri
goris: truncos edūt: lapides hauriūt: gratiſſimas in cibatu pal
mas habent: Odorē muris maxime fugiunt. Duriſſimmū de-
dorſo tergum eſt: ventre mollius: ſetarum hirſuciæ nulle: ſed
de his hactenus. Mauritaniæ ꝓpinqui ſūt numidæ: qui q̄diu
errāt pabulationibus vagabūdis Numades dicti ſunt. Numi Nūide
di vrſi forma cæteris præſtant inqt Solinus Inſidiant̄: alphea-
ribus apum: maxime fauos appetunt: nec auidius aliud q̄ mel
la captant. Cum guſtauere mandragore mala moriunt̄: & for
micas deuorant ad recuperandam ſanitatem. Siquando thau-
ros adoriuntur: ſciunt quibus potiſſimū partibus immoren-
tur: nec aliud q̄ cornua aut nares petunt: Cornua quidem vt
pondere defatigentur: nares vt acrior dolor ſit. Omnis hæc re
gio finibus in zeugitanū limitem deſinit: qua parte ſilueſtris
eſt: feras educat: qua magis ardua equos alit. Eximio aūt mar
more prædicatur: hæc Solinus. Deinde Maſſeſiliorum genteſ Maſſeſi-
agreſte quidem hominum genus: quibus nulla prorſus eſſe lij.
cognitio colendi agri dicit̄: nec vllus aratri vſus: ſed ꝑ denſiſſi

mos ſaltus errãtes: ferarꝫ more glandibus veterũ more & ve-
Cartago natione veſci. Verũ his proximi ſunt Carthaginenſes: quorꝫ
ciuitatẽ ferũt olim a Didone cũ ex Phœnitia Pigmalionẽ ger
manũ verita: qui Sicchæũ eius maritũ ad aras trucidarat di-
ſceſſiſſet: ad mẽſurã pellis bouinæ cõditã extitiſſe: quã inqt
Strabo in.17. In ambitu habuiſſe ſtadiorꝫ tricenta & ſexagin-
ta muro cinctã. Cuius ſexaginta ſtadiorꝫ lõgitudinẽ iugum
occupat. In media vero vrbe arx fuit: quã Birſam vocarunt.
Huc pius ille Aeneas in Italiam ſoluturus: ꝓcellarꝫ tempeſta
te iactatus: reginæ tot amoris præbuit flãmas: vt nedũ pudi
citiã: verũ & dulcẽ lucẽ ex ſuo digreſſu habebat exoſã. His
deinde adiacent inhoſpitales Syrtes duo ſinus Africani ma-
Sirtes. ris diſpari magnitudĩe: ſed pari periculo. Dictæ a potu ſiroo
id eſt traho. Vento enĩ trahunt̃ arenæ: vnde & idẽ locus mul
to vadoſus fit: accedente arenarꝫ cumulo: vbi etiam æſtuan-
te Tyrrheno cum cedere iam incipit: tanta plærũq; conflata
congeries (inqt Anthonius) conſpicit̃: vt ingẽtes quædã mo
les illuc allatæ a fluctibus videant̃. Solinus eas inacceſſas va
doſum ac reciprocũ mare efficit. Cuius ſali defectus vel in-
crementa haud promptũ eſt dephendere. Ita incertis moti-
bus nũc in breuia reſcindit: dorſuoſa nũc æſtibus inũdat̃ in-
qetis: vt Varro auctor eſt. Per flabilẽ ibi terrã vẽtis penetrã-
tibus ſubitã vim ſpũs citiſſimi aut remouere: aut reſorbere.
Sirtis mi nor. Eſt aũt & maior Syrtis & minor. Minor lotũ cibũ ſuauẽ ꝓdu
cit: & illarꝫ inter ꝓpe mediũ ciuitas vna condita eſt: quã olim
Meapol. græci Meapolim dixere: ſed a Lothophagis habitatã: quã q-
dẽ gentẽ ferũt hoſpitibus ꝑbenignã ac clemẽtẽ extitiſſe. Eãq;
olim errantẽ Vlyſſem ꝑhumane ac comiter excepiſſe. Siccã
regionẽ auctrore Strabone in decimoſeptio incolũt. Lothon
edũt herbã quandã & radicẽ: qua comeſta nihil potu indigẽt
Lothos arbor Lothos arbor multa eſt apud eos fructu ſuauiſſimo: circaqꝫ
regionẽ habitacula quædã ꝓpe deſerta cõſpiciũt̃ Perditis ꝓr
ſus naſamonijs ab Auſono Iouis filio: q antea ea loca coluere
Aſbitæ populi. His Aſbiſtæ adiacẽt: q auctore Solino Laſere viuũt. Hoc alũ
tur: hoc illis dulce eſt: hic illud vulgatiſſimũ Libici dei corni
geri Ammõis templũ liberi patris munere ẽ inſtitutũ. Qui
dum per aridam Libyam exercitum duceret: hiulcaq; labo-

raret ſiti: opemq́ꝫ a Ioue patre petiiſſet: ferunt vates in medi Ammõ-
is arenis arietem apparuiſſe: terram cornibus effodientem:
Indeq́ꝫ gelidum emanaſſe fontem: cuius vndas Liber cum
exercitu depoſiturus ſitim: dum potaret Ioui delubrum cõ-
didit: quem Ammonẽ vocarunt: id eſt arenarum: nam
arena græce dicitur. Poſt Syrtim maiorẽ ſequitur Cyrenai- Cyrene.
ca regio: quæ & pẽtapolitana eſt: Ammõis oraculo celebra
ta. Ibi quinq́ꝫ ciuitates egregiæ: Beronice: Arſinoe: Ptholo-
maida: Apollonia: & Cyrene. Hæc Marcianus capella. Tũ
Cyrene ciuitas bonoꝝ quidẽ equorũ parẽs: auctore Diony-
ſio. De q̃ inqt Strabo in. 17. Cyrenæ vrbs maxima: octoginta
ſtadioꝝ: in campo iacet adeo edito: vt ex mari eã videremus
Eã a Batto ferũt cõditã. Fructus fert optimos. Ea viros claros
q́ꝫ plurimos habuit: q ĩminẽtibus Barbaris: optime reſiſtere
potuere. Ariſtippus ſocraticus cyrenaicã inſtituit phiam. Ca
lymachus q̃q́ꝫ cyreneus fuit & Eratoſtenes: ambo ab Aegy-
pti regibus in honore habiti. Alter poeta ſimul & gãmaticæ
ſtudioſus. Alt̃ & in his & in mathematicis præſtãtiſſimus. In
terra Cyrenaicæ regionis: inqt Solinus: plurimæ qdẽ beſtiæ
ſunt: ſed prĩcipatũ leones tenẽt. Eadẽ Africa onagros habet:
ſerpẽtibuſq́ꝫ fæcũdiſſima ẽ. Baſiliſcũ creat malũ in terris ſin Baſiliſcꝰ
gulare: nec hoĩm tantũ: nec aliorũ animantiũ exitiis datus:
ſed terræ quoq́ꝫ ipſius quã polluit & exurit. Extinguit herbas
necat arbores: corrũpit auras: ita vt in aera nulla auium im
pune tranſuolet: infecta ſpiritu peſtilẽti. Cum mouetur: me-
dia corporis parte ſerpit: media arduus eſt & excelſus: ſibu-
lum eius etiam perhorreſcunt ſerpentes: qui plurimi perhi-
bentur a vatibus eſſe nati de cruentis guttis Gorgonei capi- Mœdu-
tis: qđ Perſeus victor ſup libycas pendebat arenas. Vulgus ſe. caput
ſimeaꝝ hic eſt: quas paſſim videmus non ſine ingenio æmu
landi: quo facilius in manus veniunt exultãt. Noua luna tri
ſtes ſunt: Cornuto & cauo ſidere iuxta Cyrenaicam regio-
nem Marmaridæ degunt: ad Aegyptum reſpicientes & Ge- Getuli.
tuli aſperi & inculti: quibus (vt inquit Saluſtius) caro ferina
eſt cibus: atq́ꝫ humi pabulum veluti pecoribus: quorum la Nigre-
teri adhærent Nigretes: Poſt hos Pharuſii: Qui vt ſcribit tes
Strabo Aethiopis vicini: Heſperiis ſagittant Aethiopum: Pharuſii

more falcatis vtunt curribus. Miſcentur nonnūq; mauris Pharuſij per deſerta aquaꝝ: vtres æquis portant & plurimi troglo ditarum more ſub terræ ſpecubus degunt. Aeſtiuis imbribus abundāt. Hyeme ſiccitate laborāt. Nōnulli ex his barbaris ſer pētū ac piſcium coreis ꝓ indumentis & ſtramentis vtunt. Nec longe a Pharuſijs Garamantes: quoꝝ locus autore Strabone: Oriçam fert: & Silphiū. Solinus. Garamantū oppidum eſt Debris fonte miro: qui alternis vicibus die frigeat: nocte ferueat. Incredibili memoratu: vt tam breui temporis curriculo natura tam diſſonā ſui faciat varietatē. Idq; qui pcontari velit in tenebris ineſſe fluori illi perpetuam facem credat. Qui rimetur die brunales ſcatebras: nunq; aliud exiſtimet q̄ ppetuo rigore vnde non immerito pgentes Debris inclita eſt: cuius aquæ & cœleſti vertigine mutant qualitatē: q̄uis controuerſa ſideꝝ diſciplinā: Nam cū mundū a calore Veſper temperet: ab occaſu ita incipit caleſcere: vt in in tactu abſtineas: noxium ſit tetigiſſe. Rurſus cū ortus ſolis incanduerit: & radijs feruefacta ſunt omnia ſic euomit ſcaturigines: vt hauriri etiam a ſitientibus: nequit. Quis ergo non ſtupeat fontē: qui frigore calet: calore friget? Armēta gentis huius obliquis ceruicibus pabulantur Nā ſi recta ad paſtū ora dirigant: officiunt: ledunt prona in humū cornua. Garamantici priuati matrimonia neſciūt: Sed omnibus vulgo in venerē licet. Inde eſt ꝙ filij tantū matres recognoſcunt: nā paterni nois nulla reuerentia eſt: & ideo degeneres habent. Poſtremi vero omniū æthiopes ad ipſum oceanū coniecti: qui feruentis ſideris vicinitate puſti candentē præ nigredine gerunt cūtem ſanguine ad extima reuocato: æſtiui ſolis gratia hi inauiæ ſolitudinis ſecretū receſſerunt: diris vultibus ſolis ortus excipiunt: vſtiq; vndiq; torrentis plagæ ſidere oderunt deum lucis. Vltimæ Libyæ orā tenentes: penitus ab animabus abſtinent: ſpecus excauant: illis tegunt: nullus ibi habendi amor a diuitijs paupertate ſe abdicarunt: voluntaria carnibus aliqui viuunt ſerpentū: ignariq; ſermonis ſtrident potius ꝙ loquunt. Fœminas ſuas primis nuptiaꝝ adulterijs cogunt patere: mox ad perpetuā pudicitiam legibus ſtringūt & eos qui vicina rubro mari incolunt: aiunt trunca naſci parte: qua caput eſt: Os tn̄ & oculos habere in pectore. Strabo au

Garamātes

Debris fons

Garamātici cōnubia neſciunt

Aethiopes

ſtrum verſus troglodítæ: Blemies & Nube & Magabari ſunt
ſupra Syenem æthiopes. Hi magna ex parte nudi incedentes
paſtoralem ac durã vitam degũt: Virgilio teſte. Aethiopũ ver
ſemns oues ſub ſidere Cancri. Et eorum pecora parua ſunt: vt
aues: capræ: boues: caneſq; puſilli: aſperi tñ & pugnaces: &
fortaſſe ad horũ paruitatẽ pigmei conficti ſunt. Viuunt ex mi
lio & ordeo: ex quibus potum efficiunt: butirũ qđ & ipſi pro
oleo habent: Poma non habent præter palmulas: atq; eas per
paucas ĩ hortulis regijs. Nõnulli herba alunť: & ramis tenelliſ
& Lotho & calami radice. Reges colunt vt deos. Regni caput
eſt Meroe ciuitas: eodẽ nomine: quo & inſula ea montes fre-
quentes habet. Et næmora quæ inhabitant partim paſtores:
patim vænatores: ptim agricolæ. Venanť elephantes leones:
& pardales dracones habent: qui cum elephantis pugnant: &
plurimaꝝ ferarum genera quæ a toſtis & arids locis ad palu-
ſtria & aquoſa confugiunt: temperiei grã. Vltra Merœn ſup
exortũ ſolis æthiopes ſunt: dimidior eoꝝ protenſior eſt ꝗ nr̃a
vita: Hi iuſticiam colunt: amant æquitatẽ. Plurimũ valent ro-
bore. Ornanť ære. Auro vincula faciunt. Eſt ibi lacus: quo ꝑ-
fuſa corpora niteſcunt. Ex hoc lacu potus ſaluberrimus: ſane
adeo liquidus: vt ne caducas quidẽ vehat frondes: ſed ilico fo-
lia lapſa ad fundum demittat laticis tenuitate. Vltra hos deſer
tæ inhumanæq; ſolitudines aduſq; arabicos ſinus. Deinde in
vltimis Orientis monſtruoſæ gentiũ facies. Aliæ ſine naribuſ
æquali totius oris planitie. Informes habent vultus. Alijs cõ-
creta ora ſunt: modicoq; tantũ fora mĩe: calamis auenaꝝ hau-
riunt. Nõnullæ linguis carent: inuicem ſermones vtentes nu-
tibus. A meridiana parte mons editus mari imminet: igne ꝑ-
æternũ feruidus: & inquietis ignis æſtus. Hic draconum ma-
gna copia: Porro feris draconibus ora parua ſunt: & ad mor-
ſus non dehiſcentia: ſed arctæ fiſtulæ ꝑ quas & trahũt ſpũs: &
linguas exerunt. Quippe non in dentibus vim ſed in caudis
habent: Et verbere potius ꝗ rictu nocet. Excidiť e cerebris la-
pis Draconias: ſed lapis nõ eſt: niſi detrahať viuentibus: nã ſi
obeat prius ſerpens: cũ anima ſimul euaneſcit: & durities ſo-
luta. Aethiopes arcubus quadricubitaribus ligneis ac puſtis
vtunť. Armãť etiam mulieres: quaꝝ plæræq; oris labiũ æneo

Nube
Blemies
Troglo-
dytæ
Magaba
ri ppłi.

Merœ
inſula
Nili

Aethio-
pes lon-
ge vitæ

Liqdiſſi
mus fõs.

Mõs ar-
dens
Dracões

Dracõi-
as lapis
Arma
ætiopũ
& eoꝝ
mores.

circulo traiectum habent. Deos putant: alterum immorta-
lem: alterum mortalem. Immortalem quidem eum qui rerũ
omniũ cauſa eſt. Mortalis vero apud eos incertus eſt: & no-
mine caret. Sed frequentius eos a quibus beneficium accepe-
Reges p̄ dijs hñt runt. Et reges pro dijs habent. Mortuos alij in flumen præci-
pitant. Alij circmufuſo vitro domi ſeruãt. Alij in fictilibus al-
ueolis eos circum templa defodiũt. Verum e regione vbi Ble-
Blemij mij colunt: rupes quædam exurgit: ex qua delabitur Nilus:
Tilus. qui cum ad æthiopes Orientem verſus fluat ab eis Syrus eſt
appellatus. Cum vero ad Syenem ciuitatem vſq; peruenerit:
ab illius incolis Nilus inceptus ſtatim eſt vocari. Inde vero in
Boream verſus multaſq; tandem per partes diuiſus oſtijs ſe-
ptem in mare deuehitur: vniuerſum irrigans ægyptum mira
bili vbertate. Tibullus. Te propter nullos tellus tua poſtulat
imbres. Arida nec pluuio ſupplicat herba Ioui. Nec profecto
quiſpiam eſt fluuius in orbis parte: qui aut magnitudine: aut
aquarum copia: vel vtilitate poſſit cum illo conferri. Is (auto-
re Plinio in libro ſeptimo) Incertis ortus fontibus per deſerta
&: ardentia: & immenſum longitudinis ſpacium ambulans:
fama tãtum & inermi quæſitu cognitus: ſiue bellis quæ cæte
ras omnes terras fere in ventre. Lucanus. Archanum na-
tura caput nũq̃ prodidit vlli. Hoc & Solinus aſſerit. Incerto pe
ne decurrit fonte: varias incrementi eius annectendo cauſas.
Ignari ſiderum vel locorũ inquit varias de exceſſibus eius de
dere cauſas. Alij affirmant Etheſias nubium denſitatem illo
cogere. Vnde amnis hic auſpicatur: ipſumq; fontem ſuperno
humo ſublatum: tantam inundationis habere ſubſtantiã: quã-
tum bibula ad liquorẽ nubila ſubminiſtrarint. Ferunt alij q̃
ventorũ flatibus repercuſſus: cum fluorem ſolitæ velocitatis
non queat promouere: aquis in arcto luctantibus intumeſcat
Et quanto intenſius controuerſi ſpiritus repugnauerint: tan-
to excelſius ſublimari in altitudinis vertices repercuſſam ce-
lerieatem. Nõnulli affirmant fontem eius qui Fialus vocat:
ſiderum nutibus excitari: extractumq; radijs candẽtibus cœ
leſti igne ſuſpendi. Verum omnem exceſſus originem de ſo-
le fieri: primaq; exultantiam tumoris concipi: cum per Can-
crum ſol vehatur. Poſtmodum triginta eius partibus euolu-

tis: vbi ingreſſus Leonem: ortus ſuos excitauerit: Propulſo omni fluore: tantam vim amnis erumpere: ꝙ tempus ſacerdotes natalem mundi iudicarint. Deinde reuocare exitus vniuerſos: cum in Virginem tranſeat. Penituſq̃ inter ſuum alueum capere cum Libræ pondera contigerit. Inquit tamẽ Strabo: ꝙ antiqui coniectura poſteri etiam viſu ipſo cognomine: Nilum ipſum ab æſtiuis imbribus augeri: cũ ſuperior æthiopia in vltimis montibus diluertur. Imbribus aũt ceſſantibus paulatim inundationem ceſſare: quæ res his maxime patuit: qui in Arabicum ſinum nauigarunt: vſq̃ in Cinamomi regionem. Tradunt etiam Eratoſtenem dicere: æſtiuos imbres cauſam eſſe: Idq̃ ab Areſtoteli ſumpſiſſe. Areſtotelem vero a Traſialco: qui vnus ex antiquis erat philoſophis. Traſialcũ vero ab alio: atq̃ illum ab Homero: qui Nilum cœleſtem dixit. Rurſus ad ægypti cœleſtem nauigat amnem. Is fluuius cæteris fertilior fæcundiorq̃: vt idem Strabo aſſerit. Magna producit animalia: Nec mirum dum profundo ſenſu philoſophiæ ſeqmur præcepta: latẽteſq̃ naturæ cauſas ꝑcontabimur. Recens namq̃ tellus fluuialibus irrigua: limphis: feruentiq̃ ſolis calefacta radio: in futuræ prolis generationem prona eſt ob aquatici humoris & caloris temperiem nõ mediocrẽ: quæ gignendis præeſt rebus. Nemo igitur diuinæ philophiæ alũnus inficiabitur animalium illic fore generationem. Aiunt enĩ terrarum cultores: dum glebas vomere proſcindunt: plurima animalia imperfecta licet: in auras vna cum verſis agrorum glebis ſubleuare. Ouidius. Plurima cultores verſis animalia glebis. Inueniunt: & in his quædam modo cepta ꝑ ipſum: Naſcendi ſpacium quædam imperfecta ſuiſq̃. Trnnca vident humeris: & eodem corpore ſæpe. Altera pars viuit: rudis eſt ꝑs altera tellus. Phytonẽq̃ anguem diram mortalium luem hinc procreatum: & appoloneis telis deniq̃ confixum. Ouidius Phytia perdomite ſerpentis nomine dictos. Cocodrilum (vt inquit Solinus) Nilus fouet: qui linguam non habet. Morſus eius horribili tenacitate conueniunt: ſtipante ſe dentium ſerie pectinatim Plærumq̃ ad triginta vlnas magnitudinis eualeſcit. Aequalia anſeris edit oua: rimatur locum ꝓ nido: naturali prouidentia. Nec alibi fœtus præmitur: quam quo cre-

Nilꝰ magna aĩalia producit.

Nilꝰ Phitonẽ generat.

Cocodrilus.

ſcentis Nili aquæ non poſſunt puenire. Armatus etiam eſt vnguium immanitate: noctibus in aqua degit: p diem humi acquieſcit: circumdatur maxime cutis firmitate intantũ: vt ictus quouis tormento adactos tergo repercutiat: A ſuperſticioſa illa gentilitate plurimo cultu veneratus. Iuenalis.

delphini Aegyptus portenta colit: Cocodrillus adorat. Et eſt delphinum genus in Nilo: quorꝫ dorſa ſerratas habent criſtas. Præterea habitant in inſula Nili homines forma exigui: ſed audacia magni: vt cocodrillis ſeſe offerant obuios. Nam hæc mõſtra fugientes: inſequunt: formidant reſiſtentes: ergo capiuntur perdomiti: metu itaqꝫ obſeqnunt: vt immemores atrocitatis victores ſuos in dorſo vehant: In aqua obtuſius videt in terra accutiſſime. Hieme nullum capiunt. In ripa Nili eſt puteus quidã ex integro ſtructus lapide: in quo & maxima & minima & mediocria Nili incremẽta adnotantur. Nam putei aqua cum Nilo pariter creſcit & decreſcit. Sũtqꝫ in putei pariete notæ quædam incrementorum omniũ menſuræ. Hæc itaqꝫ obſeruantes cum alijs notant: vt incrementa noſcant. Nã ex his ſignis ac diebus multi ante futuram Nili excreſcentiã cognoſcunt. Idqꝫ omnibus prædicunt: quæ res profecto agricolis ad aquarum conſeruationes & Aggerum & Canalium effoſſionũ vtiliſſima eſt. Maiora enĩ incremẽta maiores denunciãt ꝓuentus. In arboribus quas ſola fert Aegyptus: præcipua eſt ficus ægyptia: folijs Moro comparãda. Vno anno ſepties fructum efficit: qui ſicomorum dicitur: vt inquit Strabo. Vt ad ea redeamus vnde diuertimus. Ipſe Nilus eſt qui Libyã ſeiũgit ab Aſia. Ad aphricam quidem ſeu ad auſtrum Libyam relinquẽs: & ad Orientem Aſiam. Ipſa enim eſt Aegyptus quæ ſemper ſummos viros ingenij acrimonia ꝓduxit. Aegytios enim primos fuiſſe tradunt: qui viuendi formam morũqꝫ diſciplinam præſtiterunt: primoſqꝫ omnium aratrum inueniſſe terrãqꝫ ſulcaſſe: ac ſemine inieciſſe. Opus enĩ fuit (inquit Strabo) tam diligenti ac ſubtili locorum diuiſione. propter continuas finium diuiſiones: quas Nilus auctus efficit: nunc addẽdo: nunc adimendo: nunc immutando figuras & ſigna quædam releuando: quibus proprium diſcernitur ab alieno. Vnde iterum atqꝫ iterum menſurari oportebat: donec ab his geo

Hoĩes parui

Puteus inũdationis præſag⁹

Ficus ægyptia

Egypt⁹ aeria

metriam ortum habuiſſe ferunt, creduntq;: quemadmodum computandi ſcientiam: & Aritmethicam a phœnicibus propter mercaturas. Ferunt etiam eos primos: qui cœlum radio fuerint dimenſi. Et ſolis ipſius labores: aliorumq; ſiderum vagam vertiginem exogitarunt. Quoniam nullus ibi vapor in nubē cogit᷑: verum æſtu partium patit᷑ diſſolutionē. Quapropter & aſtra ſemꝑ eis ſunt ſerena & aperta: quorum mirabili meatu ſuſpenſi: ſiderum diſciplinā: & primi nobis tradiderunt. Non enim ex irrito & vano philoſophi noſtri ꝓdit dictum: Sacerdotes in Aegypto: ꝓpter admirari cœperunt philoçophari. Inquit enim Solinus: Aegyptum incolunt populi: quo momentū: quo reparari mundū ad motus ferunt: annuo hoc ſtudio deprehendūt. Eligit᷑ ſacer lucus: in quo conſeptant diuerſi generis animalia. Eo vbi ad ſtatutam lineam cœleſtis vertigo profecta eſt. Senſus ſuos ſertionibus produnt quibus poſſunt. Alia hululant: alia mugiunt. Quædā ſtrident: quædā rudiunt. Hoc argumentū illis eſt magiſterium ad iudiciū temporis dependi: Ex quibus omnibus ipſa regio (inquit Anthonius) haud mediocrē laudem conſecuta eſt. Neq; præterea vlla alia eſt: quæ illam rerum omni vbertate ſuperet: neq; quæ ad pabulandū ſit fertilior: neq; quæ vincat illā excellētia ædificiorū & magnitudīe. Cuius forma extremis cōſtat lateribus bus: Ampla quidē ad Arcton: ſed ad Orientē anguſtior: Porrigiturq; vſq; ad Syenem: in qua puteus (Strabone auctore) quidā æſtiuū indicat ſolſticium: quoniā hæc loca circulo Tropico ſunt ſubiecta: & in meridie vmbilicū faciūt ſine vmbra.

Geometriā ægyptij inuenerunt. arithmeticā Phenices īuenerunt. Aegipti Aſtronomiā. Mundi initium dephēdūt ſacerdotes. Syene

Græcis ī meridiem euntibus hic primū ſol ſupra verticem fit.

Lucanus in nono.

Hic quoq; nil obſtat phœbo cū cardine ſūmo.
Stat librata dies: truncū vix ꝓtegit arbos.
Tam breuis in medium radijs impellit᷑ vmbra.

Vallata inſuꝑ Aegyptus vndiq; binis montibus: quoꝝ ꝑ mediū defluit Nilus. Ipſa eſt quæ olim plures clariſſimos ac præpotētes peperit viros: ac tot principes extulit: & potiſſimū ꝙ vetuſtiſſima illa Thebe centum ꝑ portas digeſta in glorioſiſſimam lucem protulit. Vbi olim ferunt Memnonem illum regem perſpicaciſſimū ſuam ex Oriente aurorā ſalutaſſe. Ver-

Thebe ægypt⁹. Memnō

ſus tamē paludem Sarbonida ad Zephyrum ſita eſt ciuitas il la: quæ olim ab Alexandro Macedonum rege condita ꝓhibe- tur. Vbi etiam templum extat mirabile illud Iouis ſinopite famoſiſſimū quidem ac precioſiſſimum: varijs metallorū ge- neribus elaboratum. Quo ferunt nullum vnq̄ in terris vi- ſum maioris excellentiæ: neq̄ maiori admiratione dignum: nec vllam ditiorem ciuitatem: neq̄ omnibus in rebus fortu- natiorem. Vnde a longe quoq̄ venientibus: ſpeculæ illæ vul gatiſſimæ conſpiciunt ſpecioſæ paledinis. Tum vero ad Ori entem verſus iuxta Caſiotidis rupem Pelei oppidum erigi- tur. Cuius incolas ferunt adeo nauigandi peritos: vt cæteris libycis non humani ſed diuini iudicentur. Nam inquit Stra- bo de ſeipſo. Traiecimus ī inſulā ſuper Pactone delati. Pactō enim eſt ſcaphe genus ex virgis ita compoſitū: vt textile qd- dam videaī. Stantes itaq̄ in aqua vel in aſſeribus ſedentes: fa cile tranſmiſimus: nihil omnino metuentes. Sūt enim ſine pe riculo. niſi ſcapha nimis impleatur. Et hi ad hoſtia ſeptempli cis Nili poſiti ſunt. Alij præterea paſſim populi & gentes q̄- plurimæ: quarum quædam ad Oceani litora ſunt deiectæ: permultæ etiam circa Tritonidos lacus ripas colunt: qui per medium quoq̄ Libyæ delabens: in pontum vſq̄ perfundiī.

Alexandria

Iupiter Sinopita

Palene mons ægypti

Caſſiotis mōs

Tritō lacus mediæ libie

DE SITV EVROPAE.

n Vnc ad Europæ ſitum ſermo noſter flectendus eſt: cu ius quidem forma non multū differt: niſi ꝙ ad ſepten- trionem verſa: rurſus ad Orientem eodem modo re- flectitur: & finē attingit auſtralis Libyæ: Atq̄ ambe in Aſi- am æqueſe habent. Hæc quidem extremū ad Boream veſtigi um tenens: Illa vero ad auſtrum. Verum vt de eius apertiori forma dicamus. Ipſa eiuſmodi ſita eſt: vt ī eius frōtibus qua- ſi cuiuſdam coni figuram facere videatur. Cum ad occiden- tem ſolem exacuatur: q̄ maxime & ad Orientem verſus am- pliſſime dilatatur. Id æque ipſius fines quales ſunt: & quorū progrediantur: quaſue ipſæ gentes & nationes intra contine ant: facilius aperietur. Itaq; a ſupremo ipſius latere incipiam quoadvſq̄ ad Herculis protenditur columnas. Iberi primi ea ſeu Iberi loca tenent: genus quippe hominum clatiſſimum & ditiſſi-

Hiſpani

mum: de quorum regione inquit Solinus. Plaga comparanda optimis: nullis poſthabenda: frugum copia: ſiue ſoli vbere: ſiue vinearum prouentus: ſiue arborũ reſpicere velis: omnium materia affluit: quæcũq; aut precio cara: aut vſu neceſſaria: miri marmoris gemmarũq; muneribus cõſpicua. Argẽtum vel aurũ ſi requiras habet: Nihil in ea ocioſum: nil ſterile non coquũt ibi ſales: ſed effodiũt. Ibi Tagum fluuium ob arenas auriferas cæteris amnibus prætulerunt. Ouidius.

Hiſpani ſiue Iberi ab Iberos fluuio dicti

Tagus fluuius

Cedant carminibus reges regũq; triũphi.
Cedat & auriferi ripa beata Tagi.

Strabo libro tertio. Hiſpaniæ maxima ex parte incultus eſt ager: Nam rupes & ſaltus: & loca ſilueſtria: campiq; tenuiſſimæ telluris: neq; huius plane irrigua pars magna eſt: quæ ſpectant in Aquilonem prorſus frigida: niue inſuper aſperitatis & Oceano ſemper obnoxia. Quæ vero ĩ auſtrum vergit: vniuerſa fere fœlix eximiæ præſertim qua extra columnas porrigitur. Aurum: argentum: ferrum nullibi terrarum neq; tantũ neq; tam probatum generari hactenus compertum eſt. Aurũ enim non ſolum ex metallis effoditur: Verumetiam fluit. Flumina namq; & torrentes pluuialibus aucti vndis: auream deferũt harenam. Puteos quoq; effodiẽtes: & alia per ſolertiam tractantes artificia: lauandis harenis aurũ excerpũt. Pluresq; hac ætate ſunt: qui aurum eruant q̃ qui effodiant. Tum vero ad Boreã verſus Britanni occupant. Solinus. Finis erat orbis ora gallici litoris: niſi Britannia inſula qualibet amplitudine nomen pene orbis alterius mereretur. Octingentis enĩ & amplius milibus paſſuum longa porrigitur Hibernia ei proxima magnitudine inhumana eſt: ritu incolarum aſpero: alias ita pabuloſa: vt pecuaria niſi interdũ in æſtate a paſtoribus arceantur in periculum: agat ſaties. Illic nullus anguis: Auis rara: Gens inhoſpitata & bellicoſa: Sanguine interẽptorum hauſto prius victores vultos ſuos inquinant. Fas atq; nefas eodem animo ducunt: Puerpera ſiquando marem edidit: primos cibos gladio imponit mariti. Inq; os paruuli ſummo mucrone auſpicium alimentorũ enitere infert. Mare quod inter hanc & Britanniam interfluit: Vndoſum inquietumq; toto in anno: non niſi feſtiuis pauculis diebus eſt

Torrentes aurũ deferũt

Britãnia iam Anglia

Hibernia & ei9 mirabiles

Mare hinicum

nauigandum. Nauigant autem vimineis alueis: quos circū-
dant ambitione tergulorum bubolorum. Britanniæ circui-
tus, quadrageſies octies ſeptuaginta quinq; milia paſſuū ſunt:
In quo ſpacio magna ibi & multa flumina ſunt. Fontes calidi
quibus præſul eſt: mineruę numē. In cuius æde ꝑpetui ignes
nunq̄ vertuntur in fauillas. Sed vbi ignis tabuit: vertit̄ in glo-
bos ſaxeos. Præterea vt taceam metallorum largam variāq;
copiam: qua Britanniæ ſolum vndiq; pallet: venis locupleti-
Gagades lapis.
bus: Gagades hic plurimus optimuſq; lapis. Si colorem re-
quiras niger gemmens: ſi qualitatem: nullius fere ponderis.
Si naturam a qua ardet: oleo reſtringitur. Si poteſtatem: attri-
Germania
tu calefactus applicata detinet æque vt ſuccinū. Deinde ger-
mani quorum corpora cum & ſint candida & pulchra (vt in-
quit Anthonius: & Dionyſius. Bellicoſi etiam ſunt a natura.
Et (auctore Solino) Germania diues virorum: terra frequens
populis numeroſis & immanibus. Extenditur inter Herci-
neum ſaltum & rupes ſarmatarum. Hercineum næmus: ali
as Horcineū. Sunt nonnulli qui hoc næmus velint eſſe ſiluā
Bohœmalē: Sicut Aeneas ſiluius: & plures aſſerūt. Ex dictis
autem cæſaris & Claudiani poete & plurimorum teſtimonio
intelligo eſſe nigram ſiluam iam dictam in Sueuia: vbi incipit
Danubio: Vbi deſinit Rheno perfunditur. Saltus Hercineus
aues gignit: quarum pennæ per obſcurū emicant: & interlu-
cent. q̄uis obtenta nox denſat tenebras. Vnde homines loci
iſtius plærumq; nocturnos excurſus ſic deſinant: vt illis vtan
tur ad præſidium itineris dirigendi. Præiactiſq; per opaca val
lium pēnis: quæ rationem vitæ moderantur: indicio pluma-
rum refulgentium. In hac rupe ſarmatarum ſane & in omni
ſeptentrionis plaga Biſontes frequentiſſimi ſunt: qui boues
Biſontes
feris ſimiles, ſetoſi colla: iubis horridi: vltra thauros pernicita
te vigentes capti: aſſueſcere manu nequeunt. Germani inſu-
per (vt inquit Strabo in ſeptimo) regione trans Rhenum ad
ortum vergentem natioem Gallicam pauliſper imitantem &
proceritate corporū: & colore flauo: & reliquis rebus & for-
ma: & optimis moribus & viuendi ritibus pares exiſtūt: Ro-
mani hoc illis nomen iure indidiſſe videntur: proinde ac eos
fratres legittimos ſane Gallis eloqui voluerunt. Legittime

nãq̃ fratres Romano ſermõne intelligunt̃ Germani. Quo-
niã geographiæ ſcriptores parum de ſarmatica tetigere: quã
Poloniã perhibent. Indignũ igit̃ fore cenſui: ſi peregrinæ tel-
luris regiones notarem: & nihil de ea ĩn preſentiarum ederem
ipſiuſq̃ Sleſiæ natalis ſoli eſſem ĩmemor.

ODE SAPPHICA: ENDECASYLLABA DICOLOS: TETRASTROPHOS PEONICE. DE POLONIA ET CRACOVIA.

Erra diffuſis ſpacioſa campis:
t Tendit̃ longe gẽminã ſub arcton
Mille quã durus renouat feracẽ
Sarmata bobus
Hanc licet multi latices amœno
Aluũt riuo: tñ inter amnes:
Pulchrior multas vitreus peragrat
Hiſtula gentes.
Cæruleũ tollens caput a niuoſa.
Rupe torrenti ſimilis rapaci
Deinde congeſte patulos fluore
Fertur in agros.
Regiæ celſos ſinuoſæ vrbis
Præterit muros: vbi graccus hoꝝ.
Auctor agreſti ſtatuiſſe fert̃
Iura colono.
Hic ſibi pulchrã Ioue nata ſedẽ.
Pallas elegit: tenerẽq̃ virgo
Imbuit ſũmi patris erudita
Dote iuuentã
Edocet formis varijs ſolutũ:
Lite diſcordi chaos: & latentis
Primo naturæ peritura nullis
Semina ſæclis.
An deus nubeſue tenent aquoſæ
Aeris ſpiſſi trifidũ vt iacentes
Fulmen in terras iaculat̃ ictu
Sæpe fragoſo.
Vnde brumales veniũt pruiuæ

Et vapor largo reſolutus imbri
Flabra ventorum: reflueque magni
Tethios æſtus.
Curſitus chari e regione fratris
Roſidus lunæ globus it per umbram.
Sæpe mortales piceam tuentes
Lampada terrens
Aureus criſpo veniens ab Indo
Phœbus: aſtrorumque ſui meatus.
Hic viros luſtrat nimium profunda
Mente capaces.
Pegaſi ſanctæ laticis puellæ
Hic ſonant plectro modulos canoro
Colle cirrheo: & ſapiens relicto
Ludit apollo.
Educat pulchras Venus hic puellas:
In Iouis ſummi thalamos ituras.
Poma quæ ſole teneant Atlantis
Aurea dignæ.
Aut odoratis ſedeant in herbis
Qua næmus myrrha redolet Sabeum.
Fundit & rubri pelagi niuales
Concha lapillos.
Pulchrior virtus latet in venuſto
Corpore: a nullo interitura fato.
Dotibus cuius veniunt per æuum
Omne cauendæ.
Nec procul multa ſpecus excauatus
Arte ſub fauces Herebi profundas
Tendit: & Ditis tenebroſa nigri
Thartara pulſat:
Intus obſcure poſuere noctes
Turbidis ſedem tenebris opacam
Etheris picti iubar expolitum:
Vſque peroſæ
Nam nec aurore radijs: nec vllo
Sole luſtratur ſuperum per axem.

Siue ſub terras ruit ad ſepulcti
Orbis alumnos
Huius e cæcis latebris amare
Exeunt rupes ſalis: & ſub auras
Turbinis magni ſuperas citata
Mole trahūt
Sudat occultis ſpecus hic cauernis:
Fontis æterni laticem is rigorem
Contrahit: puri ſalis vt calenti
Aeſtuat igni.
Iſta Saturni ſenioris aſtro
Liuido & pigro remeantis orbe:
Terra fœcundis nimium dehiſcit
Fœta metallis.
Mille nec longe rapidis equoꝝ
Curſibus fert globus inquietus:
Siue ſol lucem vehit aut opacas
Luna tenebras.
Inde conuexū ſubitura cœlum
Aera in exhauſtis latebroſa venis
Et ſimul ſurgit rudis impoliti
Lamina plumbi
Nec viros tellus alit alma vaſta
Mole proceros: Viadi fluenta
Hiſtule: aut quales næmoroſa radūt
Flumina quercus
Marcij crebro proceres capeſſant
Arma in hoſtiles ruitura turmas.
Et ferūt pulchris ſpolijs onuſti
Sæpe tropheum
Quæ tuis ſumme pater incola arcis
Fixa delubris tibi cōſecrarūtq́:
Rurſus vt dextro patrias reuiſant
Marte penates.

SLESIAE DESCRIPTIO COMPENDIOSA.

Huius ac occiduum procurrens Sleſia phœbum.

Viuis humet aquis: fluuiiſq; rigatur opimis.
Odera quos inter gelido de monte fragoſus
Præcipitans ſeſe næmoꝝ ꝑ opaca recuruo.
Amne ruit: volucrūq; in Abeſis carmina ripis
Audit: Olerini velut alta fluenta Caiſtri.
Aluit Aetneis hinc prata ſimillima campis:
Vnde ablata nigro fuerat Proſerpina Diti
Filia frugiferæ Cereris: quæ nil minus iſtam
Proſequit̃ paſſim cumulatus frugibus oram.
Spicea ſerta gerens: qui plurima ruſtica pubes
Prouincias diuæ pigui de rure receptas
Contulerat curuis qđ mille exercet aratris.
Sidere ſub verno glaties dū gleba ſolutas
Haurit: & admoti ſentiſcens lampada phœbi
Euocat agricolas iterū ad iuga panda iuuencos.
Læta ſuos multa ꝙ ineſſe foueret alumnos.
Cultores cane fidei ꝗ rurſus ab alto
Erigonem cœlo terræ ad conuexa vocarunt.
Hoſpitibus gens grata nouis cœleſte veret̃
Numen: & ad ſonitū cœli concuſſa tremiſcit.
Qꝫ primū horrifico vehit̃ ꝑ inania curru.
Iupiter: aut miſſa altitonans faccæ territat vrbes
Aerias: triplici quas Vartiſlauia muro
Odere: & alueolis munita bicornibus oēs
Cellit: & excelſi pendentia nubila cœli.
Mœnibus exuperat fugitiua ſub aſtra leuatis:
Noctiuage pœbes: chorili quantū anteit amaras
Querna arbor frondes: apice aut ſupeminet alto
Pinus atlanteo: ſublata cacumine denſam.
Arbuteæ ſegetē ſiluæ inconualle virentis:
Religionis honos es Vartiſlauia noſtræ
Diues opū: indigetū hoc teſtant̃ templa deoꝝ.
Quanta ſub orbe ſuo vix Titan ſpectat anhelos:
Oceano ſeu mergit equos: ſeu tollit ab Indo
Quadrupedes ponto tenues: aut contrahit vmbras
Hic diues ſtatuit ciuilia iura ſenatus
Cui dederat pulchros maieſtas regia faſtes.

Ipſe ſuis alias vt legibus arceat vrbes
Imperioq́ꝫ præmat: qđ longũ creſcat in æuũ.
Efficite o ſuperi: hoc creſcente augent̃ honores
Veſtri: & marmoreis ciues delubra columnis
Cõſtituent: vr̃as cadet hoſtia maior ad aras.

PINDARICVM ANAPESTICVM IN NATALE SOLVM QVOD NOVVMFORVM PERHIBETVR.

Ec ꝓcul arcta in ſede penates
Habitat patriæ mœnia terræ.
Cuius alumnis pia falciferi
Sæcula ſeruans ſenis: in fauſti
Fœnoris expers hoĩmq́ꝫ doli.
Et procul omni a fraude remotus
Opibus viuit diues modicis:
Quas irriguus ſudore labor
Tulit: aut curui vomer aratri.
Graui & lenta a vite racemi
Quærit opes: quas iucũde pater
Bacche virenti comptæ corimho
Seris: O placidũ numen agreſti.
Fœlix patrio contentus agro.
Pelagi refluam aſpernat̃ aquam.
Non pigra ſeruat plauſtra Boetis
Gelidi: aut Hyadum ſidus aquoſum
Nec vaga picti ſidera mundi
Notat: vt tollens ſæuus Orion
Enſem pluuio rore madentẽ.
Vetat hibernis credere choris.
Pinus olim montium alumnas
Nec hyperboreus ſua vela aquilo
Rapida ægei ꝑ vada ponti
Ad ſydonias ſuſtulit vrbes
Nec eum phrygius raptus Abida
Puer imbrifera territat vrna
Nil ſæua tua ſtilla latratus
Timet: aut Syrtis magna vadoſe

Murmura vbi vrget ventus harenas
Bibulaſq; iteru abſorbet: & imos
Manes hauſtis perfnndit aquis.
Sollicitaq; at comtemptor opu.
Sub lare paruo ſua lætus agit
Fata elyſium viſurus agrum.

Boya regio quæ dicit & boiaria: iã Bauaria.
Pyrenei montes.
Celte populi.
Pad9 fluuius ſecundum græcos Eridan9
Heliades.
Succinu vel Electrum.
Aqtani & Celte
Cermenus mõſ
Thyrrenia
Rhenus trifidus ꝓpt tria hoſtia q bus decurrit in mare.

Ec longe a ſaltu hercinio Boya emergit regio lata & diffuſa a bouine pellis ſimilitudie: ſic appellata Deinde ad Pyreneos montes verſi vſq; ad eridam fluenta Celte colunt: Vbi ferũt Heliades ſorores dolore afflictas phætontis fratris interitũ tã diu deploraſſe: vt mortue omes in alios tandem arbores lachrymantes adhuc verteretur. Earũq; lachrymis a Celtis qui ea circumhabitant loca ſæpenumero emungi: cum in aureũ vertant electrũ: & tanq lapides dureſcant. Solinus. Succinũ rude primũ naſcit: deinde incoctũ adipe lactentis ſuis expolit: Ad que videmus nitore: de ſimilitudine mellis eſt. In apto eſt ꝙ rapiat folia: ꝙ trahat paleas. Et India habet ſuccinũ: & Gallia fœlix præ pinguibus glebis ac ꝓuentibus fructuarijs fœtu beatiſſima: Aqtanos tñ & celtas eos appellant (vt inquit Strobo in tertio) Quos pyrene mõti adiacentes Cermenus mons diſterminat. Hæc plaga omni ex pte fluuijs ſpargit. Cũ alij ex alpibus: alij ex Cermeno & pyrene deuehant. Nõnulli etiam in Oceanũ: aliqui in noſtrũ pelagus erumpunt. Loca vero p quæ defluunt vtplurimũ capeſtria ſunt: tumuliſq; prædita. Q; ſi ꝓficiſcaris ad arctos monteq; Cermenũ: oliueta ficiq; deficiet. Vlterius vero progrediens: non facile vitem vuas ad maturitatem conficere proſpicies: Alia vniuerſa frumenta: milium glandẽ vbertim gignit: & omnis generis pecora: nulla ipſius pars inculta iacet. Excepto dumt xat ſiquid paludes ac ſileucoli inhibeant. Etenim mulieres quidem fæcunditate & educandi ſtudio optimæ: viri autem bellorum magis q agri colendi ſtudioſi. Hac autem ætate terrarum cultionem: depoſitis armis cogunt amplecti. Deinde vero ſequit Thyrrhenia: vbi ad Oriente alpes extolli incipiũt: ex quibus nimirũ Rhenus amnis latiſſimus exoritur. Virgilius. Alpinas ah dura niues & frigora Rheni. Et Lucanus. Fregit ab atctoo ſpumanti vertice Rhenũ.

Sed priuſq̃ ad Tyrrheniam tranſuehar: primũ mihi dicendũ de Rheno & quorſum protendat: eo verſus ipſius Europe fines. Rhenus igitur cum ex alpibus illis erumpat germanos primo a Celtis interſecans: in Boream vſq; Oceanum ampliſſimo decurrit alueo. Sed priuſq̃ mare attingat: ex eius fontibus intra Sueuos procreans Hiſtrum: vniuerſam regionẽ illam mercatoribus nauigabilem reddit: Hic enim Hiſter ortus ab extremis germaniæ partibus ab occaſu prope ſinum Adriaticum ſexaginta in ſe excipiens (vt inquit Solinus) amnes. Cum ad Orientem multis infuſis fluminibus cõualeſcit: ſpumoſus tandẽ & obtectus caligine (auctore Anthonio) prope Peucẽ p quinq; ingẽtes alueos in Euxinũ mare pripitur: vbi plurimus Fiber degit: qua ſe ad Boream reflectit: multas ac varias nationes irrigat: quoſq; ad Meotidis peruenerit hoſtium: nam germanos primum perlambens: bellaces ſarmatas: deinde ſecat. Tum Getas & Baſtarnas inũdat: Quorũ cõditiones. Strabo ĩ decimoſeptio pulchre memorat. Getas græci Traes opinati ſunt: qui quidem vtrũq; Hiſtri latus incolebant. Et ſicut & Miſi quos Poſſidonius ſcribit religiõe indulgentes ab animantibus abſtinere: & eã ob cauſam pecus omne vitare: melle vero lacte & caſeo veſci. Verũ que Getias Menander memorat inſpice: non quidem fingens vt decorum ẽ. Verũ ex ipſa memorãs hiſtoria: Traces vniuerſi nos præſertim Gete (quorũ indigenam me eſſe glorior) non omniũ continentiã nimis agimus. E nobis vxorem ducit nemo: nec vt plæriq; vndecim duodeciq; & amplius: ꝙ ſi q̃ternas qnaſq; vxores duxiſſe cõtigerit: ſubuerſio quædã eſt: ideo hymenei pſus exps infœlix inter cõciues vulgat̃. Cũcti nãq; fœmĩas ſuperſtitionis duces & auctores eſſe exiſtimant. Hæ eteni ſunt quæ viros ad deorum cultus: ad dies feſtos: ad venerationes: ad præces inuitent: Vt incepta proſequamur: redeamus ad id vnde diuertimus. Hiſter Dacibus facultatem adauget: neq; minus ad Alanos et Thauros præterfluẽs oĩbus nauigandi per continentẽ facultatẽ præſtat: qui quidẽ Thauri excelſum illum qui Achillis curſum inhabitantes: anguſtũ ſane terræ ſpacium licet oblongum ad paludis: vſq; ripas pertingunt: quibus contermini ſunt ipſi quos diximus Alani: quorum

Sueuia dicit rhetia.

Caſtor. Peuce. Fiber abũdat mari Euxino

Meotidis pal9

Gete & Baſtarne. i. trãſiluani Miſia.

Daces Alani iã Thartari Thauri molæ.

rgio equorũ multitudine exuperat:Sed his admoti ſunt Me-
lanchleni populi & Hippomologi tamẽ etiam Neuri & Hip
papodes:ac deinde Geloni & Agathirſi. Geloni (vt memo-
rat Solinus)de hoſtium cutibus ſibi indumenta faciũt & eqs
ſuis tegmina. Agathyrſi vero ceruleo picti colore fucatis: in
ceruleum crinibus:nec hoc ſine differẽtia eſt: nam quanto qs
quis altero præſtat:tanto propenſiore nota tingitur: vt ſit in-
dicium humilitatis minus pingi. Apud Neuros naſcitur Bo-
riſtanes dilabens e conſpectu arietis frontis directeq; aduer-
ſus Cyaneas in Euxinũ demergit: in quo piſces egregij ſapo
ris:& qbus oſſa nulla ſunt:nec aliud q̃ cartilagĩes tenerrimæ
Verũ Neuri vt accepimus æſtiuo ſole in lupos tranſfigurant̃
deinde exacto ſpacio qđ huic ſorti attributũ eſt:in priſtinam
faciem reuertunt̃. populis iſtis deus Mars eſt:ꝓ ſimulachris
enſes colunt. Hoĩes victimas habent:oſſibus adolẽt ignes fo
corum. Inde & Aldeſtus & Panthicapes (inquit Anthonius)
ex Ripheis delapſi montibus ĩmurmurant:quoꝝ flueta cum
galtiali appropinquauerint Oceano(nã eo verſus defernũt)
ſplendidiſſimũ quoq; deducunt electrũ: Qđ haud q̃q̃ diſſimi
le rutilanti lunæ videt̃:cum primum incipit oriri pariunt: &
Adamantẽ lapidem:ſed cum agathiæ os lambunt: nã ex om
nibus magis obnoxij Boree. Cæterũ ad auſtrum Gete tenẽt:
de qbus ſupra. Et Noritij quoꝝ ag̃ger frigidus:autore Soli[illegible]:
& partius fructuoſus. Tum etiã Pãnonij. quoꝝ ora viro forti
& ſolo plano (vt ſcribit Solinus)Læta atq; inclitis amnibus
circũflua. Tũ Miſi & Traces: Veꝝ Miſi: vt ꝓhibet Anthoni-
us:magis q̃ Traces ad Boreã vertunt̃. q quidẽ Traces late ꝑ
ampliſſimã regionẽ diffuſi:ꝑtim ad latus ꝓpõtidis maris co-
lunt:partim ad Helleſpontũ coniecti: ꝑtim etiã ad Aegiũ te-
nent:vbi circa excelſa melfluæ pallenæ Aſterius lapis gigni
tur:haud diſſimilis flagranti ſtellæ:aut exurẽti flãmæ. Ferũt
tñ (inquit Solinus) Tracibus Barbaris ineſſe cõtemptũ vitæ:
& ex quadã naturalis ſapientiæ diſciplina: Concordant oẽs
ad interitũ voluntariũ:dum nõnulli eorum putant abeuntiũ
aĩas reuerti:alij non extingui beatos magis fieri. Apud pluri
mos luctuoſa ſũt puerpia:deniq; recentẽ natũ parẽs fletu ex
cipit:& leta ſunt funera adeo:vt defunctos gaudio ꝓſequãt̃.

Melãch-leni
Hippo-mologi
Neuri
Hippo-podes
Geloni
Agathirſi & eoꝝ mores
Geloni crudeles
Boriſte-fluuius piſcoſus
Cyaneæ ſymple-gades ſa xa ſco-puloſa dicunt̃
Cartila-gines piſces
Neuri crude-liſſimi.
Aldeſtꝰ
Adamã-tem parit
electrũ
Gete
Valach
Noritij dicũt̃ iã Styrij

vxoꝝ numero ſe viri iactãt: & honoris loco ducũt multiplex
cõiugiũ: quæ fœminæ tenaces ſunt pudicitiæ defũctorum in-
ſiliunt rogos: & quod maxime inſigne ducũt caſtitatis: præ-
cipites in flammas eunt. Nupturæ nõ parentũ arbitratu trãſ
iunt ad maritos: ſed quæ præ cæteris ſpecie valent ſubtaxari Siton
volunt: & licentia taxationis admiſſa: non moribus nubunt: Rhodo-
ſed præmijs: quas formæ præmit dedecus dotibus emunt: q- pe
bus coniungant̃. Thraciæ montes celebrati a poetis Hiſma- Hiſma-
rus. Sithon Rhodope. Virgilius. Hiſmarus aut Rhodope aut rus
extremi Garamantes. Alibi. Sithoniaſq; niues hyems ſubea- Hemus
mus aquoſæ: gelidis Hebri irrigat̃ vndis. Virgili9. Nec ſi fri Hebrus
goribus medijs: Hebrũq; bibamus. Qui cũ admiſcet̃ tumu- fluuius.
lum habet: Polydori Priami filij a Thracio rege mille telis cõ- Thracia
fixi: ob auri pondus quod ſecum tulerat. In parte tamen Mi- gelidus.
ſiæ quæ pontica eſt (Scribit Solinus & Dionyſius) appet her- Pontica
ba ex qua conficitur oleum quod vocãt medicum: hoc ad in- regio
cendiũ excitatum: ſi obruere aqua geſtias: ardet magis: nec
ſopitur q̃ pulueris iactu. Sunt & aliæ q̃plures gẽtes ſub hac
cœli parte conſtitutæ: quæ omnes inhabitant & circũhabitãt
Hiſtrum: ex quo non mediocrem nauigandi comoditatẽ au-
cupantur: quoꝝ nomina enarrare longa mora eſſet: & ſuper-
fluum. Reliquum: vt nũc de alia Europe parte dicamus: quæ
tribus extenſa marginibus: vſq; in Orientem ꝓgreditur. Eã
enim partem Hiberi tenent: ꝑtim Græci: partim Itali. Verum
vltimis Hiberiæ terminus Oceanum lambit: vbi potiſſimum
vna ex columnis cõſpicit̃ a Libe iniecta: quam infra Tarteſ- Tarteſſ9
ſus mons erigit: & cuius regio copioſa eſt ad modũ & fertilis mons
hinc Caneſi adhærentes ad Pyrenei vſq; radices mõtis. Hinc Ceneſi
vero ſequitur Italia: quam quidẽ mons elatus admodũ & ex- populi
tenſus vt ſtatera ꝑ medium ſecãs: atq; ſecans illum ab omni la
tere: circumſepiens miro quodam ornamento & inſuperabi
li ꝓpe munimine vallant: nullus vnq̃ architectus cum viderit
(ſcribit Anthonius) poterit negare: q Mineruæ extiterit opus
regiõis illius decus & monumentũ: quo quaſi corona præcin
git: Illum incolæ Apennium vocant. Italia namq; vniuerſa cõ
ſurgit a iugis alpium. Solinus: Porrecta quo in mare meridiẽ
verſus protenditur. Inde procedens paulatim ſe Apennini Apeni9

 mons

montis attollit iugo extenſa inter Thuſcum & Hadriaticum Similis querno folio ſcilicet lõgitudine amplior q̃ latitudine quæ tanta cura ab omnibus dicta: vt iam inueniri non poſſit: qđ non veterum præſumpſit diligentia: largitur. In laude excellentis terræ: materia ſuppetente dum ſcriptores præſtantiſſimi reputant locorum ſalubritatẽ: cœli temperiem: vbertatem ſoli: aprica collium: opaca næmorum. Maximos ſaltus viũ olearũq; prouentus: nobilia pecuaria. Tot amnes: lacos tantos. Inquit enim Strabo in quinto. Italiæ maior campi ps marinis aquis plena ſtagnat. Foſſiſq; & aggeribus ſicut ægyptus inferior diductis irrigat̃ riuis: ac partim exiccat̃: & ruſticorum cultu fructuoſa eſt: partim nauigationibus comoda. Vrbium vero plæreq; inſularum modo cingunt̃. Aliæ quædam ex parte aluuntur: quæ ſupra ſtagna mediterranei iacẽt: mirificam ex fluuijs nauigandi comoditatem ſurſum habent

Padus fluuius.

ex quibus in primis Padus eſt: maximus enim ſæpe numero imbribus creſcit ac niuibus. Is multas diffuſus in partes: in eruptionibus occultum efficit hoſtium: haud ingreſſu facilis. Hac vero tempeſtate eximiæ dignitatis trans Padum ciuitas eſt: quodãmodo alpibus finitima & propinqua Verona: eſt ampliſſima Et hæc ciuitas Catulli patria. Ouidius. Mãtua Virgilio gaudet: Verona Catullo His inferiores Brixia: Ac Mantua excellẽtiſſimi ac diuini illius Maronis alumna. Multæ Italiam incolunt gentes: ac multi populi: quorum nomina haud facile poſſent explicari a nobis. Verum primi ſunt Tyrrheni: ex ea maxime ipſius parte quæ intra Boreã & Zephyrum eſt ſita. Eos Romani Ethruſcos appellant atq; Truſcos Græci vero (auctore Strabone) hoc eos compellant nomine. A Tyrrheno Athis filio: qui ex Lidia Colonos hanc in regionem dimiſit. Tuſci campos vſq; ad amnem Tybrim poſſidẽt quos ad ſolis ortus maxime fluuius alluit: donec pelagus intret. Parte autem altera Tyrrheno ac Sardonico mari ſunt cõfines. Tyrrhenis gentes quædam Pelaſge iunguntur: quas quæ ex Cyllene in Italiam traijcientes: cum ipſis Tyrrhenis illic ferũt conſediſſe. Ait enim Heſiodus (ſcribit Strabo) hãc gentẽ ex Archadia originem duxiſſe: & diuino Helicõe gñatos extitiſſe: quem olim Pelaſgus procreat: Rerum quoq; ſcri

Verona

Brixia

Mantua

Tyrrhenia

Etruria.

Tuſcia

Cyllenc mons

ptores Atticarum de Pelaſgis tradidere. Athenis fuiſſe pelaſ
gos; qui cum inſtar auium quo ſors vocaret huc atq; illuc er-
rabundi comearent pro Pelaſgis Pelargi; id eſt Ciconiæ voca
rentur ab Athenienſibus. Proximi his ſunt Latini glorioſum Latini
hoīm genus ea (auctore Anthonio) Soliq; vbertate ac ingenio-
rū excellētia fæcundi: Huius plagæ tractus (vt inqt Strabo)
Inter Oſtię litus & Sinueſſam vrbem & Sabiniā iacet. Eſt au Oſtia
tem Oſtia vrbis romane nauale: quo Tyberis erumpit. Ex- Sinueſſa
tenditur autem in longum vſq; in Campanū agrum: & Sam-
nitum montes. Sabinia vero regionem irrigat: a propinquo Sabinia
tandem mari placidiſſimo ſinu apud Oſtiam excipitur. Stra-
bo Apenninis montibus Tyberis effluit: pluribuſq; augetur Tyberiſ
amnibus: partimq; per ipſam excurrit Ethuriam. Deinde au
tem ipſam diſterminans: primo quidem ab ea diuidit Vm-
briā. Poſtea vero Sabinos & Latinos: Rome ad littus vſq; fi-
nitimos. Fluuius is cæterorum omnium olim princeps & im-
perator: clariſſimam illam Romuleam præpotentem ſedem
interſecat. Pontificis noſtri domicilium: atq; omnium aliarū Campa-
regionum caput. Huic vero proxima eſt Campania regio læ nia
ta: atq; omnium copioſiſſima: in cuius circuitu (vt inquit Stra
bo) iacent Tumuli: mirifica fructuum vbertate conſpicui.
Hiſce locis incumbit mons Veſuuius: amœniſſimis habita- Veſuuiꝰ
tus agris excepto cacumine: Is magna ex parte planitiem ha
bet: fructum omnino nullum ferentē. Cauernoſoſq; mōſtrat
& antra: combuſtis ex petris: q̄s ignis abroſerat. Ibi cumæ (vt
inquit Solinus) ab Euboenſibus conditæ: Sibyllæ Sacellum: Sibylla
cuius librum ad Cornelium vſq; Sibyllam pontifices noſtri euboica
conſulebant. Tunc enim vna cum capitolio igni abſumptus
eſt. Nam priores duos Tarquino ſuperbo partius precium
offerente q̄ poſtulabatur: ipſa exuſſerat. Cuius ſepulchrum
in Sicilia adhuc manet. Si a Cumis (ſcribit Strabo) incipias
vſq; in Siciliam ignotus eſt tractus: & profundas quaſdam in
vnum coeuntes habet cauernas. Ad Auſtrum autem verſus
Subſyrenidos colle flumen conſpicitur. Surſentini Sylari Surſenti
quod iuxta Lucani & Breciȷ tenent: vſq; ad Leucopetram ni.
pertingentes. Inde vero ad Boream: vbi primum Zephyri
ſummitas eminet: Locri poſiti: Qui cum olim in Italiam ex

Attica conceſſiſſent. Ferunt eos loci amœnitate captos: cũ in-
digenis hominibus amicitiam & ſocietatem coniunxiſſe. Ciui-
tatēqꝫ ibi conditam ſuo nomine appellaſſe: quoꝝ adhuc extat
genus prope Alecis fluminis decurſum. Tum vero Metapō-
tini adiacēt: nec longe ab eis circa Sarum flumen Crotone flo-
rentiſſimũ conſpicit oppidum: vbi glorioſum illud Laciniæ
Iunonis templum conditũ extat: atqꝫ infœlix Sibaris deplo-
raſſe dicitur: ob iratum Iouem aduerſus illius ciues: ꝙ fuiſſet
admodum debacchati in Alphei ſacris: quoniã honores homi-
num cœleſtibus præpoſuere diis. At Samnite deinde poſiti:
int magis cōtinentē atqꝫ Marſi quibus alba finitima in excel-
ſo locata: Saxo prope fuſiuus eſt lacus: longitudine par pela-
go. His Marſis & vicinis maxime vſui fit. Memoriæ proditũ
eſt illum nonnũꝗ vſqꝫ ad montana creſcere. Interdum aũt de-
creſcere: vt merſa prius lacu loca deſiccent: & agricolationē
ruſticis exhibeant: quæ ſub terranei humoris tranſitione oc-
culta quadam ratione ſparſim efficiunt. Marſi tamen ad velo-
citatem pedum plurimum curſu præſtant. Tarentini vero ad
litus reiecti: ibi oppidum tenent Amycleoꝝ: olim interitu cō-
ditum: quibus ꝓpinqui Calabri Iapigũqꝫ gens: quæ quidem
vſqꝫ ad Hirum protendēs: quod mari adiacet: vnde Hadriati-
cum fretum iam incipit ad Aquileiam atqꝫ Tergeſtinoꝝ op-
pidum contrahi. qđ ad extremũ ipſius poſitum eſt. ſed ad Ori-
entē cum ſe inflectat: inde Liburnoꝝ primo litus lambit: Ac
deinde vniuerſam illoꝝ regionem illidit vaſtis oppreſſam te-
nebris quantacũqꝫ eſt: quæ adiacet Iſthmo: Bulimeoꝝ quoqꝫ
pfricans margines: per imenſum ſtatim diffuſum alueũ: ex-
tenditur: ac illyricos primũ irrumpit: quorũ regio (vt inquit
Strabo in ſeptimo) Aprica ſimiliter frugifera: boniſqꝫ feraciſ-
ſima fructibus: Oliuetis vinetiſqꝫ ſpecioſa: niſi ſicubi rara &
aſpera omnino rupes iacere. Super hanc ſita regio tota mon-
tana: frigida & niualis eſt: Amplius quæ in Aquilonē ſpectat
adeo: vt raro vitem ferat. In altioribus vero & amplioribus lo-
cis mōtanæ ſunt planities: quas Pannonii tenent. Illyria tamē
ad Ceraunias vſqꝫ altiſſimos montes inuertit. quibus in locis
monumenta quædam inſpiras contractas viſunt: quæ ferunt
Cadmi & Hermione vxoris eius extitiſſe: qui cũ ambo iam

Alax flumen
Metapõtũ vrbs
Sarum flumen
Crotõe oppidũ
Laciniũ ꝓmõtoriũ
Crotõe
Sybaris
ſenex ꝓ: bus
Sãnite
Marſi
Alba lõga fuſucus
Marſi
Tarentini
Amycle oppidũ
calabria
Iapigia
Apulia
Daunia
Agleia
Tergeſtinum
Liburnia

decrepiti eſſent: ac longo admodũ confecti ſenio Abiſmeno il luc cõceſſiſſent ibi in ſerpentes fuiſſe mutatos. Vbi etiam aliud conſpicit̃ mirabile: nam duæ vtrinq; confixæ ſunt columnæ: quæ quotiens aliquid eminet aduerſa vicinis hominibus: ambe ſtatim inter ſe collidunt̃: vt conflictari vident̃. Ad Auſtrũ vero verſus ſub ipſa prope Tracia. Supraq; Horiciã græciæ tellurem pars illa quã Helladem vocant: initiũ capit: aſcẽſu quidẽ difficili ac duplici pelago ꝑiculoſa Aegeo videlicet & Siculo freto: duobus præterea agitatur ventis: quorum alterum appellant Heſperium ſiue Siculum: q & Zepyrus eſt: Alterum Eurum: qui efflat ab Aegeo. Deinde ſequit̃ Pelopiſ inſula: quæ & Peloponẽſus dicitur: Cuius quidẽ forma haud longe diſtat a Platani folio: Nam lata eſt ab initio: & in acutũ protenditur limitem. A ſummo enim Boream verſus anguſti cuiuſdam quaſi Iſthmi videtur figuram præſeferre. Atq; cũ Hellade mutuo firmari ac coniungi veſtigio. Vallatur tamen ex omni reliqua parte maritimis fluctibus inter Peloponeſſi ciuitates. Inquit Strabo in ſexto: Argos & ſparta gloria præcellent: In hanc etiam ætatem iuxta Argon ſurgit ſilua Nemea: in qua Argi ſacra celebrare conſuere: ibi quoq; quæ de Nemeo leone geſta fabulis prodita ſunt. Lucanus in decimo Si ſæuum radijs Nemæum phœbe leonem. Nũc tremens toto fluerent incendia mũdo. Lerna & Mycenei: & Argini agri lacus eſt: in quo Hidram conſtituiſſe ſcriptores tradunt. Vir. Et centum geminus Briaræus m belua Lernæ.

Horicia Hellas

Pelopo-nenſus.

Argos Spartha

Mycene Lerna

Arginorum enim vrbs magna ex parte planis in locis & aridis ſita eſt. Et ideo aiunt ibi eſſe puteorum copiam: quos Danaum aſcribebant ſolebant ſolertiæ: vti is verſus diuulgat. Argos aquis vacuum Danai ſtruxere redundans. Arginorꝫ quidem arcem Danaus inhabitaſſe dicitur: Is adeo præcedentes loci illius reges excelluiſſe fertur: vt qui antea Pelaſgi nominabant̃: impoſita ꝑ græciam lege: Danai vocitarent̃. Sane Chorinthum Peloponenſi vrbem (inquit Strabo) locupletiſſimã aũt cum Iſthmo ĩmineat Emporiũ: locus negociatoribus frequentatus: & duorũ dominus portuum exiſtat: quorꝫ alter quidem Aſiæ: alter aũt Italiæ ꝓpinquus eſt: Vtroq; ex loco faciles inuicẽ mertium cõmutationes facientes. Ibi mons eſt ex

Danaus

Corin-thus

Acroco celſus: quē Acrochorinthū nominant. Cuius quidē ꝑs in Aq
rinthum lonem verſa: maxime in arduū erecta ē cōſurgit Vertex autē
mōs Veneris ſacram habet ædiculā: Infra verticē Pyrenē fontem
Pyrene adeſſe contingit: haud afflūetes aquas habentem. Cæterum
fōs perſpicuas admodū potuiq́ ſuauiſſimas. Vulgo autem me-
morat eum ex ſubterraneis quibuſdam venulis expreſſum.
Fama eſt equum Pegaſum cum potaret: hoc in loco a bello-
Pegaſus ro Phonte deprehenſum fuiſſe: alatum inq̄ Caballum e Me-
equus duſæ ceruice: & de Gorgonis exſecto guttere proſilientem.
At Aegium eius regionis ciuitas: ſatis incolarū habet (vt me-
morat Strabo in iſto loco) Iouem a capra lactis alimenta ſu-
ſcepiſſe ſcribunt: ſicut Aratus prodit. Diuaq́ capra Ioui fama
Olenū eſt: hic præbuit vber. Oleniáq́ Iouis vates dixere capellam.
vl' olenæ Locum oſtendēs: quia proxima eſt Olenæ. Ad Zephyrū ve-
ro Triphyllidos tellus ſita: iucundiſſimis Alphæi vndis allui
tur: qui per Piſæam & Triphilæam (auctore Strabone in
octauo) labitur: & cum intercidatur fluento Meſſeni & Euro
te: ambo non ex mari aliquo videntur effluere: ſed ex imis na
Alpheꝰ ſci terræ ipſius viſceribus: Verum Alpheus Heliorum ter-
fluuius ram ſecat. Eurotas autem per Amyclæos dilabitur. At circa
inſulæ medium: inter conuallem ſub Erimanthi ſcopulo: Ar-
chades tenent: vnde & Melas amnis & Cratis & Aon fluunt:
& antiquus ille Ladon. Archadiæ montes Cyllene Mercurij
parens: Licanis & Menalus: qui totus næmoroſus eſt: In cu-
ius ſaltibus paſtores olim ſuos decantabant amores: imitātes
Pana illius montis incolā. Virgilius.

Menalus argutūq́ næmus pinoſq́ loquentes.
Semꝑ habet: ſemꝑ paſtorꝝ ille audit amores.
Panaq́ qui primus calimis non paſſus inertes.

Etiam dijs alumnis inclaruerūt: Inter quos nec Erymanthus
in obſcuro eſt flumine: quod Labon dicitur. Varro perhibet
Fons mi in Archadia fontem eſſe: cuius hauſtus interimat. Merula
rabilis cum in alijs locis fulua ſit: circa Cyllenem quod non indignū
Albeſto relatu eſt: candidiſſima eſt. Nec lapidem ſpreuerimus: quem
lapis Archadia mittit: cui Albeſto nomē eſt: Ferrei coloris: Hic ac-
Argini cenſus ſemel: extingui non poteſt. Proximi vero is Argini:
lacones & Lacones: quorum regio altera quidem ad Orientem ſpe-

ctat: Altera ad Auſtrum. Huius autem Iſthmi latera gemino
conſtat pelago collidi. Vno quidem ad occidentem verſus: al
tero ad auroram: Quod vſqꝫ ad ea loca contrahitur: quæ Sa⸗
crocinida vocant. Verum e conſpectu ipſius Iſthmi: quem Pe
loponenſum diximus: ad eam partem verſus: quæ ad Orien
tem ſpectat poſita eſt. Attica regio clariſſimorum hominum Attica
& excellentiſſimorum ingeniorum parens & nutrix: quam regio
diuinus ille Iliſus amnis perlabitur. Vnde dicunt olim Bore⸗
am ſuam Orithigiam rapuiſſe: vbi Boetes ſiti & Locri. Bo⸗ Boetia
etia (vt inquit Solinus) Thebis eminet: quas condidit Am⸗
phion: non ꝙ Lira ſaxa duxerit. Neqꝫ enim par eſt id ad ge⸗
ſtum fieri: ſed ꝙ affatus ſuauitate homines: rupium incolas
& incultis moribus rudes ad obſequij ciuilis pepulit diſcipli⸗
nam. Apud Thebas Helicon lucus eſt: Cytheron ſaltus am⸗ Helicon
nis: Hiſmenus fontes: Arethuſa: Edipedia: Dirce: Aganippe lucus
Hyppocrene: quos Cadmus litterarum primus repertor: dū Cadmꝰ
rimatur quænam adijſſet loca: quoniam equeſtri (exploratio lrāꝝ re⸗
ne deprehendiſſet) incenſa eſt licentia poetarum: vt pariter pertor
vtrumqꝫ vulgarent: ſcilicet ꝙ eorū alter alitis equi vnguicula
ſollicitatus foret: Alter potatus facundia animas irrigaret: &
ꝙ aperta foret alitis equi vngula: & ꝙ potui ſuſpitionem face
rent litterarum. Virgilius

Nam neqꝫ Parnaſſi vobis iuga: nam neqꝫ pindi:
Vlla moram fecere: neqꝫ Aoniæ Aganippe.

Et ouidius in quinto faſtoꝝ.

Dicite quæ fontes Aganippidos Hippocrenes.
Grata Meduſæi ſigni tenetis equi

Ea tamen quæ a Strabone in nono deſcribuntur: digna ſcitu
ſunt. Muſarum præcipue alumnis. Hic Cephiſus e Libea vr⸗ Cephiſꝰ
be Phocenſi ortum accipit: vt ab Homero dictum eſt. Quiqꝫ
Libeam habent Cephiſi in fontibus almi. Helicon Phocidi
eſt affinis ex Aquilonis partibus: nō procul a Parnaſſo diſtās Parnaſ⸗
Cui Aemulus eſt & altitudine & circuitu. Vterqꝫ enim niui⸗ ſus
bus pulſatur: & rupes amborum ſaxea eſt. Hoc autem in loco Fōs ca⸗
eſt conſecrata muſis ædes: fonſqꝫ Caballinus: de quo Perſius ballinus
Nec fonte labra plui caballio. Et Libetridū ſpelūca nynphaꝝ
Virgi. i ſeptia ægloga. Nynphæ nr̄ amor Libetrides aut mihi

carnem: quale meo Codro cõcedite. Cuius fontis gelidos la-
tices priſti fates guſtaſſe perhibentur: illiuſq; fæcundo rore ir
rigui: facultatem ad carminũ ſumpſere ſtructuram: Nec arbi-
tretur quiſpiam ineruditus hoc fabuloſum figmentũ in irrito
dumtaxat ac vano ſitum: aut nihil veritatis contineri. Vatem
nãq; cœleſti repletum numine: ab omni tumultuariæ rei ſtre
pitu eſſe ſemotum: oportet ne ingruente tumulto in profundo
eius turbetur ſenſu: quo ſine: nulli mortalium conceſſum eſt
verſus condere: Quamobrem græci vates verſum condituri
aprica montium: opacum ſiluarum frigus & placidum fon-
tium & riuulorum murmur ex lapillorum & aquarum colli-
ſione gemitum petebant: quæ omnia vitales ſpiritus ab igna-
uo torpore ſubleuare: ingenij vires & ꝓuocare: & augere in
promptu eſt. Inde ſubtiliſſime inuentum in iſtorum montiũ
ſpecubus: ſiluarum latebris: & in fontium aquis diuũ aliqd'
reſidere numen: Quod a poetis iure inuocandum venit: vni-
Parnaſ- uerſus præterea Parnaſus (inquit Strabo in nono) cõſecratus
ſus exiſtit: & antra & alia loca honore & ſanctitate digna conti-
Coryci- nens: E quibus celeberrimũ & formoſiſſimũ extat Corycium
des Nynpharũ antrum. Eodem quo & Cilicium nomine appel-
Coriciũ latũ. Is mons gemmino colle in aſtra tollit'. Ouidius. Mons
Ciliciũ ibi verticibus petit arduus aſtra duobus. Nomĩe Parnaſſus:
Cyrrhe- quorũ alterũ Cyrrheũ compellatũ Appollini: alterũ Nyſeum
um baccho patri dicatũ eſt. Lucanus. Accipiam Cyrrhea: ve-
Nyſeũ lim ſecreta monentem. Sollicitare deum: Bacchũq; auertere
Phocis Nyſa. In Phocide item duæ præclariſſimæ ciuitates eminent.
Delphi Delphi & Elathea: Delphi qdẽ propter templũ Appollinis:
Elathea Phytij & Oracliũ vetuſtate inſignæ. Auſtrale latus Parnaſſi
Delphi occupat locus ſane petroſus: Vnde Delphicus a vati
bus perhibetur. In eius cacumine templũ ſurgit: & oppidum
in circuitu: ſtadia ſedecim complectens: hoc tempore circa ip
Caſtaliꝰ ſum affines Caſtalij fontis ſua locarũt domicilia. Huius fõtis
fons aquæ muſarũ ſunt ſedes. Ouidius. Vilia miret': Vulgus mi-
hi flauus Appollo. Pocula caſtalia plena miniſtret aqua. Au-
ctores memorant diuinum ipſum domiciliũ Appollinis pro-
fundum: & curuam eſſe ſpeluncam: non admodũ lato ore pa-
tentem. Vnde aura quidem referri ſacro efflante numine. Ex-

celſum autem hoſtio imminere Tripodem. Quæ cum Pythia
vates aſcenderit: hauſto diuinationis ſpiritu dei reſpōſa refer
re: & carmine & oratione ſoluta. Oraculū hac tempeſtate ne-
glectui datˀ: ſuperioribus annis excellentiſſimo in honore ha
bitum: Documento ſunt theſauri: quos populi potēteſq; prin
cipes ibidem conſtruxerūt: ad quas conſecratas obtulere pe-
cunias: nec minus artificum præſtantiſſimorū opera. Tū ve- Aemōia
ro Theſſalia (vt ſcribit Solinus) multa oppida & flumina: in- Theſſa-
ter quæ Penæus q̄ præter Oſſan Olympūq; decurrit næmoro lia
ſis in cōuallibus. Theſſaliæ ſunt Pharſalici campi: in q̄bus ci- Penæus
uilium inſonuerunt procellæ. Ibi Olympus excellenti vertice Oſſa
tantus extollitˀ: vt tegmen eius cœlum accolæ vocent. In cuiuſ Olym-
cacumine eſt ara Ioui dicata: cuius altaribus ſi qua de extis in- pus
feruntur: non difflantur ventoſis ſpiritibus: nec pluuijs dilu- Oæta
untur. Sed voluēte altero anno cuiuſmodi relicta fuerint eiuſ Pyerius
modi reperiuntur: & omnibus tempeſtatibus: & corruptela
aurarū vindicatur. Litteræ in Cynere ſcriptæ vſq; ad alteram
cærimoniam anni permanētˀ. Theſſaliæ adiacet Macedonia
tellus (vt inquit Solinus) Quæ olim Pyerium ſolū: vel Ema-
thium nūc vniformi vocabulo Macedonia eſt: Inter ipſam & Macedo
Traciam Strimon amnis facit terminū: qui ex Hemi iugis ir- nia
rigat. Admonet Phlegia: vbi anteq̄ opidum fieret rumor eſt: Strymō
militiam mundi dimicatam cum gigantibus: dum Iouem ab Phlegya
æthereo axe congeſtis montibus fugare conabantˀ. Illic ſi qn̄
(vt accidit) niuibus torrentes aut pluuialibus excitatur vndis
Et aucta aquarꝫ pondera ruptis obicibus: valētius in campos
ruūnt apertos. Eluuione oſſa etiam nūc feruntˀ detegi: quæ ad
inſtar corporis ſūt humani. Sed nō grandiora. Quæ ob enor
mem magnitudinē monſtroſi exercitus iactitāt extitiſſe: idq;
adiuuatur argumento ſaxorum immaniū: quibus oppugna-
re cœlum moliebantˀ. In Theſſalia enim & Hæmonia ſunt ere Hæmo-
ctiora iuga: quam vſq; proceritas Mōtana attolli valet. Nec nia
eſt in terris omnibus qđ merito ad iſtas eminētias comparetˀ:
Quippe quas ſolas diluuialis irruptio cū vniuerſa obduce-
ret: humido inacceſſas reliquit. Durant veſtigia nō languidæ
fidei: quibus apparet hos locos ſupſtites fuiſſe: vndoſe tempe
ſtatis: Nā in latebroſis rupiū cauaminibus conchiliorꝫ tecta

Alexander magnus reperiuntur. Hic Philippus magnum procreat Alexādrum:
Cuius mater ſe coitu draconis grauidam affirmarat. Ita tan-
tum ipſe egit: vt deo genitus crederetur: Paragrauit orbem re
ctoribus Areſtotile & Caliſtene Subegit. Aſiam: Armeniam
Hiberiam: Albaniam: Cappadociam: Syriam: Aegyptum:
Thaurū: Caucaſumq; tranſgreſſus eſt: Bactros domuit: Mæ-
dis & Perſis imperauit. Cœpit Indiam: emenſus omnia quæ
Liber & Hercules acceſſerant. Eum fuiſſe hominē aiūt ceruī-
ce celſa: Lætis oculis & illuſtribus: reliquis corporis mēbris
nō ſine maieſtate quadā decorū. Victor enī: vino et ira victus
ſic: vt morbo violentiæ apud Bahylonē humiliore q̄ vixerat
fortuna exemptus eſt. Macedonia inſuper lapidem gignit:
Pean lapis quē Peantem vocant. Hūc eundem concipientibus & pariē-
tibus: opitulari fama prodiga eſt. Hinc cernit Hemus ſex mi-
Hemus mōs libus paſſuū arduus: niuoſum & obdura concretū glatie. Tol
lens cacumē: ſub cuius rupibus Orphæum tam concīne auras
demulſiſſe fama eſt: vt eius carmīe nedū mortaliū: verū fera-
rum & humi creſcentium oblectabat ſenſus. Verum e regiōe
Macedoniæ ad Zephyrum. Epirus Dodonia ab vrbe Epiro-
tica Dodona: in ollarū ſtructura doctiſſima. Virgilius. Ingēs
argentum Dodoneoſq; lebetes. Late admodū longeq; diſten
ditur. Hæc regio priſca tempeſtate vrbibus populiſq; erat fre
quētiſſima. Sed deinde ſub romano impio ꝑpter crebras de-
Epirus fectiones ad ſolitudinem redacta eſt. Paulus nāq; emilius ſub
Dodōia acta Macedonia ſuperato Perſe: ſeptuaginta Epirotarum vr-
Epidaurus bes euertit: & centum & quinquaginta hominū milia in ſer-
uitutem redegit. Hæc olim Moloſſa dicta a Moloſſo filio Pyr
Moloſſa rhi: & Hermiones filiæ Manelai: & Helenæ. Chaonia vero a
Caonia Chaone Heleni fratre. Virgilius. Pars Heleno qui Chaonias
cognomine campos. Chaoniāq; omnem Troiano a Chaone
dixit. In Epiro circa promōtorium Leucaten: quod et Actiū
ferunt Auguſtus nauali bello Anthoniū et Cleopatrā ægy-
ptiam: quam ſpreta Auguſti ſorore ſibi iunxerat ſeparauit.
Virgilius in octauo. Feruere Leucaten: auroq; effulgere flu
Etholia ctus. Ad auſtrum eius Etholia: cuius per medium Achelous
amnis: vbi Bacchus vitē inſeruit: fluens in Trinacriæ vſq; flu
ctum: argēteis harenis dilabit: inſulas illas ſecans: quas Echi

nadas vocant: quibus ꝓxima ſunt Cephalenorū oppida: ſfe⸗ Echinai
runtq; in eas fuiſſe mutatas Nynphas ab Acheloi nomine: dū dæ iſulæ
eius ſacrificium negligerent. Ouidius in octauo metha.

Cūq; loco nynphas memores tū deniq; noſtri
In freta ꝓuolui fluctus noſterq; mariſq;.
Continuam deduxit humū: pariterq; reſellit.
In totidem medijs: quas cernis Echinadas vndis.

Sed ad Orientem verſus Phocis eſt ſita: atq; in Boream verſa: Phocis
vſq; ad Termophilarum hoſtia ſub niuoſo potiſſimū Parnaſ⸗
ſi vertice protenditur: Cuius ꝑ medium Cephiſus de quo ſu⸗
pra e rupe defluens: propinqua arua perpetuis irrigat fonti⸗
bus. Tū Phitonis ſeqt̄ tellus: miris qbuſdā & incōſuetis odo
ribus flagrans: Vbi Draco ille deplphicus ad Tripodes intra Draco
pietes templi ꝓſtratus iacet: adhuc multis horrēdus ſquamis: delphic9
vbi aiūt Apollinē quotiēs ex Mileto aut Claro inſulis ꝓficiſce
bat: plærūq; inſidere cōſueuiſſe: atq; eius illic deauratæ pha⸗
retræ vincula diſſoluiſſe. Tm̄ de Europæ regionib9 dictū iri
ducimus.

DE INSVLIS

n

Vnc ad inſulas ſtilus vertēdus eſt: priuſq̄ de alia tellu⸗
ris ꝑte qppiā deſcribamus: quæ et magnitudīe et opū
vbertate cæteris anteit. Vt itaq; inde incipiā vñ etiā
Europa primū extulit caput: et colūnæ illæ Herculeæ infixæ
eā a Libya reliq̄q; iniecta Oceano ſeiūgit. Gedira pria nobis Gedira
occurrit. Ea enī cū a Phœnicibus olim extitiſſet: q̄bus Hercu
lem colebāt: ab eis etiā Gadira eſt appellcta. Antea vero non
Gadira: ſed Contimiſſa ab Hiberis dicebat̄. Deinde Gymne Gymne
ſiæ inſulæ ſequūt̄: ex q̄bus quæ ꝓpinqor eſt Bauſus appellat̄ ſiæ inſu
Reliquæ vero gēminæ ſūt a græcis Baleares appellatæ a fun⸗ læ
dar; iactu: qbus hoīes ibi maxīe vtebāt. Bali enī græce emit⸗
tere dicit̄: Inde baliſta: quaſi emiſſa. Ouidius in q̄rto. Tm̄ ab⸗
erat ſcopulis: quantū Balearica torto. Funda poteſt plūbo me
dij tranſmittere cœli. Tū vero ſequit̄ Sardinia quæ (auctore ſardinia
Solino) abſq; ſerpentibus eſt: Vbi ſolifuga in Sardois agris
alias per exiguum ſolifuga: eo q̄ ſolem fugiat dictum: In me
tallis argentarijs plurima eſt. Nam ſolum illud diues argen⸗
to eſt. Hic herba de fluuijs fontaneis ꝓuenit: quæ veſcētibus Herba
neruos cōtrahit rictu: ora deducit: vt veluti ridētes moriant̄. mirabil̄

Mirabi- Virgilius Imo. Ego Sardonijs videor tibi amarior herbis. Ibi
les fōtes fontes ſane calidi & ſalubres. et aliquot locis efferueſcunt: q
medelas afferūt: aut ſolidant oſſa fracta: aut molliūt. Aut etiā
oculareas diſſipant ægritudines: & coarguendis valent furi-
bus: Nam quiſquis ſacramento raptum negat: lumina aquis
obtrectat: vbi periurium non eſt: cernitur: & captis oculis ad
miſſum tenebris aliquis fatetur. Sardiniæ vicina Cyrnus am
Cyrnus bæ prope e regione ad Oſtiā ſitæ: Ex quibus altera quæ Cor-
Corſica ſica eſt: quā reliqua aditu ſuperior: cum præruptis admodū
collibus: & denſiſſima valat̃ ſilua. Sed ambæ ſoli vbertate &
Citen naſcentium copia ſpectatiſſimæ. Ager tamen Corſicanus ſo
lus edit vnicum. quem Cato Citen lapidem dicūt: fatu digniſ
ſimum. Maior enim cæteris eſt: qui ad ornatum deſtinant̃. Im
poſitas manus detinet ita ſeiunctis corporibus annectens: vt
cū illis hæreat: a quibus tangitur. Sed ei ineſt vellus velut glu
tino lentiore: Accepimus Democritum oſtentatione ſcrupuli
huius frequenter vſum ad probandam occultam naturæ po-
tentiam. Deinde apparent inſulæ aliæ in Gyrum poſitæ: quæ
cū olim ab accola Hippota Aeoli patre benigniſſimo rege in-
habitatæ extitiſſent: ab eo Aeolides etiam ſunt vocatæ. Oui
Hyppo- dius. Clauſerat Hippotates æterno carcere ventos.
tates Ferunt eundem regem ob ipſius animi virtutem quā conſtat
æolides pinm & clæmentem fuiſſe: id a dijs ipſis cōſecutum: vt nō ſo-
lum illarum inſularū rex fuiſſe traditur: verumetiam ventoꝝ
principatū & imperiū accepiſſe. Hæ inſulæ in freto Siculo vi
gintiquinqꝫ milia paſſuū ab Italia abſunt. Vulcaniæ ab Italis
Vulcāie vocatæ Numero ſeptē ſunt. Lypare nomē dedit Lyparis: qui
Lypare ante Aeolum eam regebat. Alteram Hieram vocant: ea præci
Hiera pue Vulcano ſacra: plurimū colle eminentiſſimo nocte ardet.
Strabo in ſexto. Inſula Vulcano ſacra ſaxoſa tota: & deſerta:
ignita. Trifariāqꝫ quaſi ternis ex crateribus efflat: E quorū ſa
ne maximo laminas flammine eructuat. E longa vero credi-
tum eſt obſeruatione: flammas ipſas flatibus cōcitari. Nunc
hic: nunc in Aethna: quibus ceſſantibus: ceſſant & flammæ.
Nec id ratione caret. Venti enim e marinis exhalationibus
captantes originem & generantur: & nutriuntur adeo: vt de
cognata materia accidentiqꝫ ignis incenſus ſpectatores ipſos

mirari non ſinit. Inde militaliter effictũ eſt Vulcanũ ob diffor mitatem in hunc ſpecum ab ethereo axe dilapſum: fulmina Io ui fabricare. Virgilius.

Inſula Sicaniũ iuxta latus æoliũq;.
Erigit Liparē: fumantibus ardua ſaxis.
Quam ſubter ſpecus ciclopũ exeſa caminis.
Antra ætnea tonant: validiq; incudibus ictus.
Auditi referunt gemitũ: ſtriduntq; cauernis.

Structura Calybum & fornacibus ignis anhelat Vulcani do mus & Vulcania nomine tellus. Hoc tũc ignipotēs cœlo deſcē dit: ab alto. Ferrum exercebant vaſto ciclopes in antro. Bron teſq; & Steropes: & nudus membra Piragmon. Strongyle ter tia æoli domus. Hæc efficit qđ ex eius fumo potiſſimũ incolæ præſentiſcunt: qui nam flatus in triduo ſunt futuri. Si enī ſpi raturus eſt auſter: nebuloſam circum inſulam effundit caligi nem (inqt Strabo) allegans Empedoclē: vt longe Sicilia cerni neqat. Flante vero Borea puras flāmas emitti & altius extolli ac maiores emitti ſtrepitus. Zephyrum autem medium quen dam ordinem tenere. Hic vates æoli domicilium fore perhi bent. Rex Aeolus antro luctantes ventos tempeſtateſq; ſono ras: Imperio premit. Quarta eſt quam a forma quoq; dydimā Id eſt gemellam vocarunt. E cæteris Eraculſam & Phenicuſ ſam ab arbuſtis vocauere. Ad paſcua enim prorſus ommiſſæ fuere: Septima in mare magis expoſita eſt. Enonima: id eſt ſi niſtra vocata: quoniā Elypara in Siciliam nauigantibus ſini ſtra maxime offert: His inſulis nulla vicinior q̄ Sicilia e con ſpectu Italiæ poſita a diffuſis tribus famatiſſimis promonto rijs: quibus munita eſt Trinacria appellata. quorũ vnum Pa chinum dicit: qui mons ad Orientem ſolem in Polopenenſiũ plagā ſpectat. Et glorioſam illā Syracuſanoꝝ ciuitatē ſub pe dibus tenet. Maximũ olim tyrannorũ domiciliũ: in qua (vt in quit Solinus) cũ hiberna vertilant ſerena: nullo non die ſol eſt Et Arethuſa fons in hac vrbe eſt cuius Nymphā inuocat Ma ro. Theocritũ Syracuſanũ in buccolico imitatus carmine. Ex tremũ hunc Arethuſa mihi cōcede laborem. Alterum montē Pelorum vocant: qui ad Boream verſus Italiam reſpiciens: ſo li præſtat temperie; quod neq; humido in lutum diluit: neq;

Strongyle
Dydīæ
Ereculſa vel Erepuſa
Phenicuſſa al. phenic9
Enonia.
Sicilia
Trinacria
Pachinũ
Syracuſe
Aretuſa
Pelorũ mons

fatiſcat ſiccitate in pulucrem: vi introrſum recedit: & in latitu dinem panditur: Tres lacus obtinet: quorum vnus piſciū co- pioſus eſt: quem admirandum dixerim: ꝙ proximas cum den ſis arbuſtis inter virgultorū opaca feras nutriat. Præbet itaq; piſcandi venandiq; facultatem. Tertium ara ſacrum appro- bat: quæ in medio ſita: peruia diuidit a profūdis. Qua ad eam pergitur: crurotenus peruenitur: a qua (quod vltra eſt) nec explorari licet: nec attingi. Et ſi ſit qui id auſus eſt: malo ple- ctitur: quantāq; ſui partem ingurgitauerit: tantum it perditū Verum ex Peloro quod ad Italiam conſpicit: nauigando illic nimium pernicioſiſſima efficitur: cum anguſtus ſit ad modū limes & ſinuoſus: nec ſine vehemēti impetu intercludit mare Ibi enī vaſtis abſorptum ſpelūcis: quas ab Ionio Neptunoq; inciſas ferunt: horrendis plærūq; mugitibus fremit: ob aſpe- ras vndiq; cautes: quas hinc atq; hinc marini fatigant fluctus

Scylla

Seneca. Scylla pulſatis reſonat cauernis. Nam credit antiqui- tas Siciliā iunctam fuiſſe Italiæ. Et pelorū Siciliæ partem eſſe Apennini: ſed cū ea parte vehementer depreſſa eſſet Italia: ter ræ motu vel mole vndarū cū locus ſcinderetur: mare irrupiſ- ſe: & Siciliā a continenti diuiſiſſe. Virgilius. Diſſiluiſſe ferūt cum protinus vtraq; tellus. Vna foret medio vi pontus & vndis. Heſperiū ſiculo latus abſcidit aruaq; & vrbes. Litore diductas anguſto interluit æſtu. In quod mare Scylla Phorci filia præcipitata eſt: dum inguina ſua latrantibus catulis de- formia conſpexerat: In vndis per herbipotentē Cyrcen vene- no turbatis: ob Glaucū quē vtraq; non ſine magno alterius li uore adamabat: Eius latratū horrēdū: nauitæ circa Pelorū ſo lituri adhuc perſentiſcunt: nec ſine tremore pectoris prætere unt. Leuum Pelori latus carybdis occupat periculum: vaſta voragine vniuerſa abſorbens. Seneca. At mare totū timuere nautæ. Quod rapas hauſit: reuomit charybdis. Priſtæ illius naturæ ac rapinæ non immemor: dum bouis Herculi ſubla- tos non indigua mercede Iouis ira tenebat: Qui poſtq̄ in il- lam fulmen eiaculatus erat: in hūc cæcum gurgitem præcipi

Sepul- crū Si- byllæ

tem dedit. Tertium Siciliæ promōtorium Lilybæum aduer ſus Zephyri erumpentis impetum videtur prorſus inſurge- re: cui ciuitas adhæret eiuſdem nominis Sibyllæ ſepulchro:

clariſſima intra inſulã eſt Aethna: in qua ſacra Cereris ædes Aethna
eſt: Ea montanas amplectit̃: planities totas arabiles loca eius
ſuperiora: tũ nuda: tum cineroſa ſunt: & per hyemẽ niuibus
referta. Cæterum inferiora ſiluis & varijs arborum conditio
nibus ꝑtita: adeo: vt campus ille Aethneuſis ĩ floribus ſemꝑ
& omni vernãs die. Ouidius. Silua coronat aquis cingens la
tus omne ſuis. Frondibus: vt velo phœbeos ſũmouet ignes.
Perpetuũ ver eſt: Quẽ prope comptũ eſt demerſum foramen
quo Ditem patrem ad raptus Proſerpinæ Cereris filiæ Libe:
ræ greſſum extuliſſe ferunt. Ipſa vero montis cacumina mul=
tas ſuſcipiunt mutationes veſcentibus incendijs: nunc igniti
emittunt̃ riui: nunc flãmæ fumoſæue caligines: adeo ꝙ mira=
bile dictu eſt: nec calor frigore mitigat̃: nec frigus calore diſ=
ſoluit̃. Seneca tragicus. Nec ſupfuſis violet̃ vndis. Aeternis
ignis reſonãs caminis: nũc ardentes exhalat lapides. Virgi.
Ipſe ſed horrificis iuxta ſonat Aethna ruinis.
Interdũqꝫ atram ꝓrumpit ad æthera nubẽ.
Turbine fumantẽ piceo: & candente fauilla.
Interdũ ſcopulos: auulſaqꝫ viſcera montis.
Erigit eructans liquefactaqꝫ ſaxa ſub auras.
Tum gemitu glomerat: fundoqꝫ exæſtuat imo.
Cauſa ẽ: Quoniã inſula tota cauernoſa eſt: ſub terra fluuijs et
igne bleniſſima. Calidarũ aquarum ſcaturigines multis in lo
cis habet. Sub hoc monte ſepultus eſt immanis ille gigas En= Encela=
celadus: in quem eiaculatus erat fulmina Iupiter: dum ip= des gi=
ſum ab ſua ſede pellere conaretur: alijs adiutus fratribus. Se= gas
neca. Et ferus ciclopes metuit parentem. Rupe feruentis re=
ſidſẽ in Aethne. Hæc inſula Achatem (ſcribit Solinus) lapidẽ Achates
primum edidit in fluminis ripis repertum: non vilem cum ibi lapis
tantum inueniretur. Quippe inter ſcribentes eum pene natu
ralibus ſic notant formis: vt cum optimus eſt: varias præſefe=
rat rerum imagines. Deinde annulus Pyrrhi regis qui aduer
ſus Romanos bella geſtit: non ignobilis famæ fuit: eius gem
ma Achates erat: in quo nouẽ muſæ cũ inſignibus ſuis ſingu
læ: & Apollo tenens cytharã videbãt̃: Nõ impſſis figuris: ſed
ingenitis Nũc diuerſis locis appet ĩ Creta: quẽ populi coralli
Achatem vocant Corallio ſimilem: ſed illitum guttis auro mi

cantibus: & ſcorpionū ictibus reſiſtentē. Dat India reddentē nūc nemorꝝ nūc aīaliū facies. Nec tamen Coralli non ſimus

De Corallio

īmemores: Refer Solinus Liguſticū mare frutices ꝓcreat: qui quantiſꝑ fuerint in aquarꝝ ꝓfundis fluxi ſunt tactu. Deinde vbi in ſupra attollūt: naturalibus ſaxis derogati lapides fiunt Nec ſolum qualitas illis: ſed color vertit: nam puniceo ꝓtinus erubeſcunt. Hæ virgæ primū indurere a capite Meduſæ: cui erant ſuppoſitæ a Perſeo: dum marinā beluā Andromedi puelle obiectā interfecerat. Ouidius in fine quarti.

Anguiferūq; caput ne durave ledat harena: Mollit humū: folijs natasq; ſub æquore virgas. Sternit: & imponit phorcymidos ora Meduſæ. Virga recens bibulaq; etiam nūc viua medulla Vim rapuit: monſtri tactuq; induruit huius. Nūc q̄q; coralijs eadē natura remanſit. Verū ex Sicilia ad auſtrū verſus tranſitus eſt in Libyā: ad alterius Syrtis initiū. Altera aūt facile conſpicit: ſi quis retorſerit ſe ad Italiæ litora. Huius vero e

Menix Gorthyna

conſpectu geminæ inſulæ viſunt: quarꝝ vna Menix dicit: altera Gorthyna: quæ portū in Libyā præſtāt. Verū ad ſiniſtrā Adriatici ſinus: atq; ad Iapagiam verſus puta Apuliā: cui ia-

Iapigia apulia

pix Dedali filius nomen dedit (auctore Virgilio in vndecīo) Victor Gargani condebat Iapigis agris. Inſula emergit: quæ

Garganus mōs apuliæ

olim a Dyomede cōdita ab eo eſt: etiam Dyomedea appellata vt refert Anthonius. Areſtoteles tamen in libro de auditu mirabiliū ait Diomedem ab Aenea occiſum: & loca in q̄bus im-

Dyomedeæ inſulæ

perauerat occupata. Interfecto illo: honores diuini ī inſula ab eo Dyomedea appellata: & templū conſtitutū eſt. Eius aūt ſocij in aues conuerſi: inſulam illā incolunt: Dyomedeæq; a lati-

Heiodius dyomedea auis

nis. A græcis Herodij vocatæ: quibus (vt ſcribit Solinus) color eſt candidus: ignei oculi: ora dentata: Congregati volitāt cū fœtificū tempus adeſt: roſtro ſtrobes excauant: Græcis il-

Abſyrtides inſulæ ab abſyrto rege: a Medea interfecto.

lic adnauigantibus læte applaudūt. Cæteros hoīes infeſtāt. Virgilius in vndecimo. Nūc etiā horribili viſu portenta ſequunt. Et ſocij amiſſi petierūt æthera pēnis. Deinde ad orientē verſus longe ille tractus inſularꝝ aperit ab Syrti: q̄ quondam homnies ex Colcho ꝓfectos irrupiſſe dicit: dum fugientem Medeā ꝓſequeret. Ac deinde Liburnides ſitæ Ad Auſtrꝝ autē verſus poſt Ceraunij montis præerupta promōtoria Epi

rī a crebro fulminū iactu ꝓpter altitudinē nominata: Virgilius Prouehimur pelago vicina teraunia iuxta. Inſulæ quædā abiiciuntur: quas Ambracias vocant. Tum etiam & Corcyra cōſpicit̄: inſula fertilis & copioſa: ac veteris illius Alcinoi clariſſima quondā & ſpectatiſſima regio. Cui maxīe adiacet Nericia Ithacæ tellus optatiſſima: & ipa olim Vlyſſis patria. Hic Dulichium Same ſiue Cephaleniæ Zacinctos neritos omnes ſub græcoꝝ ditione potentes inſulæ. Virgilius.

Iam medio apparet fluctu næmoroſa Zacinthes
Dulichiūq; Sameq; & Neritos ardua ſaxis.
Effugimus ſcopulos Ithacæ Laertia regna.
Et terram altricem ſæui execramur Vlyſſis.

Multæ quoq; aliæ inſulæ ſunt ad Boream: quoꝝ vna Echila et Cythera altera: & Caluaria reliqua: atq; ad aliā conuerſa ꝑtē: quæ reſpicit Occidentē carpatos: Nec lōge ab his ſita eſt Creta inſula ꝑpulchra & fæcunda frugū vbertate: & paſcuis copioſiſſima: meraciſſimoq; inundans vino. Hæc ſūmi Iouis nutrix perhibet̄. Cum enī Saturnus a Themide fatidica dea accepiſſet: ſe a filio pulſum iri regno: vorabat omnes filios ꝙ de Rhea vxore timeret. Sed nati Iouis pulchritudine delectata clam illum ſuſtulit: & nynphas in monte. Dicteo alendū tradidit: vbi ab apibus nutritus: & adhibiti ſūt Curetes & Choribantes: qui æris tinnitu ꝓhiberent audiri pueri vagitū. Virgi

Creta Iouis magni: media iacet inſula ponto.
Mons Idæus vbi & gentis cunabula nr̄æ.
Centum vrbes habitant magnas vberrima regna.

Nam in medio vbi latiſſima pandit̄ (vt ſcribit Strabo in decimo) mons Idæus ſurgit: Ibi ſilua exorit̄ referta fragratiſſimis cupreſſis. Ciuitates habet plures: quibus olim ille ſenex Minos impitabat: cum eius cōiunx (qđ fœdū relatu) illecebroſo vexata prurit̄: ſub thauri cōplexus venerat: Et Minothauꝝ enixa eſt. Virgilius.

Ah virgo demens: quæ te dementia cœpit
Pretydes implerunt falſis mugitibus agros.
Ad nō tam turpes pecudū tn̄ vlla ſecuta eſt.

Cōcubitus. Scribit Solinus ꝙ ager creticus ſilueſtriū capraꝝ copioſus eſt, Ceruo eget, Lupos; vulpes; aliaq; quadrupedū

Lyburnides
Ceraunius mōs
Ambraciæ
Corcira
Neritia
Ithaca
Dulichium
Same
Cephaleniæ
Zacītes
Neritos
Echila
Cythera
Caluaria
Carpatos
Creta
Dictæꝰ mons
Idæus mons
Cupreſſus

	noxia nuſq̄ educat. ſerpēs nulla: larga vitis: mira ſolis indul-
	gentia. Arborarū ꝓuentus abūdantes. Nā in huius tm̄ inſule
Altmos	ꝑte repullulāt ceſe cupreſſi. Herba ibi eſt: quæ Altmos dicit:
Rhodos	ea admorſa: diurnā famē ꝓhibet. Auē noctuā Creta nō habet
Chelido	& ſi inuehat: morit hinc deinde. Obiecta eſt Rhodos inſula:
niæ	vbi raro phœbeos ignes vapor in nubē coactus fugat. Et ipſa
	ab ægyptijs quondā cōdita: & Iaſilioꝝ pulcherrima colonia.
	Veꝝ ad Orientē Chelidoniæ ſitæ ſunt tres numero: atq̄ Pa-
Patha-	thareidos obiectæ vertici. Tū vero præclara illa Cyprus intra
reidos	Pāphiliæ ſinū ſita: gratiſſima Veneris Dioneæ regio. Hic enī
Cyprus	Cythera ciuitas: vbi nutrita eſt. Inde Cytherea ꝓhibet. Et eſt
Cythera	inſula etiā vltima ex cicladib9 vel Laconiæ In neutro dūtaxat
	genere cū plurali inflexione dicit. Virgilius. Hūc ego ſopitū
	ſomno ſuꝑ alta Cythera. At ſuꝑ Idaliū ſacrata ſede recondā.
Amara-	Hæc inſula abūdat herba: quā Thuſci Perſā appellāt. Latini
cus ſam	Amaracū ſiue Sanſucū. Vulgus Maioranā. In quā puer regi-
ſuc9 her	us: dū caſu lapſus ferret vnguenta: maioreq̄ effuſione odo-
ba	rem creauit: mutatus dicit. Vir. Idaliæ lucos vbi mollis ama
	racus illū. Floribus & dulci aſpirās cōplectit vmbra. Nec lō
Diados	ge a Phenitia poſita eſt Diados: intra ipſius ampliſſimū ſpa-
Abātes	ciū: ac in conſpectu Suniados collis ſupra Abantes populos
Salamīa	Salamina conſpicit & Egina: vbi mirabilis quædā Aegei ma
Egina	ris apparet altitudo. Tametſi inumerabiles pene in eo inſulæ
	cōiectæ ſūt: quæ miro quodā inter ſe ordine ita diſponūt: vt
	arte potius q̄ natura ſtructæ videāt. Protēdūt enī vſq̄ ad Hel
	leſpontū: in q̄ quidē a leua potiſſimū: vbi Europa cōterminat:
Seſtos	Seſtos eſt ſita: & Abydos a dextra illi prorſus e regione poſi-
Abydos	ta: quaꝝ diſtantiā creberrime metitus erat Abydæus ille Le-
	ander: dū ꝑ Helleſponti vndas ad lunæ radios ad puellā He-
Macris	ro alterius ciuitatis alumnā nataret. Ouidius. Vel tua me Se-
inſula	ſtos: vel te mea ſumat Abydos. Tam tua terra mihi: q̄ tibi no
Sciathoſ	ſtra placet. Veꝝ ad Europā verſus Macris erigit: ab Abbanti
Pepare-	bus olim condita. Tū etiā maxime quæ ventis infringit: Sci-
thos	atos ac Peperatos: Nec longe ab his Lemnos: in quā Vulca-
Femnos	nus ob deformitatē ab ætherea ſede fracta poblitis iūctura p̄-
Taſos.	cipitatus fert: nec ꝓcul antiq̄ illa Taſos Cereris cultrix. Tum
Ymbroſ	etiā & Ymbros vnde Scatini Tracia illa & ꝓuulgata emicat:
Samos	

Samos vetus olim Lirbantũ colonia. Virgilius in ſeptimo.
Threiciãq; Samũ quæ nunc Samothracia fertur. Quæ vero primam Aſiæ frontem tenent: & circũſiſtunt Delon ab ea circuitione Cyclades a græcis ſunt appellatæ: auctore Solino inquiente. Cyclades autumant dictas: quia licet ſpacijs longioribus a Delo proiectæ: in orbem tamen circa Delon ſitæ ſũt. Orbem aũt Cyclon Gray ferunt Chias Homeri tumulo cæteras antecedit. Meminiſſe tñ hoc loco par eſt poſt primũ diluuiũ Ogygij temporibus notatũ: cũ nouẽ & amplius mẽſibus diẽ cõtinua nox inumbraſſet. Delon aũt oẽs terras radijs ſolis illuminatũ: forſitanq; inde nomẽ tulit: q primũ reddita foret viſibus. Hæc ſcd'm Pliniũ clariſſima Cycladũ media: & tẽplo Apollinis: et mercatura celebrata: quæ diu fluctuata (vt pdit) ſola motũ terræ nõ ſenſit. Vir. Quã pius arcitenens oras & litora circũ Erratẽ Micõe celſa Gyroq; reuinxit. Immotãq; coli dedit: & cõtemnere vẽtos. Hæc primũ excepit Latonã cœleſti Iouis ſemine grauidã: dũ dudũ p maria & terras iniquæ Iunonis munere erraſſet. Hic enixa eſt gemellos: Phœbũ & Dianam. Latone templo (vt inqt Strabo in decimoquarto) Cynthus mons ſublimis & aſper: totiq; Apollinis vrbi incumbit. Cycladibus propinqui ſũt Ionides & Caunos. Samos quoq; gratiſſima Iunonis pelaſgidos ſedes (quoniã in ea adoleuit et Ioui nupſit) antiquiſſimũ habet templũ: & ſimulachrum habitu nubentis figuratũ: & ſacra eius anniuerſaria nuptiaꝝ ritu celebrant. Virgilius. Poſt habita coluiſſe Samo: hic illius arma. Huic (auctore Strabone in decimoquarto) adiacet Icaria a qua Icarium pelagus nominat. Ea nomẽ habet ab Icaro Dedali filio: quẽ aiũt paternæ fugæ comitẽ. Cũ ambo a Creta aufugiſſent: ex inextricabili Labyrintho in has vndas cecidiſſe: dũ ſe altius q̃ genitor ediderat: in auras ſubleuaſſet: ad ſolis radios feruefacta cære pennæ effluxerũt. Ouidius in octauo metha. Altius egit iter rapidi vicinia ſolis.
Mollit odoratas pennaꝝ vincula cæras.
Tabuerant cæræ: nudos quatit ille lacertos.
Oraq; cærulea patriũ clamantia nomẽ.
Excipiunt aquæ: quæ nomẽ traxit ab illo.
Tũ etiam Chios ſub excelſi Palmei montis radicibus poſita.

Ciclades
Chias
Ogigius
Delos
Micone
Gyaro
Cynthus
Ionides
Caunos
Icaria
Chios
Leſbos

Propon deinde Aeolidum inſularũ rupes: Leſbos ſcilicet & Tenedos
tis Arginorũ quondam doloſa ſtatio: e medijs erigunt̃ fluctibus.
Ex quibus Melas & Colphis amnes in Helleſpontũ dilabũt̃.
Inde vero Boreã verſus Propõtidis maris fluctus vndiq; ape
riunt̃: & dilatant̃ vſq; ad aditũ Euxini maris. Ad ſiniſtrã ver-
ſus alia quædã cõſpicit̃ inſula: famatiſſima qdẽ olim ſedẽ ma
ximorꝝ herorꝝ. Nã ferũt ibi Achillis aĩam ac cæterorꝝ fortiſſi-
Leuca morꝝ hoĩm inter mõtiũ illius prærupta verſari. Huiuſmodiq;
grãm tales viros a dijs dono ob eorum virtutẽ conſecutos: vt
ĩmortales efficerent̃. Cũ ipſa virtus ĩmortalis ſit: & ĩmortalẽ
Cimeri⁹ gloriã cõſequi neceſſe eſt. Eam enĩ ob id ꝙ pecora omnia can
Meotis dido vellere pariat: græci Leucam appellauerunt. Nec multo
Phena- ab ea longe alia quædã erigit̃: ampla quidẽ & magno quodã
gora dimenſa tractu: quæ in Cymerium Bophorꝝ recta nauiganti
Hermo bus via præ cæteris occurrit. E regione Meotidis paludis ad
noſſa dextram ſita. Ea enĩ eſt in qua conditæ ſũt Phenagora & Mo-
noſſa ciuitates: quas & qui cõdiderunt: Ionij colunt. Hæ ſunt
omnes inſulæ: quæ intra hæc mediterranea maria fama & ce-
lebritate aliqua potuerũt ad cognitionẽ nr̃am peruenire. Ve-
rũtamẽ quæ in ampliſſimo coartant̃ Oceano: cum ſint ꝗplu-
res neq; magnitudine: neq; fama nr̃is inferiores: eas prætere-
Erithrea undas eſſe ſilentio: nõ oportunũ fore duxi.

DE INSVLIS IN EXTREMO MARI IACENTIBVS

p Rimũ igit̃ de illa dicã quæ in medio Athlantico ſita a
græcis eſt. Erythrea vocitata: Hæc tãta aeris benigni-
tate prædita (auctore Anthonio) vt hoĩes pariat cõti-
nentiſſimæ ac pene immortalis vitæ: cum diutiſſime viuant
Eſt & armentorꝝ copia refertiſſima. Eam vicini æthyopes q̃n
dam incoluere. quo ferunt illuc cõceſſiſſe interempto ab Her
cule Cherione: cui boues aſtulerat. Ouidius. Ecce boues illuc
Erythreidas applicat heros: Emenſus lõgi clauiger orbis iter
Verum ad ſũmũ Europe verticẽ: quem ſacrum incolæ vocãt:
famatiſſimæ illæ Heſperidũ inſulæ cõſpiciunt̃: vbi (vt inquit
Solinus) ſinuoſo meatu æſtuariũ e mari fertur: adeo flexuoſis
lateribus tortuoſum: vt viſentibus procul lapſus angues fa-
cta vertigine mentiãt̃: Itaq; ꝙ hortos appellauere circumdat.

Vnde pomorum custodem interpretantes: iter ad fabulosum figmentum struxerunt: Nam plurimo auro ditiſſimæ ſunt: atque omnia propemetallorum genera pariunt. Hæc inſula frutices aureos & metalla fert frondentia. Ouidius. Arboree frondes auro radiante nitentes. Ex auro ramos: ex auro poma ferebant. Nec longe ab his admodum: ſed magis ad Boream verſus Britannorum inſulæ viſuntur: contra potiſſimum Rheni hoſtia. De quibus licet antea dixerimus: nunc tamen minime prætereunde ſunt: quoniam non tantum extolli queunt: quin plus laudis egeant. Ampliſſimæ enim ſunt: & cæteras omnes magnitudine ſuperant. Neque quis alia diuitiarum copia: aut armentorum multitudine & varietate: aut hominum genere inferiores: Ibi enim ſtanni, & plumbi & multiformis æris materia ex terræ viſceribus quam facillime eruitur. Auro etiam & argento plurimum pollent. Inter cætera quæ pariunt armenta: pecudes habent tam molliſſimo indutas vellere: vt ad harenarum ſimitudinem tenuitateque facile contrahi poſſet. Equos producunt quamplurimos: haud ineptos ad laborem. Sed quæ magis ad occidentem vertitur: cum primam eius frontem ad Hiberiam conuertat: ab Hiberis & ipſis olim habitata Hibernia vocitetur: Ea longe copioſiores equos parit: atque eos huiuſmodi: vt non videantur niſi quodam ſuauiſſimo inceſſu deambulare a natura didiciſſe: ac cum quadam quaſi modulatione progredi more regio. Gentes habet ferociſſimas & aptiſſimas bello: quæ cum pulchro ſunt corpore & elato: Membris quoque robuſtiſſimis: ac colore candido: Ingenio quoque & facilitate linguæ plurimum præſtant. Extant & aliæ non longe ab his inſulæ ſitæ: cultrices quam maxime Bacchi: in quibus amnitarum mulieres olim clariſſimorum virorum coronatæ: hedera pendentibuſque cornibus intra ſe quaſi commotæ furore quodam concitabantur: atque ingenti clamore Bacchum vociferantes: noctu ipſi deo ſacra ex ritu perficiunt: nec multo etiam ab his longe erigitur: quæ vltima dicitur Thile: vbi æſtiuo ſolſticio (ſcribit Solinus & Plinius) ſole de Cancri ſidere faciente tranſitum: nox pene nulla. Brumali ſolſticio dies perinde nulla Hæc inſula tempore Maronis vltima fuit: de qua haberetur cognitio. Vir. Numina ſola colant: tibi ſeruiat vltima Thile. Inde incipiunt Ebrides quinque inſulæ numero: quarum incolæ neſciunt fruges. Piſcibus tantum & lacte viuunt: ſecundam a continenti

Hibernia

Amnitæ populi

Thile

Ebrides

Orcades ſtatione eũtibus Orcades numero tres. Vacant hoĩe: nõ ha⸗
bent ſiluas. Tm̃ iunceis herbis inhorreſcunt. Cætera eaꝝ nu⸗
dæ harenæ & rupes tenent. Inde ſi qs ad Scithiã ſoluturus ad
Chriſia ſolis ortus nauem inflexerit. Chriſia quæ eſt altera oceani in
ſula: ſe offert: in qua ſol quoqꝫ puriſſime emicat. Tũ vero ad
meridiem e regione curſus verterit: ſtatim occurrit Taproba
na ꝑgrandis quidẽ inſula. Multis variarũ rerum diuitijs refer
Tapro⸗ ta. Hoĩes in Taprobana corpore grãdiores. Vltra oĩm mẽſu⸗
bana rã rutulis comis: ceruleis oculis: trucioris ſoni: nullo linguæ
cõmercio genti alteri ſociant̃. Aetas illis vltra humanã fragili
tatẽ ꝓlixa: vt mature pereat qui centenarius morit̃. Dedicata
eſt potiſſimũ Veneri: atqꝫ illi ſua ꝑſoluũt vota. Et ſuper illius
caput Cancer ardentiſſimũ ſidus cõtinue ꝑ Gyrum circũuer⸗
titur: eamqꝫ ꝓpe regionẽ adurit. Eius pars (auctore Solio) be
Elephan ſtijs & elephãtib9 repleta eſt maioribus: multo q̃ quos fert In⸗
tes dia. Partem homines tenẽt margaritis & gẽmis omnibus ſca
tẽtẽ Ibi mare adeo altũ: adeo depſſum: vt nullæ vnq̃ anchoræ
ad ꝓfunda illius ima potuerũt ꝑuenire: nulla innauigatione ſi
derũ obſeruatio: vtpote ſeptentriones nunq̃ inſpiciunt̃. Lunã
ab octaua in ſextãdecimã tm̃ ſupra terram videt̃. Veꝝ vehũt
alites: quaꝝ meatus terrã petẽciũ regẽdi curſus magiſtros ha
bent. Mirant̃ ibi auꝝ: & ad grãm poculoꝝ oĩm gẽmaꝝ adhi⸗
Marmo bent appatũ. Secant marmora teſtudinea varietate. Margari
ræ tas legũt plurimas maxĩaſqꝫ. Cõchæ ſunt in qbus hoc genus
Marga⸗ lapidũ reperit̃. Quæ certo anni tẽpore luxuriante cõceptu ſi
ritæ tiunt rorẽ velut maritũ. Cuius deſiderio hiant: & cũ maxĩe lu
nares liquant̃ aſꝑgines: hauriunt humorẽ cupitũ: ſic cõcipiũt
grauidæqꝫ fiunt. Et ſi purũ fuerit qđ conceperint: candicãt or
biculi lapilloꝝ. Si turbidũ: pallore langueſcũt. Conchis ipſis
ineſt ſenſus: partus ſuos maculari timẽt. Cũqꝫ flagratioribus
radijs excanduerit dies ne fuſcent̃. Lapides ſolis ardore ſub⸗
Cete ſidũt: ac ſe ꝓfundis ingurgitãt: vt ab æſtu vindicent̃. Cetas ha
bẽt paſſim ꝑ litora vagantes: quæ in mari primũ rubro depa⸗
ſtæ: illuc ſe ingerunt. Aĩalia ſane mõſtroſa & tantæ magnitu
dinis: vt colles quidã litoribus aduecti videant̃: quoꝝ dorſum
longo ſpinaꝝ tractu exaſperat̃ Infeſtiſſime admodũ pueris ſi
quis deambulando per litus occurrerit: neqꝫ quiſpiam alius

ſi viſus fuerit: potuerit facile ex eorum faucibus effugere: cũ adeo deformes eſſe hiatus ferant: vt cum hominibus ipſis naue ſæpenumero deglutierint. Extat præterea alia inſula Ogyris: ab incolis appellata. Vetus quoddam Erithracis regis monumentum: e regione Carmanides promontorij ſita: a qua ſiquis ad Boream diuerterit: & ad Perſicum mare Icarũ ſtatim offendet: vbi Thauropolitæ Dianæ templum cõſpicit: mirabile quidẽ ob vetuſtatẽ: ſed mirabilius ſingulari quadam rei nouitate. Nam inde ſemper quidam exhalat fumus: ſine vllo prorſus adhibito igne: putridus quidem ac infeſtus admodũ accedentibus. Hæ qdẽ ſunt inſulæ: quæ fama aliqua intra oceanũ occludunt: quis nõ inficior: paſſim etiã qplures ſitas eſſe: quaꝝ quidẽ intra libycũ ſinũ poſitæ: quædã intra Aſiaticũ: et circa Europæ decliuũ ac intra oceanũ ipſũ: qꝝ licet nõnullæ habitabiles ſunt: & gratiſſimũ plærũqꝫ nauigantibus portũ pſtant. Tñ qa ignobiles pſtiterũt: nec ſatis a nobis pſpectæ: nõ ſolũ mihi difficile fuit: ſed etiam ſupfluũ viſum eſt eaꝝ nomina & ſitus aperire. Ogyris Templũ Dianæ

DE ASIA TERTIA MVNDI PARTE.

Siæ formam cum aliam eſſe dixerint: Illud tamen certiſſime conſtat (vt Anthonius refert) eam ſibi cuiuſdã Conij imaginem duxiſſe. Nam cum ab amplitudine tanqꝫ a latiſſima quadam baſi eius aditum incipiat: deducitur tamen paulatim: & ad extrema vſqꝫ protendit: vbi Dionyſij columnæ conſpiciunt ſitæ: vbi & Indi qui extrema illa occupant intra montes ſunt poſiti: vbi & Ganges candidis vndis per latiſſimũ alueum in Niſeum vſqꝫ litus deuoluitur. Ea enĩ cum a monte Thauro diuidat: quæ citerior eſt. Neqꝫ illi ſuperiori par eſſe magnitudine dicit: neqꝫ etiam forma cõſimilis. Ipſa enĩ eſt quæ influentẽ pontũ habet: atqꝫ in ea ipſe principatũ tenet. Altera vero quæ amplior eſt: multũ interfundit oceano. Verum mons ipſe Thaurus: qui vniuerſam (vt diximus) per medium diſiũgit: a Panphilia incipiens: ad Indos vſqꝫ ꝓtenditur. Qui quidem cum nõnunq altius erigatur: ac eius capita recuruet: quaſi quædam reflexa boum cornua: qui ad ſaltũ erigerent: ab ea ſimilitudĩe Thaurus eſt appellatus. Ex eo infiniti pene fontes & flumia exoriũt: quoꝝ quædã verſus Colũnæ Dioniſij Thaur⁹

Boream dilabuntur: quædam meridiem petunt: quædã etiam
ad Eurũ & ad Zephyrũ conuerſa: cum ob regiones quas in-
terluunt: varia etiam ſint nomina conſecuta: haud facile om-
nium noĩa aparere. Id enĩ curæ ſit eorũ maxime: qui illa circũ-
habitant loca. Solũ illud dicendum a nobis erit: quæ flumina:
quæue gentes ſint illæ: quæ fama aliqua poterunt ad cognitio
nis lucem ꝑuenire: Meote igit̃ & Sauromate cum ſuperiorem
Meotæ — Aſiæ partem occupant: quæ ad Boram conſpicit: primi etiã
Sauromatæ — occurrũt: vt eos cæteris in hoc ordine præferamus. Meote (vt
ſcribit Strabo in vndecimo) Minorem Rombiten incolũt ho
Rombites — mines operarij & agricultores: non minus q̃ Numades belli-
coſi: quorũ q Tanaim incolunt: agreſtiores ſunt. Sauromate
Tanais — vero (vt inquit Anthonius) ſunt qui Meotidẽ paludem circũ-
habitant: ex Amaçonũ quondã ſemine (vt dicitur) procreati.
Nam ferunt: cum illæ a patria profugiſſent: atq; e conſpectu
Thermodootis — Thermodootis fluminis: caſtra metitæ fuiſſet: cũ Sauromatiſ
ipſis ſe cõmiſcuiſſe: vt qui ex eis ꝓgeniti fuiſſent: forent viri:
Amaçones — & bellicoſi euaderent. Nec mirũ: proles enĩ ſæpiſſime paren-
tum vigorem præſefert & mores. Scribit enĩ Strabo in vnde-
Ceraunia — cimo de Amaçonibus: Hæc Amações dicunt̃ habitare ſub ra-
dicibus montiũ Caucaſeorꝝ: qui Ceraunia vocant̃: Et earꝝ ali
as operari: quæ ad aratiõe inſitioneq; pertinẽt: ſed præcipuã
paſcendorũ equorũ curam habere. Robuſtiores vero in equiſ
venationes & bella exercere: oẽs ab infantia dextrã mamillã
exuſtam habent: vt abilius liberiuſq; ad omnẽ vſum brachio
vti poſſent. Sed in primis ad iaculationẽ: vti arcu: ſecuri: & pel
ta: e ferarum pellibus conficere galeas: ſubligacula: et alia ex-
perimenta. Virgilius in vndecimo.

Quales Threicie cum flumina Thermodõtis pulſant.
Et pictis bellant̃ Amaçones armis.
Seu circũ Hippolites: ſeu cum ſe maria curru.
Penthesilea refert magnoq; vlulante tumultu.
Fœminea exultant lunatis agmina peltis.

Eaſdẽ refert Strabo menſes duos viros eximios habere: q̃bus
montẽ ꝓximũ cõſcendũt: q eas diſiungit a Gagarẽſibus: quo
& illi more quodam ꝑuetuſto ſacrificant: & prolis gr̃a cũ mu-
lieribus coeũt. Idq; obſcure in tenebras in quacũq; inciderint:

quas poſtq̄ pregnantes fecerint: remittunt illas: Si fœminam peperint: ſecum retinent: ſi mares illos tollendos reddūt. Sed redeundū nūc ad Sauromatas: vnde diuertimus parūp. Hi vaſtam quandā & ꝑgrandē ſiluā inhabitant: denſiſſimis paſſim arboribus inſertam. Cuius ꝑ mediū tractus Tanais intra propinquā paludē dilabit̄. Ipſe eſt fluuius ille qui ab Aſia Europā diſiungit: cū ad occidentē Europam relinquat: & ad ortū Aſiam. Ex ea fontes q̄plures & riui ſcatent: qui ꝑ Caucaſum dilabantes: intra ſaxa & conualles īmurmurant. Verū q amplior eſt: ꝑ Scithiā diffuſus multoq; inflatus Borea: īmenſam illuc conuehit glatiem. Infœlices illos facit qui vicina incolunt loca. Nam quotiens ſpirante Borea (inquit Veronēſis) frigus inoleuerit: totiens interire præoculis aut equi conſpiciuntur: aut muli: aut ipſa armenta gelu contrahi. Et errantes paſſim per ſiluas pecudes: ſupremum vale decantare. Nec homines quoq; tute intra tecta & obſtruſa domicilia cōſiſtere poſſe: & ipſi vna cum armentis eorum prorſus interirent: niſi obſeruata tempeſtate cum occluſis curribus ad mitiores regiones effugerent. Nam in curribus degunt (auctore Strabōe in vndecimo) Scitharū etiā interius habitantiū (auctore Solino) aſperior ritus eſt. Specus incolūt: Pocula non vt Eſſedones de ꝓximorum oſſibus auro incinctis: ſed de inimicorū capitibus molliuntūr. Amant prœlia interemptorū: cruorem ex vulneribus ipſis bibunt: numero cædiū honor creſcit: quarū expertem apud eos ꝓphanū eſt. Verum qui Sauromatis ꝓpiora tenent loca: Sydi vocantur. Tum etiam & Cymerij qui Euxino adhærent ponto. Tercerij quoq; & Orete: & quos ferunt quondam a Xanto & ab Idæo ſimeonte poſt debellatā Troia illuc vna cū eorū duce aduerſis ventis venere: depulſis Acheis: quorum ora (vt ſcribit Strabo) magna ex parte mōtoſa & impetuoſa: cum Caucaſi pars ſit. Ex maritimis latrocinijs viuunt. Lembos habent exiles arctos & leues: vigītiquinq; hominum capaces. Ex quibus claſſem comparantes: & interdū ad naues onerarias: interdū ad regionē vel vrbē aliquā nauigātes mari dn̄ant̄. Hi cū domū repetūt: & vltra nauigare non poſſūt. Lembos humeris impoſitos in ſiluā referunt: In q̄bus habitantes tenue ſolum arant. Rurſus cum nauigādi tempus

Scithæ
Sydi
Cymerij
Tercerij
Orete
Acheia
Lembuſ

Zingij adeſt: in mare referunt: eorũ eorundẽ morũ ſicut Zingi & He
Henio- niochi proximi illis. Deinde vero ad extremũ ponti Tindari-
chi de: quem pontum (inquit Strabo in ſeptimo) priori tempeſta
Tindari te nulli patuiſſe nauigationi: & ꝓinde Axenõ id eſt in hoſpi-
dæ tale pontũ appellari ſolitũ ꝓpter tẽpeſtuoſa & ꝑ hyemes in-
Pontus cluſa loca & accolarꝫ imanitatẽ maxime Scitharꝫ hoſpites im
euxinus molare ſolitorꝫ & veſcẽtiũ: humanis carnibus & ꝓ pateris cal
uareas vſurpantiũ: Nouiſſime autẽ cũ Iones ĩ litore vrbes cõ
didiſſent Euxinũ id eſt benignũ hoſpitẽ vocari cœptũ eſt: Per
vniuerſum pontũ fiber plurimus eſt: quẽ alio vocabulo Ca-
Mala ſtorẽ dicunt. Et ꝓuentu malorꝫ graminũ adeo celebris: vt no-
gramĩa xias herbas Aconita generet. Poſt Tindaridas Colchi: q Cau
Cochi caſo adhærent: olim ex ægypto ꝓfecti: vbi ipſe quoqꝫ cauca-
Caucaſꝰ ſus (vt inquit Strabo) vtriqꝫ pelago ĩminet: & pontico & Caſ
pio muniens Iſthinũ: q̃ ea dirimit. Is auſtrꝫ verſus Albaniã Hi
beriãqꝫ diſterminat. Septẽtrionẽ verſus Sarmaticos campos
arboribus & omnigena ſilua plenos. Altiſſimis extollit̃ colli-
Phaſis bus: ex quibus quidẽ Phaſis fluuius dilabẽs: in Euxinum de-
flectit̃. Exorit̃ tamen ab initio ex monte Armeno: q inter Ori
entem & Boream tractus Iſthinũ quendã facit: qui Caſpio &
Hiberes Euxino mari occludit̃: quẽ iam pridẽ Hiberes illi occuparũt
qui quondã a Pyreneis montibus profecti in eam Oriẽtis ꝑ-
tem irrupuerunt. Homines profecto bellicoſiſſimi: & vicinis
Hircanis infeſtiſſimi. Hi enĩ ob maris diluuiũ: quod quõdã eo
rum oram inundabat. Italiam petiere: a Romanis agros poſtu
lantes: qui cum recuſarent ſe daturos: ꝑ mediterraneũ mare
Hiberis atrociſſimis bellis in Aſiam vſqꝫ per Scithiam & aliã
minoris Aſiæ regionem peruenerunt. Diues tamen Colcho-
rum regio nobis nõ prætereunda eſt: quæ (auctore Strabone
in vndecimo) magna ex parte ad mare ꝓtendit. Hãc Phaſis il
Glaucuſ labit̃ ingens flumen: quod ortum ex Armenia ducẽs: glaucũ
Hippus in ſe recipit: atqꝫ Lyppum e vicinis cadentes mõtibus. Hæc li
tora & fluminis hoſtia amœniſſima ſunt: regio fructibus &
Melama oĩbus quæ ad fabricandas naues pertinent oportuna. Mel ta
rum men frequentius amarum eſt: ſed cæram aut picem præcipue
gignit. Secus hæc flumina In Colchica regione eſt Leuchateæ
phanum: quod Phrixus condidit: atqꝫ illius oraculũ: vbi ari-

es non mactatur. Is diues olim erat Apud Caucaſi extrema te
nentes. Torrentes aurum dicuntur deferre: quod Barbari ꝑ⸗
foratis tabulis ac lanoſis pellibus excipiunt. Vnde aurati vel Aureū
leris fabula conficta: qđ Iaſon petiuerat: Medeæ magicis in⸗ vellus
ſtructus artibus. Tum & Thameritæ poſiti: qui olim Bacchū
ab Indica victoria redeuntem non ſolum exceperant hoſpi⸗ Thama⸗
tio: ſed etiam ſolennia illi ſacra conſtituerant agitantes chore ritæ
as circa torcularia: quo adſpumaret muſto. Accingebant̄ enī
cingulis ex chorio. Indutiq̧ dammarū pelles: Ohe Bacche q̄⸗
ſi Niſam proclamabāt. His vero de ꝓpe Caſpiū allidit mare: Caſpiū
quod ſpero facile deſcripturū. Inquit Anthonius. Si modo id mare
niſi deus conceſſerit: non vt qui procul illius ſemitas conſpi⸗
cio: nec ꝙ vnq̄ illuc me traiecerim: aut viſerim illius ſitum aut
formam: aut vt plæriq̧ conſueuere: qui nullam aliam fœlici⸗
tatem exiſtimant: q̄ plurimas circumeundo: diuitias accumu
lare: quo ſibi aurum aggregent: polliceantq̧ vndiq̧ marga⸗
ritas. Ac precioſis eorum atria lapidibus exornent: cum non
ea a parentibus mihi relicta ſit diſciplina. Sed vt ille quem
vſq̧ ab ineunte ætate adoleſcentia litterarum ſtudia erudie⸗
rūt: quibus euenit: vt quæ etiam remotiſſima ſunt: tanq̄ præ⸗
ſentia intuear: atq̧ optima mēte & cogitatione: quæ ſine vllo
prorſus errore poſſim facile metiri. Caſpij igitur maris for⸗
ma (inquit Anthonius) huiuſmodi eſt: vt maxime in Gyrum
& circularem ambitum flectatur. Ab oceano enim qui ſcitu⸗
um litus ad Boream illidat: exoriri certiſſimum eſt: Vnde per
oculta ab initio & deſerta diffuſum loca in Auſtrum per lon⸗
gas anguſtias extenditur: donec dilatatum paulatim & in am
pliſſima contractum ſpacia: Caucaſi montis radicibus ad⸗
hæſerit. Eſt enim illius vſus nauigabilis: ac perutilis admo⸗
dum omnibus temporibus anni: præterq̧ in menſibus tri⸗
bus: quibus efflante Borea: tractus oceani vehementiſſimo
aduerſus impetu inſurgit. Parit enim multa precio & admi⸗
ratione digna. Nam ex eo præ cæteris quæ inde aſportantur
Criſtallus quoq̧ & Iaſpis lapis precioſus: Qui cum cærei Criſtall9
ſit coloris: inimicari q̄maxime dicitur vanis imaginibus: er⸗ Iaſpis
roribus nocturnis gentes circumhabitant innumerabilis pe⸗
ne multitudinis: Sed vt ab eo latere incipiam quod ad boream

Scithæ tendit: primi eminent Scithæ: & illi potiſſimum qui ad ſatur niũm mare inuertũt prope Caſpij maris oſtium. De quibus

Eſſedo- nes Solinus Scitharum inquit interius habitantiũ aſperior ritus ẽ. Specus incolunt: pocula nõ vt Eſſedones de propinquorũ oſſibus auro incinctis: ſed de inimicorũ capitibus moliuntur. Amant prœlia interemptorũ: cruorem ex vulneribus ipſis bibunt: numero cædium honor creſcit: quarũ experte apud eos prophanũ eſt. Eſſedonum inquit idem in Aſiatica parte mos eſt: parentum vulnera: funera cantibus proſequi: & proximorum cadauera dentibus laniare. Pecudum quoq; carnibus mixta dapes facere. Capitum etiam oſſa auro incincta in pocula tradere. Nec poſthabeamus dictũ Strabonis in ſeptimo. Scithæ hoſpites imolant: & corporibus veſcuntur: & capitũ oſſibus paterarũ vice vtunt̃. Addit etiam quoſdam fore equarũ

Humi populi mulſores et lactiphagos. Tũ vero Humi et demũ Caſpij ipſi

Caſpia et Albani qui (vt inqt Strabo) paſtorales ſunt: et numadũ ge

Albania neri proximi: et eorum canes excellentes venatores ſunt. Studio magis q̃ arte deos coluntSolem et Iouem ac lunam et præcipue ſenectutem venerantur. Non parentũ modo: ſed etiam cæterorum mortuorũ curam habere aut meminiſſe nefas eſt. Nam cum mortuis pecunias defodiunt. Solinus. Albani albo crine naſcuntur. Canitiem habent auſpicium. Capillorum capitis itaq; color genti nomen dedit. Glauca oculis ineſt pupillo: ideo nocte prius q̃ die cernunt. apud hos populos nati ca-

Cadeſij nes feris omnibus abijciuntur: Frangunt thauros: leones perimunt. Detinent quicquid obiectum eſt. Hoc genus canum ad formam creſcit ampliſſimam: terrificis latratibus vltra leonum rugitus inſonans. Cadeſij vero intra aſperos montes po

Mardi Tircani Appi Hircãia ſiti: vicinos habent Mardos: & deinde Hircanos & Appos: refert Strabo Hircaniam valde opulentam: & multa & magna ex parte planitie & præclaris vrbibns adornatã. Ibi frumentum ex fructu naſcitur: qui cadit in culmo: in arboribus mellificatur: ex folijs mel fluit: quod etiam in Maciana medie & in Sagagena Armeniæ: & ĩ Araxena fit. Ariſtobulus Hircaniam inquit ſiluoſam quercũ & pinũ abietẽ gignere: & (auctore Solino) hæc genus ſiluis aſpa copioſa in manihus feris fœtaq; Tigribus: Qđ beſtiarũ genus inſigne maculis eſt: pe

dum motus neſcio velocitas an pernitia magis adiuuet: nihil tam longum eſt: qđ nō breui penetrent: nihil adeo antecedit: ꝙ non ilico aſſequantᷣ. Ac maxime earꝝ potentia prædicatᷣ: cū maternis curis incitantᷣ: cum catulorꝝ inſiſtūt raptoribus: ſuc cedūt ſibi equites: licet & aſtu quantalibet fuga amoueri præ dam velint: niſi ī præſidio maria fuerint: fruſtra eſt auſū om͞e notantur frequentiſſime: ſi quando latrōes ſuos aſportatis ca tulis renauigantes: vident in litore irritata rabie fædare præ cipites: velut ꝓpriā tarditatē voluntaria caſtigantes ruina: q̄ꝗ de fœtu vniuerſo vix vnus queat ſubtrahi: qui ſemꝑ numero ſus eſt (auctore Plinio) & q̄ꝗ ab inſidiante venatore capitᷣ: & in equo velociſſimo ſubito deducitᷣ: fera ſpoliatᷣ catulis: vacu um cubile repiens: præceps fertᷣ odore: ferentē catulos inueſti gans venator percepto fremitu: vnum inſequenti abijcit ca tulū: quē illa tollens ad ſuas ducit latebras: rurſus illa redeun te: raptor cum reſiduis nauē ſcandit: Qui vero oēs catulos au ferre conatᷣ: ſpecula magna in itinere relinquit: quæ mater in ſequēs: dū intuetᷣ ſuā imaginē: fœtū ibi fore credit. Vt ad pri ora redeamus. Hircanos & appos Nardūs fluuius (vt inquit Dionyſius) inundans: ac placidis diſcurrēs fluctibus. Derce bios q̄ꝗ & Bactros irrigat: ꝓ maximis delictis qdē neminē ī terficiū: ſed in exiliū cum filijs mittunt: inquit Strabo. Derbi ces ecōtra quos Dercerbios ꝓ minimis quibuſq; delictis iugu lant: tellurem venerantᷣ: fœmineū nullū ſacrificant: nec edūt. Iugulant eos qui ſeptuageſimū anuū exceſſerint: q genere ꝓ ximi ſunt: eorꝝ carnes abſumunt. Anus aūt ſtrangulant: dein de ſepeliūt. Eos qui citra ſeptuageſimū annū obierūt nō edūt: ſed ſepulturæ mandāt. De Bactris ſcribit Solinus hæc. Bactri camelos mittunt: licet Arabia plurimos gignat: habentᷣ in du plex miniſteriū: Sunt alij oneri ferendo accomodati: Alij ad ꝑ nicitatē leues: Sed nec illi vltra iuſtū pondera recipiunt. Sitim etiā in quadriduū tolerant: verum cū occaſio bibendi data eſt tantū implentᷣ: quantū & ſatiat deſideria præterita. Turbulē tas aquas captāt: puras refugiūt. Deniq; niſi ſcenoſior liquor fuerit: ipſa aſſidua ꝓcuratione limū excitant: vt turbetᷣ. Durāt in annos centū. Poſt Dercebios ad Orientē verſus trans Ara xem Maſſagete poſitæ; quorꝝ (vt inquit Anthonius) ſtudiū ē

Nardus fluuius (beside line 19)
Dercebij, (beside line 21)
bactria cameli (beside line 23)
Bactri (beside line 25)
Maſſagete (beside line 37)

vt continuo ſagittãdi caſu conterant: infeſtiſſimi admodũ hoſpitibus: Neq̃ cũ vicinis populis vllam ſeruare diutius amicitiã: neq̃ fidẽ poſſunt. Frumẽti ac vini vſum prorſus ignorãt Bibunt lac cum equo℞ ſanguĩe mixtũ. Ex his (inquit Strabo) alij mõtes inhabitant: alij campos: alij paludes: quas flumina efficiunt: alij inſulas. Quæ in paludibus ſunt: vtũt vxoribus alio℞. Idq̃ haud occulte genus mortis apud eos optimũ iudicatur: vt ſenio cõfecti: in fruſtra cædunt: & cũ ouillis carnib9 ꝓmiſcue edant. Eos qui morbo moriunt: vt impios abijciunt & dignos ꝙ a feris deuorent. Equites ac pedites optimi ſunt: vtunt arcu: gladio: thorace ac ſecuri ærea: aureas zonas habent: et dyademata in gladijs. Aurea equourm frena: et aurea pectoralia. Argenti apud eos non eſt: ferri parum: ære atq̃ auro abundãt. Qui inſulis habitant: cũ ſemine careant: herba℞ radices edũt: & agreſtibus vtunt fruticibus. Veſtis eſt eis arbo℞ cortex: Pecudes enĩ nõ habẽt: ex pſſo arbo℞ ſuccu bibũt Qui paludes habitant: piſcibus veſcunt. Mõtani agreſtibus fructibus vtunt. Oues habent: quas tamẽ minime occidunt. lactis ac lanæ gratia parcentes. Tantũmodo ſolem deũ putãt: atq̃ illi equũ mactant. Singuli ſingulas ducunt vxores. Tum vero magis ad Boream verſus Coraſini tenẽt: quibus ſtatim Sugdia ſuccedit tellus: cuius p mediũ Oxus dilabẽs: Hormulo monte relicto: qui Caſpiam decurrit. Sacce deinde tenẽt potiſſimũ circa ripas Laxarte fluminis poſiti populi: & ipſi arte ſagittandi peritiſſimi: & adeo continuo vſu eruditi: vt non videantur poſſe a quouis alio vinci: neq̃ adæquari. Turpe enĩ admodum iudicarunt: ſi quis ex eis ſagittam in caſſum emitteret: neq̃ feriret ſignum. Hic deinde Tochari admoti ſunt: Tũ Phurij & Seres gẽtes prorſus barbare: nec vllius rei doctæ diſciplinæ (inquit Anthonius) neq̃ vllius rei ſtudio aut cultui deditæ: ſed tantum per deſerta vagantes: flores quoſdam legere dicuntur: quibus veſtes ſibi varijs coloribus intingunt. Eaſq̃ ſibijpſis mira conterunt arte: atq̃ in ea referũt eas araneas ſuperare: De quibus Solinus: Qua ab Scitico oceano & mari Caſpio in oceanum Aeoum curſus inflectitur. Ab exordio huiuſmodi plagæ proinde Niues illorũ longa deſerta eſt. Poſt Anthropophagi gens aſperrima: ſic in tractu eius ore q̃

Coraſini
Sugdia
Oxus fluuius
Hormulus mõs
Sacce populi
Laxarta fluuius
Tochari
Phurij.
Seres
Aeoum
Anthropopahagi

ſpectat æſtiuum orientem: primos hominum ſeres cognoſci-
mus qui aquarum aſpergine inundatis frondibus vellera ar-
borum adminiculo depectunt liquoris & lanuginis teneram Sericũ
ſubtilitatem. Hoc illud eſt ſericũ in publicũ vſum datũ & quo
oſtẽtare potius corpora q̃ veſtire. Primo fœminis nũc etiã vi
ris ꝑſuaſit luxuriæ libido. Sũt etiã & alij ex Scitharꝝ genere q̃
plures pp̄li: quorꝝ noĩa & mores prorſus incognita ꝑſtitere: cũ
ad eos difficillimũ aditũ fecerint: aſꝑitates locorꝝ et aeris illiuſ
inclæmentia atq; aſprimi rigores: qbus regiones extrema cõ
iectæ: continuis ꝓpe torporibus infeſtant̃. Hæ ſunt igit̃ gẽtes
illæ: quas dixi circa Caſpiũ ad boreã occupaſſe Dicam mõ de
his quæ ad occidentẽ ꝟſæ & Colchide: & Phaſide vſq; ad ma
maris Euxini litora inſedere. Byceres igit̃ primi erũt: atq; his Byceres
ꝓximi Bechires: & Macrones: Sunt aũt hi oẽs (vt inqt Strabo Bechireſ
in. 12.) agreſtes hoĩes: Horꝝ nõnulli ſup arboribus ac turribuſ Macro-
habitant. Vnde antiqui Moſineos appellauere: Turres enim nes
Moſini vocant̃. Hi ex ferina carne & fructibus viuũt: atq; ex Moſinei
lignis deſilientes: ꝑegrinos adoriunt̃ iter agentes: Quidã ex
his Barbaris Biſares vocant̃. Ac deinde ſunt Phillires. qui ci- Phylireſ
uitates & caſas ligneas quas olim ſibi condiderãt adhuc tenẽt
His adiacẽt Tibereni præſtantiſſimi ouium cultores. Tum Tyba-
etiam his aſſident Chalibes: hominum genus duriſſimũ: qui reni
quoniam eam regionem ſunt conſecuti: qui nulli prorſus ob chalibes
ariditatem apta cultui. In ea quã didicerũt arte mirifice pro-
fecerũt. Nunq; enim in laborãdo ferro parandiſq; ad bella ar
mis a malleis: neq; incudibus vacant. Totaq; illa regio fumo
contecta: ardere igne videtur: & ferramentorum ſtructuris
ictibuſq; inhorrere. Hi olim Chaldæi dicti ſcd'm Strabonem Chaldæi
In quorum terra ſunt metalla nunc ferri: prius etiam argenti
Imminent continuo montes metallis pleni ac ſiluis. Reſtat er
go: vt metallorum operatores ex metallis viuant. Tum ve- Aſſyria
ro Aſſyria ſequitur: quam Termodoon amnis a mõte dila- Termo-
pſus Armeno perlabitur: atq; inde vſq; ad Amaçones celeri doon
ſtatim proripit̃ curſu. Circa fluminis ripas Criſtallũ cedit̃ cã Armẽuſ
didiſſimũ qdẽ & puriſſimũ q̃ſi glaties. Ibiq; ĩuenit̃ & Iaſpis la Criſtallꝰ
pis: nec lõge admodũ. Iris quoq; & Halis dilabãtes in vuiuer- Iaſpis
ſam illã regionẽ irriguã & amœnam reddunt. Verum vterq; Iris
Halis

Carābis a monte Armeno: vnde oriunt̃ ad Boreā verſi Caiambidos
Paphla- ꝓpe collē lambunt. His ꝓximi ſunt Paphlagones: adiecti ma
gonia xime litoribus. Tum etiam ſacra illa Mariādinoꝝ regio: vbi
Mariādi dicunt rapidū illū quondam tricipitēq; canem ab inferno Di-
noꝝ re- te raptū magnanimi Herculis manu ſ deuicit: ſpumoſū quod-
gio dam virus euomuiſſe: qđ vniuerſam illam regionē infecit. Ve
Bithinia rum his ꝓxima eſt Bithynia: læta quidē regio: atq; omni refer
Rhebas ta vbertate: Quā Rhebas amnis amœniſſimus ꝓfūdit gratiſſi
mis aq̃s: donec ī pontū iuxta ceciderit: q̃bus nec vllus cæteris
in terris amnis iocūdior: neq; q̄ magis ad voluptatē delectati-
oneq; conſpicit̃. De qua Bithynia Solinus: opulenta inquit ac
Hylas diues: ante Bebrycia dicta: In ea Hylas lacus: in quē cecidiſſe
credunt delitias Herculis: Hilam puerū nymphis rapinam. In
cuius memoria vſq; ad hoc ſolum in tripudiatione lacum po-
pulus circuit: & Hilam voce clamitat. Virgilius.
Clamaſſet vt Hila: Hila litus omē ſonaret. Hæ ſunt gentes et
populi: qui vt dixi occidentalē partem inhabitant. Illæ vero
aliæ: de quibus ante dixerim Scithicæ ſunt ad Boream conie-
ctæ. Nunc vero dicendū eſt de tertia Aſiæ parte: quæ & Ma
ritima eſt: & Auſtrum conſpicit: atq; cum in Helleſpontū ꝓ-
ficiſcentibus iter oſtendat: Meridionalē in primis ad Aegeū
Chalce- mare aperit curſum: ac vſq; in Syriam ac Arabiam ꝓtendit̃.
donia Chalcedones igit̃ primi ſe ad hoſtiū offerunt e regione ad By
bebrices çantium intuentes: quibus ꝓpinqui Bebrices & mōtes Miſiæ
Cais flu Ex quibus amnis Cais iucundiſſimas aquas effundit. Inde ve
uius ro magnus quidē minoris Phrigiæ tractus in Helleſpōtū vſq;
diſtendit̃. Altera autē interius ſita eſt longe amplior: ꝓpe Sā-
gari flumen. Hæc enim quæ amplior ad Orientē verſa: ferax
admodū pabulo ē: & equorū gregibꝰ copioſa. Altera ꝟo quæ
Ida mōs ad occidentē ſpectat: ſub glorioſiſſimæ Ide pedibus conſpicit̃
quæ Coribantū olim matris deorū Cybelis reſonabat tynni-
tibus. Virgilius. Hinc mater cultrix Cybele coribantiaq; æra
Idæūq; næmus: hinc fida ſilentia ſacris. Habet inſup illud la-
tus ilam ventoſam & ſæpius decantatam Ilion ciuitatē: olim
Ilion ampliſſimā: & maximorū herou procreatricē: quam ferunt a
Neptuno & Apolline originē prætendere. Dehinc Argolicis
flāmis erutā adeo: vt noſtra tempeſtate parua eius monumen

ta:ſemiruti videlicet muri in æquoreis fluctibus adhuc ſuble
uant: Quã Troiam ferunt ſitam ꝓpe Xanti:& Idei ſimeon=
tis vndas:qui ex Ida fluit:ſub Ilio currens:& ꝓpe mare Xan=
to mixtus:facta palude apud Sicheũ ꝓmõtoriũ in mare cadit:
Vnus ex fluminibus qui (teſte Herodoto) defecerunt: potan
te Xerſis exercitu. Apud quẽ ex Anchiſe Venus Aeneam cõ
cepit: Anchiſe lanigeras pecudes cuſtodiẽte. Huic vero adia=
cet Aeolia ſupra Helleſpontum ad Aegei maris latera:in qua
& Iones poſiti & Meander amnis illuſtris:ꝑ mediũ mollibus
dilabẽs vndis:cuius regio tota (inquiẽte Strabone in.13.) a ter
ræ motibus quatiť:& aqua & ignis ductibus perarať. Terra
hæc putris eſt:& ſalſugine plena:& facile igni corrũpiť. Pro=
pterea fortaſſe Meãder flexuoſus eſt:quoniã Aluæus multas
recipit mutationes:& multũ limũ deducẽs:modo huic:modo
illi ripæ adijcit. Seneca. Vbi Meander ſuper inæquales labiť
agros:piger & ſterilis: Amne maligno radit & harenas. Vn=
de Miletũ & Priene m ciuitatẽ quæ prius ad mare erat facta:
limi aggeſtirne mediterraneã fecit: qđ qꝫ magis ad Boreã ver
git:totũ Epheſus maritima tenet: ciuitas quondã Dianæ de=
gitiferæ dedicata: Vbi ferunt Amaçones olim ſuper vlmi cu=
iuſdam trunco templum mirabilis artificij condidiſſe: pepe=
riſſeqꝫ: ob id admiratione & ſtupore cunctis gentibus & ſæ=
culis Et Xerſes cũ aſiatica tẽpla igni deleret: huic vni pepcit.
Verũ his ꝓxima eſt Meonia ad orientẽ ſita ſub altiſſimi Timo
li rupe: ex qua Pactolus amnis fluens: harenis aureis ſplendi=
diorem patriam reddit. Ouidius. Deſeruere ſuas nynphæ Pa
ctolides vndas. In cuius ripis cum ver aduenerit: tanta conti=
nue cũ modulatione cigni decantantes audiunť: qui paſſim ꝑ
vndas errantes in ripis depaſcunť: vt nihil iucũdius poſſit au
diri. cum circa ripas illius quotidie magis pabulamenta con=
creſcunt: & etiam emanat Eniſter iucundiſſimis vndis. Muli
eres quoqꝫ ꝑpulchras parit: quæ nõnunꝗ̃ de more ſuccinctæ
deauratam ad lumbos coronã inter ſe circũ exultant mirabi=
les in gyram choreas ducentes: cũ potiſſimũ choros & ſtatio=
nes Dionyſio facere ſingulis annis conſueuere: vbi admixtæ
florẽtis ætatis puellæ tanꝗ laſciuiẽtes caprioli inter ſe ſaltitãt:
& colludunt. Pariuntqꝫ inter ſaltandũ non mediocrẽ ſpectan=

Xantus
Simois
Sicheũ ꝓ mõtoriũ
Rheteũ ꝓmontorium
Aeolia
Ionia
Meãder
Priene ciuitas
Epheſus
Xerſes rex
Meonia
Pactolꝰ fluuius
Cigni
Eniſter

ribus voluptatē: cū & cōmota a ventis paludamēta & ſaltan/di ordo videant: ſonitum quendā haud iniucundum efficere: qui audientiū mentes maxime afficiebat. Sed hæc laſciuis hominibus ommittamus: quorum ſtudiū eſt: vt cum voluptuoſam ſortiti ſunt regionē: voluptatibus etiam ipſis vacēt: neq̃ a patria aut natura degenerent. Audiamus & Strabonē in. 15. De Meonia. Hæc regio eſt quæ exuſta dicit: Quingētorū ſtadiorum longitudine: latitudine quadringentorū. Siue ea Moeſia ſiue Meonia nominanda ſit: nam vtroq̃ modo dicit. Ea tota arboribus caret: præter vitem: quæ exuſtū vinum fert: Ita elegans: vt nulli cedat: ſūma camporū facies cinerulenta eſt. Montana petroſa & nigra tanq̃ exuſtione quadā. Quidā putant hoc ex crebro fulminum iactu aut fulgurum contingere Nec dubitant quæ de Typhone dicunt: hoc in loco ſepulto. De Timolo inquit Strabo. Timolus mons fœlix: ac croco florentiſſimus: vnde fluit Pactolus: qui olim multa auri ramenta deferebat. Tibullus. Nec me regna iuuant: nec Lydius aurifer amnis. Ac Lycij deinde & ipſi litora tenent: Vbi potiſſimum Xantus perlabitur: ac Thaurus mons iam vſq̃ in Panphiliam declinare paulatim incipit: At eius nomē imutauere vt non amplius Thaurus: ſed Tragus appelletur. De qua dicit Solinus. Q in Campania Veſunius: in Sicilia Aethna: in Lycia mons eſt Chymera: qui nocturnis æſtibus fumidū exhalat. Vnde fabula triformis monſtri in vulgum data eſt: Q ibi Chymeram animal putauerunt: & ibi natura ſubeſt ignea Tum vero Panphiliæ ciuitates ſequuntur: Corycus & Perge: & quæ ventis maxime eſt ſubiecta Phaſelis. Hi panphilij (vt inquit Strabo) multum Ciliciæ nationis participes: non omnino abſtinent a latrocinijs: nec finitimos ſinūt inquiete viuere: q̃q̃ auſtrales partes radicis Thauri habitant. Panphiliæ vrbes tenent loca edita oleis plena. Ad Orientem verſus Lycaones poſiti: viri & ipſi prompti ad bellum: & ſagittandi vſu paratiſſimi. Eorum regio (inquit Strabo) frugibus abundat: p̄ſertim frumento: ac omnis generis pecore. Quæ cum ponto auſtralior ſit: frigidior tamen eſt. Lycaonum colles pro paſcēdis onagris apti. His admoti ſunt Piſcidei: quorum hæ ſunt p̄cipue ciuitates Termeſus: Lyrbe: & Selga vrbs: quæ (vt inq̄t

Meonia
petroſa
Timol9
Pactol9
Thaur9
Xantus
Veſuni9
Aethna
Chymera
pāphilia
Corycus
Perge
Phaſelis
Thaur9
Lycaōia
Onagri
Piſſidea
Termeſus

Strabo)a Lacedemoniis ab initio condita. Mira profecto eſt Urbe
hæc locorum natura: cum in ſūmis Thauri partibus locus ſit Selga
adeo ferax: vt multa hominū milia poſſit enutrire. Plæraq; lo
ca ibi oleis & vitibus conſita ſunt. Et oīm pecorū paſcuis abū
dant. Circum imminent ſiluæ varia materia plenæ. Plurimus
apud eos ſtorax naſcitur. Tum vero ad ortū Cilices verſi quo Storax
rum regio multis fluminibus irrigatur: Haud ī ea quidē exor Cilicia
tis patria: ſed quæ a longe ꝑfecta influxerūt: quorꝫ tres cæte-
ris præſtant. Pyramus: Pinarius: & Cydnus: q vnus mediā p Pyram9
Tarſon dilabens ciuitatē: multis clariſſimis ædificiis inſignē: Pinari9
amœniſſimis vndis interſecat: vbi quondā Pegaſeū illū equū Cydnus
decantatiſſimū ferunt vngulā reliquiſſe. Inqt Solinus Cydnū Tarſos
amnē ex alueo Coaſpidis deriuari: q Coaſpis ita dulcis eſt: vt Coaſpis
Perſici reges q̄diu inter ripas Perſidis fluat: ſibi ex eo pocula
vendicarūt. Multæ deinde aliæ Ciliciæ ciuitates ſpſim cōſpi-
ciunt: ex qbus & Lerneſſus & Malos ad mare cōiectæ circa Larneſſ9
Coricium Ciliciæ Crocum plurimū optimūq; det: Licet Sici Malos
lia det & Lycia. Hoc primum eſt: ſpirat fragrantius: caloreq; Coriciū
plus aureo eſt: Ibi Corices oppidum: & ſpecus qui montē im Crocus
poſitū mari a ſummo cauat vertice. Patulus hiatu ampliſſimo Corices
in terræ profundum nemoroſus. Deſcenſus in eum per duo
milia: & quingētos paſſus. Comagena deinde his admota eſt Coma-
regio: & Syriæ ciuitates. Spacioſa & ampla ad maris vſq; li- gena
tora deflexa. Sed eius tractus qui eſt ad Orientem verſus ad
vſq; montis Caſii pedes protenditur. Si quis enim huius ſitū
& formam recte perceperit: reliquas etiam Aſiæ partes facile
poterit ſtudio & diligentia percipere. Nam eius forma cum
ex quattuor conſtat angulis: qui ad Orientē eſt: tractus cæte-
ros nimirū excedit multitudine. Diximus enī vniuerſam Aſi
am bitariam diuiſam: atq; vſq; ad Indum montem porrigi.
Qui quidem mons vnicus eſt ipſius terminus. Ex eo potiſ-
ſimum latere quod magis ad Boream vergitur: Et Nilus al-
ter ex eo quod vertitur ad occidentem. Reliquus vero Ocea-
nus ipſe qui Indicus appellatur: ab ea quæ ad Orientem ſpe
ctat parte: terminariq; ad Auſtrū mari rubro. At Syria deq̄ di
cebamus: cū intra illius ꝑpe viſcera ſit iniecta: atq; ad Auſtrū
verſus: & ad Orientē mare ipſum attingat: Multos ſpſim co

verſus ciuitates habet: quam quidẽ parte quoniã humilis eſt:
atq; oppreſſa: duobuſq; vallata montibus altiſſima: ab occi-
Libanus dente quidẽ Caſio & ab oriẽte Libano: vbi Eſſenij populi de
Caſius quibus Ioſephus Hieroſolymitanus: quos Plinius æternã gẽ-
tem vocat. Caſius (inqt Strabo) mons eſt accumulatũ in ꝓ-
mõtorij modũ: aquarũ inops. In eo magni Pompeij corpus ia
Idumea cet: & Iouis Caſij templum. Inde (auctore Solino) Idumea in-
regio cipit: palmis opima: quæ & Nabathea dicit᷑. Hæc qdẽ Syria
Naba- quoniã aptior viſa omnibus fuit (inquit Anthonius) & fera-
thea tior ad ꝓducendas fruges. Tũ etiã longe cæteris ad nauigãdũ
cõmodior. Multi ex ea regiõe qui potẽtia & diuitijs pollebãt:
eum locum ſibi ad habitandũ elegerũt: ciuitateſq; & oppida
ſibi cõdiderunt. Nam q magis intra cõtinentẽ loca ſortiti ſũt:
vno vocabulo Syrij ſunt appellati. Qui vero ad mare diuerte
Phœni- runt Phœnices Qui quõdã ab Erithreis ꝓfecti primi fuiſſe di
cia cunt᷑: qui mare nauibus pertentarũt. Primi etiã qui ꝑceperint
hunc mercandi vſum: quo hoies ad cupiditatẽ & auaritiã ex-
citarent. Qui ue primi cœli: ſtellaꝝ: curſum: omniũ ſuperio-
rũ motuũ ſtudio & ingenij magnitudine cõpꝛhenderint. Hi
Ioppe enĩ ſunt: qui Ioppen: Gaçam: & Eliciden incolũt. Qui vt Thy
Gaça rum illam ꝑpulchrã & veterẽ ciuitatem habitauere: ab initio
Elicide qſi cõditã: Auctore Stra. in. 16. Optĩa purpura ac piſcatio mu
Thyrus ricis: & cætera oĩa: quæ ad inficiendas veſtes ꝑtinẽt. Poſt hos
Purpu- ſunt maritimã Biblon & ventoſam Sidon condidere. Ad Bo-
ra ſtreni placidiſſimi fluminis ripas: qui tripolim Ortoſidem &
Biblas Marathon: & quæ ad mare coniecta eſt: Loodicen tenent ciui
Sidon tatem olim (vt dicit᷑) a Neptuno cõditam. Sydonij inſup (inqt
Tripol Strabo) multaꝝ atq; opimaꝝ magiſtri artiũ ꝓhibẽt᷑. Ad hæc
Orthoſi optimi circa aſtronomiã & arithmeticã philoſopi: qui a com-
de putatione: & nocturna nauigatione initiũ habuere. Vtrũq;
Mara- enĩ mercatoꝝ & nauale eſt: quemadmodũ ægyptioꝝ inuen-
thos tum Geometria ꝓhibet᷑: ob agrorũ dimenſione: cum in his au
Loodice ctus terminos confundit. Hinc demũ Apannũ ipſam inhabi-
Sydonij tant infra cõtinentẽ. Vnde Orontes amnis ad Orientẽ verſus
Apania Anthiochiã quoq; ꝑ mediũ ſecat. At vniuerſa Syria oĩ pror
Orõtes ſus vbertate referta eſt: & ad alenda pecora paſcuis & frugi-
Paleſtia bus plena & copioſa. Hinc Paleſtina adiacet Iudæa. Iudæorũ
udæa

hiſtoriam. Strabo in 16. ſcribit dicẽs. Moſſes vnus ex ægypti= is ſacerdotibus cum partẽ quandã regionis haberet: ac moleſte ferret eorꝝ inſtituta: hinc eo cõmigrauit. Diſcedebãt cũ eo multi: quibus diuina curæ erant. Docebat enĩ ille quõ Aegyptij non recte ſentirent: qui ferarũ ac pecorꝝ imagines deo tribuerẽt: Iuxta illud Iuuenalis Satyra qnta. Quis neſcit Voluſi bithynice qualia demẽs. Aegyptus portenta colit: Cocodrillos adorat. Par hæc: illa pauet ſaturã ſerpentibus ibin. Effigies ſacri inter aurea Cercopitheci: Illic cæruleos: hic piſcem fluminis: illic oppida tota canem venerant̃: Nemo Dianam̃. Priorum & cepe nefas violare ac frangere morſu. O ſanctas gentes: quibus hæc naſcunt̃ in ortis numina. Nec inquit Moſſes græcos recte ſentire: qui deos hominum figuris inſignirent: & qd ſolus deus eſſet: quod nos contineret: & terram: mare: cœlum: mundum: & rerum omnium naturam apellauimus. Cuius profecto imaginem nemo ſane mentis noſtræ ſimilem audeat effingerẽ. Ille hæc dicens hominibus bonis: non ſane paucis id perſuaſit: & in eum locum deduxit: vbi nunc condita eſt Hieroſolyma: quem locum facile obtinuit: cum minime eſſet inuidioſus: nec pro quo quiſq̃ ſtudioſus contẽderet. Eſt enim petroſus: aquis tamen abundans: Circuſtantem vero regionem ſiccam habet & ſterilem. Moſſes ꝓ armis ſacra & deũ proponebat: cuius ſedem quærere vellet: & eiuſmodi multũ & ſacrificium ſeſe traditurum pollicebatur: qui nec impenſa: nec afflatu: nec re vlla abſurda eos perturbaret: & facile gentes omnes finitime ob propoſitam ſpem: & huiuſmodi cõſuetudinem adhæſere. Succeſſores vero aliq̃diu in eiſdem inſtitutis permanſere: cum reuera iuſti eſſent & religioſi. Poſtea cum ſacerdotio præeſſent: primum quidem ſupſtitioſi homines: deinde etiam tyranni ex ſuperſtitione inſtituta eſt carniũ abſtinentia: quibus adhuc abſtinent: circumciſiones & exciſiones: & ſiqua huiuſmodi ſunt alia. In Iudæa (inqt Solinus) Iordanis amnis eximiæ ſuauitatis: qui (auctore Strabõe) aromaticum & calamũ fert: Gignit etiam balſamũ. Eſt & ibi lacus Sara extenſus paſſuũ ſedecim milibus circũſeptus eſt: Lacus Tiberiadis his omnibus anteponit̃. Salubris ingenuo æſtu et ad ſuauitatẽ vſu efficaci. Iudeæ caput fuit Hieroſolyma: ſed

Moſſes

Hieroſolyma

exciſa eſt. In hac tamen balſamũ naſcit̃: & luci balſama ſudãt lõgo ab Hieroſolymis receſſu triſtis ſinus pandit̃: quẽ de cœlo tactum teſtat̃: humus nigra & cinere ſoluta. Duo ibi oppida: Sodomũ nominatũ: alterũ Gomor. Ad huius regionis Auſtrũ extremus arabici maris ſitus eſt aditus: qđ quidem interluit Arabiæ ſcilicet & Syriæ ipſius fines. Paulatim continue ſe ad orientẽ vertẽs ꝑtingit Elanos: vbi ꝓcioſiſſimi oĩum regionum Arabes tenent. Ipſa enĩ altior eſt: & gẽmino præcingit̃ mari Perſico ſcilicet & arabico & gẽmino afflat̃ vento. Arabicã enĩ Zephyrũ depoſcit. Perſicũ vero Eurũ. Sed q̃ ipſi⁹ Arabiæ pars ad Orientẽ & Auſtrũ ſpectat: rubro quoq͂ alluit̃ mari. Dicã igit̃ de hac regione quippiã (inquit Anthonius) cũ gẽtes habeat: quaꝝ potentiã & diuitias cæteræ oẽs admirãt̃. obſtupeſcuntq͂ copiã & vbertatẽ. Nec id prætermittã: qđ cũ plurimũ ſacris oblectet̃: nulla eſt ſui ꝑs: quæ nõ tota fragret timiamate: aut myrrha: aut redolẽtib⁹ calamis: quæ paſſim ignib⁹ iniecta adurunt̃. Quis nõ credit id veriſſimũ eſſe qđ dicit̃: Iouẽ ſcilicet prẽm illũ & Dionyſiũ eius filiũ ab occluſo eius matris fœmore diſſoluiſſe: & ad naſcẽtis feſtiuitatẽ vniuerſam illã impleſſe regionẽ huiuſmodi: tã ſuauiſſimis odorib⁹: atq͂ tales oues: q̃bus nũc exuberat Arabia huiuſmodi nr̃am tũc primũ cõſecutã eſſe: vt tam denſis: tã mollibus velleribus interpaſcendũ cõtinuo veſtiret̃. Ac lacus ipſos tantis aq̃s ac tãta piſciũ multitudĩe & varietate repleſſe: totq͂ arbores deſerta reliq̃ſſe: atq͂ illuc ingruiſſe: ſecũ afferẽtes ꝓcioſi illi⁹ cinamomi ramos: q̃bus nunc vniuerſa pene nimia copia & vbertate diffũdat. Adde q͂ & ipſe Dionyſius poſtq̃ natus creuit ætate capreoli pellibus indutus ac obauctus: camas: hædera implicituſq͂ pampinis & ꝑpotus abunde mero: totam circũibat regionem multaſq͂ vndiq͂ perfundens opes: non elargiri diuitias videbatũr: ſed ſeminare quo fructus parturet: nulla vnq͂ ætate perituros. Ideoq͂ ipſa regio tantis hucuſq͂ floruiſſe muneribus dicitur: vt eius montes aurum pariant: & flumina conuehant argentũ: eorũq͂ ripæ timiamate & fragrantibus redolent herbis: Atq͂ qui ibi victitant: magnas poſſident opes: neq͂ induuntur niſi paludimentis aureis aut ſericis q̃nobiliſſimis (auctore Solino) odores q̃s mittit plurimos: Sola thus mittit Ara

Sodomũ
Gomor
Elani
Arabia fœlix
Myrrha
Timiama
dioniſi⁹ bacchus

bia: Appellata eſt ſacra: hoc eñi ſignificari inerp̃taſ. Ouidi⁹. Nã modo thurilegos arabes: modo deſpicit Indos. Virgulta hæc non ſunt publica. Quicũq; dñatũ iſtius tenent næmoris arabici ſacri vocanſ: qui cum lucos Arabiæ vel metuunt: vel incidũt: nõ funeribus interſunt: nõ congreſſionibus mulierũ polluuntur. Hanc arborẽ ferũt in torto eſſe vimine ramis ad aceris qualitatẽ. Amigdali modo ſuccũ fũdere. Incidi in ortu canis flagrantibus ſolibus. In ijſdem ſaltibus myrrha ꝓuenit quæ patrem ſuum olim fugiens ſtricto ſequentem enſe: ꝙ in eius amplexus illecebroſa libidĩe ſimulãte venerat a Venere in arborem ſui nominis mutata ꝑhibeſ. Hæc nuda a pinguio ri fluit lachryma ſponte manans. Precioſior ex ea ſudor eſt: elicitus corticis vulnere vilior iudicatur. Ouidius in decimo metha. Flet tamen & tepide nunc manant arbore guttæ. Eſt odor & lachrymis ſtillataq; cortice myrrha. Nomen herile te- net: nulloq; tacebiſ æuo. Idẽ arabes legũt cinamomũ qđ frute tũ ſitu breui naſciſ ramo: hũili & repſſo nũq̃ vltra duas vlnas altitudinis. Apud eoſdẽ naſcitur auis Phenix: Aqlæ magnitu dine: capite onerato: in conũ plumbis extãtibus: criſtatis fau- cibus: circa collũ fulgore aureo. Poſtera pte purpureus: abſq; cauda: In qua roſeis pennis cæruleus inſcribiſ nitor. Probatũ eſt quadraginta & qngentis durare annis. Rogos ſuos ſtruit ĩ cĩnamis. Lactantius. Phenix

Conſtruit inde ſibi ſeu nidum ſiue ſepulchrũ. Lactãti⁹ de Phe- nice
Nam perit vt viuat: ſe tñ ipſa creat.
Colligit hinc ſuccos & odores diuite ſilua.
Quos legit aſſyrius: quos opulentus arabs.
Cinnama dehinc aurũq; ꝓcul ſpirantis Amoni.
Congerit & mixto balſama cũ folio.
Non Caſiæ mitis: non olentis vimen Achati Naba- thea.
Nec turis lachrymæ guttaq; pinguis abeſt.
Protinus in ſtrato corpus mutabile nido. Sinai
Vitaliq; thoro mẽbra qete locat. Verũ q primã Lybani mõ Calbaſij tis frontẽ tenẽt. Ipſi ſunt q Nabathei ſũt appellati. Oui. Euruſ Aggereſ ad aurorã nabatheaq; regna receſſit. Qui aũt illis adherẽt Cal Chatra- baſij & Aggeres: ac deinde Chatramis tellus cõſpiciſ e cõſpe mis ctu Perſidis. Sed ad latus rubri maris Minei tenent & Sabe. Minei Apud hos (inquit Strabo in.16.) thus & myrrha & cynamo- Sabei

mū naſcit. Vir. India mittit ebur: mittunt ſua thura Sabei. mu
balſamū nera etiā balſamū & alia quædā herba valde odorata q̄q̄ eius
Palma odor cito deperit. Habent præterea palmas odoratas & cala-
mum. Serpenteſq palmares colore puniceo vſq ad ilia aſſilien-
tes quorum morſus incurabilis eſt. Homines propter magnā
fructuum copiam ocioſe ſegeneſq viuunt. In radicibus arbo
Aroma- rum cubant. Multitudinis pars agriculturā exercet: pars aro-
ta mata mercatur: & indigena & Aethyopia nauigantes: ad ea
per anguſtias nauigijs ex corio confectis: & ꝓfecto tanta ſūt
apud eos aromata: vt ꝓ fructibus & cætera cōbuſtibili natu-
Garrei ræ cinamomæ caſia cæteriſq vtant. Hi atq Garrei ditiſſimi
ſunt ex mercatura. Supellectilē ex auro & argēto multā hn̄t.
Vaſa lectos tripodas cratheras cū operculis: domoſq ſūptuo-
ſas: Nā & portæ & pietes & tecta ex ebore: auro: argēto: lapi
dibus incruſtatis ſunt diſtincta. Aromatiferā inſup regionē
(inqt Strabo in. 4.) diducūt ptes ex aromatibus thus & myr-
Caſia rhā ex arboribus eſſe dicūt. Caſiam vero ex lacubus: ſed alia
quadā diuiſione totā fœlicē regionē: in q̄nq regna ptiūt: quo
rū aliud bellatores & oīum ꝓpugnatores habet. Aliud agri-
cultores: a qbus frumētū & aliud portat. Aliud eos q opificia
Cinamo & artes tractant. Aliud myrrhā fert: aliud thus: eadē tn̄ & ca-
mū ſiā & cinamomū & nardū ferūt. Fratres ibi honore filios an-
Nardū cedūt: q natu grādiores ſunt. Qui ex eadē gente ſunt regnāt
quæ poſſidēt: oībus cōſanguineis ſūt cōmunia: ſed natu grā-
dior dn̄s. Vna oībus vxor. In more hn̄t: vt q̄ſq baculū gerat:
q prior ingredit: poſito ante ianuā baculo cū ea cōgredit: q̄ ꝓ-
pter oēs oīum ſunt frēs. Coeūt etiā cū matribus. Hæ ſūt gētes
quæ Arabiā colūt: q̄s cōmemoratiōe aliq̄ digna iudicaui. Sed
tn̄ & aliæ q̄plures: ſed ſilueſtres qdē et ignobiles: neq īt ara
bes aliquo ſtudio aut moribus cōnumerādæ. Nam ad Zephi
Erembi rum verſus prope Arabiæ ipſius extrema Erembi tenent. Ro
buſtiſſimū hominum quidem genus agreſte qui montana illa
colentes: intra tantū ſpecus et prærupta ſaxa inhabitāt: nudi
prorſus: neq qppiā fœlicitatis humanæ poſſidētes: ſed de ſic
cati nimia viuēdi aſpitate nigrū colorē et aduſtā cutē cōtraxe
re. Et ſi mali aut aduerſi qppiā ſupuenerit: nō arma capiūt: nō
ſagittas: nō tela vt alij: ſed tāq fere p colles diſcurrētes vagiq
ac deuij quaſi inſani circūfugiūt. Haud in aliquo reliquis ara-

bibus ſimiles: quos tot & tātis muneribus natura dotauit. Ve
rum ab alio Libani latere qđ ad Orientē ſpectat: Altera pars
Syriæ aperit̃: quæ vſq; ad Synopē maritimā extēdit̃: In cuius
medio Cappadoces ſiti ſunt: hoīes ſane qui ob equoꝝ copiam Cappa-
& aſſiduam in eis exercitationē cōtinuū equitandi vſum præ docia
ſtantiſſimi in ea re indicant̃. Eoꝝ regio (Strabone auctore in Equorū
.12. Sicca eſt debilis & principū negligentiā iminuta. Loca ve copia
ro circūſtantia oīno ſunt ſterilia & inculta: q̄q̄ campeſtria ſint
Harenoſa enī ſunt & petroſa. Campi ſunt igne exuſti: & ſolū
incenſum ꝑ multa ſtadia: quapropter neceſſaria e longinquo
afferūt̃. Tota fei e Cappadocia lignis caret: quibuſdā in locis
paluſtre eſt: & ꝑ noctē ex eo flāmæ conſurgūt. Aſſirij vero ad Aſſyrij
mare poſiti Termodoōtis hoſtia obſeruāt: ex quoꝝ mōtibus
& qui potiſſimū ad Orientē conſpiciūt. Euphrates amnis cla- Euphra
riſſimus erumpit a monte primū Armeno demiſſus. Sed cum tes
ex illis Aſſyriæ collibus longo decurſu in Auſtrū conuertit̃:
ac deinde aduerſus ſolem inflexus: mediam inundat Babylo Babylō
nem: quæ (auctore Solino in .16.) in campo iacens: muri ambi
tū habet ad tricēta & octoginta ſtadia: craſſitudinē habet .32.
pedū: viam ſuꝑ mœnibus tam latam: vt quadrigæ occurrētes
facile ꝑtranſire poſſint. Conſtituta eſt quædā habitatio in Ba
bylonia: philoſophis indigenis plurimū circa phīam verſan- Caldei
tibus qui Caldæi appellāt̃. Omibus Babyloniorꝝ mos eſt ex
cauſa quadā in aliqua re venerea cū hoſpite ꝑmiſceri Babylo
nius ac Aegytius: vt idem Strabo in .11. afferit campus flumi-
nibus: atq; alijs aquis irrigat̃ totus: quāobrē ſemꝑ herbidam
faciē obſeruat: Iccirco vberrimus eſt. Adeſt illi præcipua ae-
ris tēperies vineæ manent infoſſæ quīquēnijs. Euphrates po
ſtremo ciuitatē Terebdonē lambens in Perſicum mare celeri Teredō
curſu dilabit̃: nec multo ad Orientis oram effluit. Tigris qui Tigris
neq; minor eſt Euphrate. neq; a quouis alio celeritate vincit̃:
Nam tanta ꝓripit velocitate: vt vna die tm̄ itineris ꝑagat: quā
tū vir acer & velox poſſet per ſeptē diſcurrere: nec multo poſt
illius diſcurſum cum illius planitiem quandā ꝑlatam offēdat:
q̄ſi feſſus itinere: ac tanq̄ qui cuperet a curſu paululū cōqeſce
re in q̄ndā globeā & circularē lacunā contrahit̃: quā thomidi
tam vicinivaocāt. Nec ibi diu cōqeſcit: ſed a ſomno excitatuſ

excitaret tederetq́ eius ignauiæ: repente exurgens longe adhuc ardentiore curſu proripit: Quæ aute inter Euphraten & Tigrim terra media eſt: ea Meſopotamia a græcis eſt appellata. Strabo in vndecimo. Tigris & Euphrates Meſopotamiā circumdant: & apud Babylonios inuicem cohærent. Deinde in mare perſicū emittunt: quorū Euphrates maior eſt: & plus regionis flexuoſo alueo pcurrit. Fontes habet in parte Thauri boreali: fluit ad occidentē per Armeniā minorē. Deinde in Auſtrum flexus: confinijs iungitur Cappadocum: quæ ad dexterā relinqt. Ad ſiniſtrā Comagenorū cōfinia Tigris ab eodē mōte ad Euphratē accedit: ibiq́ efficit Meſopotamiā. Eorū fontes inter ſe diſtant ad ſtadiorū duo milia & quingēta. Meſopotamia huiuſmodi regio eſt: vt nullus vnq̄ paſtor (Scribit Anthonius) neq́ qui cornipedem Pana fiſtula decantet poſſit eam aliqua in parte criminari: q̄ ad paſcenda pecora lætiſſima paſcua non ferat: nec etiam vllus tam ſolers plantator illius naſcentis in ſiluis fructus incuſabit: q̄ & varietate & multitudine & ſuauitate nō præſtent: cū tanta ſit in ea rerū omniū naſcentiū copia: atq́ in augendis herbis ac producēdis frugibus vbertas: vt eam regionem beatam & fœlicem: & dijs ipſis gratiſſimā æſtimarent. Quæ vero ꝓxima eſt: & ad Boream verſus: & ipſa vberrima eſt: eam Armeni & matrē tenēt: e cōſpectu Euphratis poſiti: viri ipſi bellicoſi & pugnaces: militariq́ diſciplina eruditi. Tum etiā opibus & diuitiarū copia apprime pollentes. Verū ad Auſtrum eſt ſita Babylō: de qua dixi: quā dicūt Semiramim Mædorū reginā: cū bello antea regionē deuiciſſet: delectatā ſitu & locorū amœnitate inexpugnabili muro cinxit: atq́ intra ciuitatis ipſius arces mirabiles ædes ſuo bello cōfeciſſe: q̄s vndiq́ auro & cādidiſſimo ebore & argento puriſſimo elaborabat. Regio etiā ipa admodū inſignis ē & ferax: Palmas pit ſuauiſſimas: præ cæteris ſuaues ferētes fructus. Parit & Berillū: qui glauci eſt coloris: ac longe p̄cioſior auro. Verū ſupra Babyloniā ad Boreā verſus Ciſſi tenēt. Tum etiā & Maſſabatheæ & Calonitæ: Sed ad mōtes Armenos q Orientē ſpectant adiacēt Medorū tempe: quorū q ad Boreā ſunt verſi: Chelos appellant. Ad Auſtrū vero q̄cūq́ ex ipſis Mædis præ cæteris floruerū tenent: que ibi impiū ſibi & ci-

Meſopotamia

Armēia

Babylō

Ciſſi

Maſſabatheæ

Chalonitæ

uitates cōdiderūt: Eoſq; ferūt quodā ex illuſtri ꝓgenitos ge- Mædia
nere fuiſſe Herione mulieris illius: quæ ex Oſca integerrimo Cheli
rege nata: Pandionida filiū apud Illiſſi fluminis ripas venenis
interfecerat: q̄ quidē ex re cū ipſa pudore efficeret. Inde aufu
giēs ad eā: demū reginā ꝑuenit: quæ eodē eſt noīe appellata.
Haud tñ ꝓcul a Colchis neq; vnq̄ auſa eſt ob id ſceleꝝ pr̄iam Colchos
repetere: neq; pentū cōſpicere lachrymātes oculos: cū admo-
dū formidaret eoꝝ irā. Ideoq; hoīes illi maxīe ad huc magicis
artibus: & diris veneficiis vtūt. Ampliſſimā enī regionē inco
lunt: & q̄dē multi montes tenēt: ex q̄bus maxīe orit Narciſſi- Narciſſi
tes. Alii potius planitiē colētes: irrgua paſcua & læta p̄dia ſi- tes: flu.
bi delegerunt: Onuſta paſſim multifariam pecorū gregibus:
donec peruenit ad portas Caſpias: quæ ad Orientē ſpectant:
atq; ſub altiſſimis iniectæ montibus: aditū pariunt ꝓficiſcen-
tibus in Boream: & in Auſtrū. Nam vna quidē via Hircania
petitur. Altera vero montes Perſiæ. Medoꝝ eſt (vt inq̄t Stra- Perſia
bo in vndecio) reges multas vxores habere: pauciores aūt q̄ Medi
ſeptē nō licet. Eodē modo ꝓditū eſt mulieres pulchrū ſibi exi
ſtimare: vt viros habeant q̄plures: Pauciores q̄nq; calamitatē
ducere. Verū ſub ipſis ꝓpe mōtibus Parthi tenēt genus hoīm Parthi
bellicoſiſſimū: & ſagittādi vſu florētiſſimū: de q̄bus pauca di
cere haud importunū iudicaui. Sūt enī eiuſmodi: vt nūq̄ effo
dere aut arare tellurē: aut q̄uis alio mō colere didicerint: neq;
nauigādo ad alienas vrbes aut mercādi ſibiq; habēt opes cōq̄
ſierint. Neq; ſunt qui inter eos armenta ſequant: aut greges
alant. Sed cum primū p̄ ætatem poſſunt aut arcū manu cōtor
quent: aut ſagittandi ſtudio cōterunt: aut pedū curſu: aut eq̄-
tationibus cōtinuis exercitati mirabilē ad id ſibi artē & diſci
plinā efficiunt. Ouidi⁹. Gēs fuit & campis & eq̄s et tuta ſagit
tis. Et circūfuſis inuia fluminibus. Semp enī ea regio eiacula
tionibus et cōfractis lanceis: et ſagttādi ictib⁹ ſtridet: ſemp cō
curſus equitū int̄ ſe cōcertātiū paſſim audit: neq; vlli fas ē cœ
nā adire: niſi prius certā labore totū illi⁹ corp⁹ in ſudorē de-
fluxerit. Alunt maxīe venationibus: q̄bus aut iaculādo cōſe
quūt: aut ſagittando: q̄ licet ob eā diſciplinā & acerrimos mo
res inſupabiles eē videt. A romano tñ impatore deuicti: faſci
bus obtēpare ſūt coacti. Ouid. Quid tibi nūc ſolite mitti poſt

terga ſagittæ. Quid loca: qd rapidi ꝓfugit vſus equi: Parthæ refers aquila: victos q̊cꝫ porrigis arcus. Pignora iam noſtri nulla pudoris habes. Dicam nunc in quot hoim genera regio illa diſtincta ſit: quibuſue fluminibus irrigetᷣ. Ac demū q̄bus intercidat montibus. Soli enī ſunt qui regiā dignitatē dicuntᷣ obtinere. Soli etiam qui cæteris dignitate & potentia præſtāt Poſtu Meoniā & Sardiniā fuerunt depopulati: deinceps ſunt aureis armis in bello vſi & phaleris: argenteiſcꝫ calcaribus ſe ſe exornarūt. Cum tanta huiuſcemodi rerum copiam ex ea victoria cōnoxerint: vt effluere vndicꝫ diuitijs viderentᷣ. Verū

Perſia

Perſia ipſa tota altiſſimis vallatᷣ montibus initiū capiens vt dixi a portis caſpijs: qua iter ad Auſtrū atcꝫ vſcꝫ ad mare protēditur: qđ ab ea Perſicū eſt apellatum. Tribus autē potiſſimū partibus eſt habitata: Nam quidam ſunt ſeptētrionē verſi: ad extremacꝫ cōiecti: adhærerentesqꝫ vmbroſis mōtibus. Medorum quidā in medio poſiti: q̄ mediterraneā regionē occupātᷣ. Alij e regione ad Auſtrum. q̄ vſcꝫ ad marē qđ Perſicū dixi extenduntᷣ. Primi enī ſunt Gagæ: q̄bus Paſſagarde: & Taſci: &

Gagæ. Paſſagardæ Taſti Choruſ Choaſperſij Suſa Achates

plærıcꝫ alij adiacent: quoꝝ regionem multi abluunt amnes: ſinuoſis vndicꝫ meatibus diſcurrentes. Ex vna enī parte Chorus dilabitur: atcꝫ ex alia Choaſpes: q̄ cum ab Indo exit flumine: Suſam ciuitatem irrigans: Achatem lapidem inter eius harenas cuiuſdam cylindri proſtratū: ac Lacteū oſtendit: quē ex propinquis montibus torrens ad planitiem contraxerat. Fructus ibi ob tēperatū aerem ſemꝑ viret. Nec nobis Perſarum mores prætereundi ſunt. De q̄bus Strabo in decimq̄nto. Reges habetᷣ ex eadē ſtirpe: q̄ illis nō paruerit corpore amputato & brachio proijcitᷣ. Ducunt vxores q̄plures: & multas pellices alunt propagandæ ſobolis gr̄a. Reges quotānis præmia proponūt his qui plures filios ediderint. Pueri ante quartum annum in patris conſpectum non veniunt. Nuptiæ in initio verni æquinoctij celebrātur. Sponſus in thalamum procedit: comeſto prius malo: vel Cameli medulla. Diſciplinarū magiſtris doctiſſimis vtuntur: qui fabulas ad veritatē reductas inſerunt cum cantu: & ſine cantu: deorum atcꝫ clarorū virorum facta referentes: congregant eos in vnum locum: æris ſonitu ante lucem excitatos: tanq̄ ad arma aut venationē. Perſæ inſu

per lau'e cenant: integra & multa & varia apponētes: lecti & poculorꝝ ornatus ſplendidiſſimus: auro & argento refulget. De rebus maximis inter vinum cōſultant: quas ibi firmiores putant: q̄ in ſobrietate fuerint deliberatæ. Si notis & æqualibus in via occurrāt: eos oſculant̄. Si humiliores ſunt: adorāt. At nunc de reliquo Aſiæ tractu dicendū erit: qui ad orientem verſus vniuerſum deinceps limitē illius ac finem ꝑficiet. Circa igit̄ maris perſici litora eam partē verſus: quā oriit̄ ſol Carmani inſidentis: haud longe a Perſide regionē bifariam ſortiti ſunt: Nam ex eis quidā ad maris litora contulere: quidā maritima contemnentes: intra continentē præ cæteris loca delegerunt. Scribit Strabo in q̄ndecimo. Oneſicriti tradidit flumē eſſe in Carmania quod auri ſtrigem ferat. Item argenti foſſilis & æris venam. Hi ꝓpter equorū inopiā aſinis in bello plurimū vtunt̄: & aſinū Marti ſacrificant: quem ſolū ex omnibus dijs colunt: & bellicoſi ſunt. Nemo (vt idem ſcribit) vxorē ducit: niſi hoſtis caput amputatū ad regem ꝑtulerit. Et ex Caluaria in regia collocata linguā minutatim ſecans: pane ꝑmiſcet. Poſtea deguſtatū ei qui attulit: & familiaribus edendam prebet: atq̧ ille ꝑ præclarus eſt: cui multa capita ſunt allata. Ex his Gedroſi ad Orientē verſi: vicini ſunt oceano: qui etiam Scitis illis adhærent: quos dixi ad Auſtrum verſus iuxta Indum flumen: qđ duplici hoſtio e regione in rubrum dilabit̄ mare. Gedroſia (vt inquit Strabo in. 15.) fructuū & aquarꝝ inopia laborat. Nec multo melior eſt q̄ regio Ictiophagorꝝ: quorꝝ regio ſecus mare eſt. Magna ex parte arboribus caret: raritas ī ea palmarū. Ictiophagi quos Alexander piſcibus veſci ꝓhibuit (dicit Martianus) veſcunt̄ piſcibus. Tū ipſi: tum eorū pecora & aquas pluuiales potant. Pecorū carnes piſcibus prebent. Domicilia ex oſſibus cetarꝝ & hoſtræorꝝ conchis magna ex parte faciunt. Nam trabium vſus vſum coſtæ prebent: poras maxillæ. Piſces ad ſolem aſſant̄: poſtea ex his panē conficiūt: paululum frumenti admiſcentes: nam & molas habent: ꝑtim piſces crudos edunt: Capiunt eos rhetibus ex cortice palmarꝝ factis Sed vt ad Indum reuertamur anteq̄ in mare decidat: multa ꝑcurrens opida & regiones: longum quendā & inflexū limitē gerrat. Oritur enī ex monte Caucaſo ad ſeptentrionē verſus.

Carmania

Gedroſia

Patalene ſed in auſtrum ſe inflectens:Patalenem inſulam gemino com
inſula plectitur brachio Ac deinde cum ad occidentem contorqat
Oritæ curſum:Oritas & Erebas ſecat:& qui linea paludamēta indu
Erabe untur:Arachotas tum etiā Satraidas ipſos ꝑlabit̄:ac eos om-
Aracho nes qui ꝓpe incolunt Parpauſi fauces:quos oēs vno vocabu-
te lo Arienos vocant. Hi enī ſilueſtrem admodū & incultam re-
Satraide gionem tenent:cum harenoſa ſit:nec vlli prorſus apta cultui.
Parpau- Verūtamē quæ ſatis habeat ex ſui natura: & excellentiſſimo
ſus mōs quodā munere & ſingulari. Nā vbiq; Coralij lapides exoriūt̄
Arieni & ex montiū venis:qui eam muniunt regionē:Saphyreæ cæ
Coralij dunt̄ cruſtæ: flaui quidē & fuſci coloris. Ad orientē ſita eſt In
Saphir9 dia regio: ſane licet omniū extrema:iucūdiſſima tn̄: & in ipſis
India oceani labris ſita: quā ſol cū primū incipit emergere: atq; ab
oceano caput extollere:primā eſſe ferūt:quæ illius radijs illu-
minat̄: & propterea nigros hoīes & craſſos a natura ꝓcreare
comas ferūt dēſiſſimas:haud diſſimiles iacyntho. Sed qm̄ ex
plæriſq; aurū eruit̄ locis:multi ex eis inde quæſtū aucupant.
Alij telas lineas contexant. Alij ſectos elephantū dentes abra
dunt. Alij ꝑ fluminū decurſus incidētes ꝑquirūt:ſi q̄ inter ha-
Berillus renas luceſceret gemma:Berillus: aut Adamas: aut forte qſ-
Adamas piam iaſpis:aut ſi qua glaucea Topalus occurreret: aut inci-
Iaſpis deret forte in purpuream quandam ſanguini ſimilem ameſti
Topal9 ſtum. Hæc ſunt potiſſima (ſcribit Anthonius) eorum ſtudia:
Ameti- cum vniuerſa illa regio perfuſa ſit ꝑpetuis fluminibus:qui hu
ſtus iuſmodi opibus diuitem & pollentem patriam reddunt: fert
etiam (auctore Strabone) Criſtallum:carbunculos varios: &
Criſtall9 margaritas. Sunt & horti ibi & arua perpulchra & læta: quæ
Carbun vniuerſum per annum vigent. De quo ſcribit Strabo in deci
culus mo qnto. Mogaſtenes Indiæ fæcunditatem ex eo maxime de
Marga- clarat:ꝙ eam bis fructum ferre dicit: & bifariā nominat:quē-
ritæ admodū Eratoſtenes:qui inquit alteram Hiberniam ſeuientē
alteram æſtiuam:quomodo & imbrem. Nullum enī annum
inueniri dicit:vtroq; tempore ſine pluuia: quapropter contin
git annū feracē eſſe:cū ſemp terra ſit fæcunda. Fructus arbo-
reos multos gigni ait:arborū radices:ꝑſertim magnaꝝ arūdi
nū & natura & decoctione dulces eſſe: aqua a ſolibus tepefa-
cta tam cœleſti:q̄ fluuiali. India qdē multas arbores admira-

biles fert: e quibus vna ramos ad terram pronos habet: frōdes ve ro clypeo nō minores. Oneſicritus q curioſius ea pſeqt: quæ ſunt in terra Indiæ auſtraliſſima: refert arbores quaſdā ingen tes eſſe: quorum rami cū ad duodenes cubitos creuerint: reliquū in crementū pronū faciūt deflexi: quouſq terrā cōtingāt. Deinde ter rā ingreſſi radices agūt: veluti propagines. Demū rurſus in trū cū exeūt: a q poſtq aucti fuerint: inde flectūt: & aliā propaginē efficiūt: deinde aliā: et ſic deinceps: vt ab vna arbore vmbracu lū fiat: tabernaculo multicolūnio ſimile. Narrat præterea mi rā arborum quorūdā magnitudinē: quarum ſtipitē vix qnq hoīes cōplecti qant. Ariſtobolus aūt de arboribus dicit: quæ ramos ha bent deflexos: & de earū magnitudine: vt ſub vna arbore qn quaginta eqtes meridiari poſſint. Ille vero quadringētos ait. India multa medicamēta habet: multas arborum radices: tū ſalutares tū noxias: queadmodū & multos colores. India auſtralis cina momū: nardū: & alia aromata: queadmodū Arabia & æthio pia: cū qbus ſola pſſis eſt: Ibi aer vdus & fæcūdus & valde nu tritiuus: Eo modo & terra & aqua: q propter animalia tū terre ſtria tū aquatilia apud Indos magna ſunt. Priuſq vero de ſitu & forma ipſius ſcripturus ſum: de ſeptē Indorū generibus pa rump tāgere libet (auctore Strabone in. 7.) inqt totā Indiā in ſeptē genera diſptitā: Quorum primi philoſophi honore ancē dūt Nūero vero pauciſſimi ſunt: vtūt eorum vno quoq priuati q ma ctant & ſacrificāt: Publice vero reges in eo cōuentu qui maxi mus apud eos fit: cū nouo anno incipiētes philoſophi oēs cū rege ad venationē exeūt: & qcqd quiſq cōpoſuerit vel obſer uauerit: eo anno de fructibus: de aīalibus: de republica: in me diū pferūt: vbi q ter mēdax dephenſus fuerit: ei per totā vitā ex lege ſiletiū indicit. Qui vera dixerit: īmunis & omi tributo ex emptus cēſet. Scd'm genus agricolarum: q plurimi ſunt & paca tiſſimi in maxīa opandi licentia: & īmunitate miliciæ. Hi nec ciuitatē: nec publicū negociū: nec vllū aliud munus attingūt. quamobrē eodē tpe alij pugnāt: et cū hoſte piclitant: alij arāt vel fodiūt ſine vllo piculo: cū illos propugnatores habeant: et cū regio tota ſit regis: ipſi eā conducti operant in qrta fructuū pte. Tertium genus eſt paſtorū vel venatorum: quibus ſolis & venari: & paſcere pecora: & vendere iumenta: & locare licet.

Arbores altiſſime

Cinamomū

Nardus.

Septē genera Indorum

Pro eo autē ꝙ terram beſtijs liberant: & ab auibus quæ ſemi-
na legunt: ſolatio a rege compenſant: & vagi errabundiq; vi-
tam in tugurijs agunt. Priuato homini equū & elephantē ale-
Elephantū venatio re non licet. Vtrūq; enim regis poſſeſſio cenſet. Elephantum
enim venatio hoc modo fit. Locum aliquē purgatū quattuor
aut quinq; ſtadiorū ꝓfunda foſſa circūdant: tū ingreſſum pon
te anguſtiſſimo iungunt: Hinc tres quattuorue elephantū fœ
minas ex manſuetis imittunt: ipſis in tugurijs inſidiant: ꝑ diē
ſilueſtres non accedunt: nocte autē ſigillatim introeūt: qbus
ingreſſis: venatores clam aditū occludūt. Poſtea nōnullos ex
domeſticis certatoribus fortiſſimos inducentes: cum illis pu-
gnant. Simul etiam fame eos macerāt. Cū vero iam defeſſi fu
erint: aurigarꝫ audaciſſimi clam deſcendētes: qſq; ſui elephā-
tis vterū ſubit: atq; hinc ſubito ſilueſtris vterū ſubeuntes: cō-
pedes illis conijciunt. Quo facto: domeſticos exhortant: vt vi
ctos verberent: quouſq; in terrā decidāt. Poſtq̄ ceciderint: bo-
uillis loris eorum colla cum domeſticis alligāt: & ne aſcenſo-
res excutere poſſint: colla circūcidētes in cæſuris vincula im
ponunt: vt præ dolore vinculis cedant: & quiete agant: & ca-
ptis reliquunt quicūq; vel ſenio vel iuuenta inutiles ſunt: reli
quos in ſtabula ducunt: & pedibus inuicē vinctis: & collo ad
columnā bene compactā fame domāt. Deinde herba vel arū-
dine viridi reficiunt: hinc obtemperare docēt. Alij oratiōe: alij
cantu vel timpani ſonitu. Rari ſunt qui non facile manſueſcāt.
Sunt enī a natura mites & māſueti: vt ad rationale animal pro
xime accedant. Quidā aurigas ſuos qui in certamine cecide
runt: ex prœlio eximunt: Quidam anterioribus pedibus vte
ro ſubiectos ſeruarunt adeo animal homini amicū: ꝙ ſi quē
ex magiſtris curatoribus ꝑ iram interfecerint: adeo illum de-
ſiderant: vt præ mœrore a cibo abſtineant: Interdū etiam ad
mortem obdurant. Elephantes viuunt quantū longeui hoīes
quidam ad ducenteſimū annū ꝑueniunt. Morbidi ſunt & in-
curabiles: ægrotantibus oculis remedium eſt bouillū lac infu
ſum: cum plures morbos vinum atrum epotū curat. Vulneri
bus butirū auxiliat. Ferrū enim extrahit. Vlcera ſuillis carni-
bus inurunt. Nearchus ait hic ſe vidiſſe formicarꝫ auriferarū
pelles: pardalis pelli ſimiles. Megaſtenes de formicis ait apud

Derdas: quæ maxim a natio eſt Indorũ montanoꝝ ad orientẽ expoſitoꝝ. Collem quẽdã eſſe triũ miliũ ſtadiorũ ambitu: & ſub eo aurifodinas: quas formicæ effodiunt: vulpibus magnitudine non minores: mira celeritate: victum ex venatione cõparantes. Fodere autẽ terrã ꝑ hyemẽ: & ad hoſtium accumulare queadmodũ talpæ: talis auri ſtrigilis ꝑua decoctione eget Eam vicini iumentis clam rapiunt Aperte autẽ non poſſunt ꝓhibentibus formicis: igne & pugnant: & fugantes inſectant: quos cum dephenderint: cum iumentis interimũt. Nearchus hic & multitudinẽ & maliciã ſerpentũ admirat: qui ex campis ad eorum cauernas fugiũt. Viſam etiam dicit eſſe viperã fœminã ſedecim cubitorũ. Nos in ægypto (inquit Strabo) vidimus eiuſdem fere magnitudinis viperam inde allatã. Vt tñ incepta ꝓſequãt: Poſt venatores ac paſtores quartũ genus ponit: eorũ qui artes exercent: Alij qui arma & naues fabricant: alimenta & ſtipendiũ ab rege habent: cui & ſoli operant. Nã tribunus militibus arma præbet: & claſſis præfectus: naues nauigãtibus & mercatoribus precio locat. Quintũ genus eſt bellatorum: qui reliquũ tempus ocioſi agunt: in locis ab rege conſtitutis: vt cum opus ſit: cito exeant: nihil de ſuo afferentes præter corpora. Sexti autem præſides: quorũ numus eſt: vt quæ agunt inſpiciant: & regi clam omnia renũcient. Hi in vrbe vrbanas meretriculas adiutrices adhibent: in caſtris vero caſtrenſes. Hi ſunt viri optimi ac fideliſſimi. Septimi ſunt conſiliarij: & regi aſſidentes: a quibus & magiſtratus & rerum omniũ adminiſtratio fit. Omnes fere Indi in victu frugales ſunt. Ornatu plurimo vtunt. A furtis magnopẽ abſtinent lr̃as non norunt: ſed memoriter omnia adminiſtrant: & ꝓpter ſimplicitatem ac vitæ ꝑſimoniã omnia eis ꝓſpere ſuccedunt. Vinum non niſi in ſacrificijs bibunt. Potum ex oriſa efficiunt ſicunt ex ordeo cibos: in tumulis & ſepulturis faciendis ꝑparci. Cultũ vero corporis nimij: Nam & auꝝ geſtant: & lapillis ornant: & ſindonẽ candidiſſimũ induũt: & vmbrellas ſecum portant Nam pulchritudinẽ excellentes: omnia faciunt quæ ad decorandam faciẽ ꝑtinent. Multas nuptas habent: quas a parentibus accipiũt: alias obedĩẽtiæ grã: alias prolis ac voluptatis; Et niſi has caſtas eſſe cogant: fornicari licet. Si qua mu

Derdæ populi

Formice magnæ.

Indorũ mores

lier regē occiderit: munus habet: vt cū illius ſucceſſore iugat᷑.
Cum rex in locis ſeptis venat᷑: e ſolio ſagittat. Aſſiſtunt duæ
treſue mulieres armatæ. Cum in locis nō clauſis venat᷑: ſagit-
tat ab elephāte. Ex mulieribus aliæ in turribus: aliæ in equis
aut elephantibus: quemadmodū & militant: omnibus armis
exercitatæ: quæ ꝑfecto multum a noſtris diſcrepāt. India pri
Indus
mū ex tribus cōſtat lateribus. Indus fluuius occidētalē ipſi⁹
Ganges
interluit partem. Ganges vero ad orientē. Caucaſus autem
Caucaſ⁹
ad ſeptentrionem. Multi hanc regionem clari & præpotētes
viri coluere: haud quaq̄ in vno loco coacti: nec vno appellati
nomine: cum quidam ex eis ad vnam conceſſerūt partem: &
ad aliam alij: ꝓut eis natura ab initio & voluntas & conſuetu-
do ſuppeditarit: Nam quidam ad Indum flumen ſe conuerte-
Darda-
nes
re: & ipſi quidē Dardanes ſunt appellati: qui iam potiſſimum
ꝑtem tenēt: vbi Hydaſpis amnis ad Ceſinā ex ſcopulis fluen-
Hydaſ-
pidis flu
tem: in ꝓprios recipit ſinus. Hydaſpis enī fluuius eſt ampliſſi-
mus: & ad nauigandi vſum aptiſſimus: eam occidentalē pla-
Cophes
gam perlambens. Cui etiam propinquum eſt Cophes flumē:
Sabei
& eam partem candidiſſimis vndis perfundit: vbi Sabe poſi-
Toxilli
ti ſunt: ac etiam Toxilli & Scodri: & deinde Peucaneorū gē-
Scodri
tes: & qui Dionyſium colunt Gargaridæ: vbi Hypanis & Me
Peucāei
garus aurū vehunt: ditiſſima omnium flumina. Ea enim ex
Gargari
dæ
monte Hemodo primū exorta: atq̄ deinde in gangeticam pla
gam verſa. Tandem cūm ad auſtrum ſe flectant: prope Coli-
Hipanis
dos inſulam: quæ oceano abluit᷑: in mare dilabunt᷑. Hæc ſiq̄-
Megar⁹
dem inſula cum adeo erecta ſit: vt neq̄ illuc aues aduolant. Fe
Colidos
runt etiā illā Veneri dicatā extitiſſe: nec lōge Ganges: ad quē
Ganges
Alexander vſq̄ proceſſit: & in quo cetæ ſunt. Id flumen (vt in
Cetæ
quit Strabo) & magnitudine: & latitudine: & profunditate re
motius: q̄ iunctius veritati: Nam ꝙ maximū ſit omniū flumi-
num: quæ in tribis continentibus memorant᷑: eſt ꝙ poſt id In
dum ponant: & tertiam Hiſtrum: & quartum Nilum. Quidā
Hiſter
minimam eius latitudinem triginta ſtadiorum dicunt. Mini-
Nilus
mam vero profunditatē viginti paſſuum. Aiunt (vt inq̄t Stra
Trūcati
hoīes
bo) adductos fuiſſe quoſdam carētes ore mites homines: qui
circa Gangis ortum habitant: & vaporibus aſſarum carnium
& fructuum a florum odoribus enutriuntur: & pro ore ſpira-

menta quædam habent. De aliȷs etiã ꝑmultis philophos nar-
rare. De Ocipadibus: qui curſu equos præuertant. De Eno-
tacœtis qui aures ad thalos vſq; dependentes habeant: vt ſup
eis dormiant: Adeo fortes: vt arbores euellant: & neruũ fran-
gãt Alios eſſe vnoculos: caninis auribus: crinibus erectis: pe
ctore hiſpido: habentes oculum in medio fronte: qui naſo ca-
rent: omnia & cruda edere: & paruo tẽpore viuentes ante ſe-
nectutẽ extingui: & ſuperiorẽ oris partẽ eminẽtiſſimã habere
Nec eiuſdem regionis philoſophi nobis ſunt prætereundi: de
quibus aſſerit idem Strabo: allegans Megaſtenẽ: ꝙ q ſunt mõ
tani: Bacchum celebrant: ſigna quedam oſtẽdentes: ꝙ non ſo
lum apud eos agreſtis vitis naſcatur: & hædera: & laurus: &
myrtus: & buxus: & alia ſemꝑ virenti: quoꝝ nullum ſit trans
Euphratẽ: præter pauca quædã in ortis irriguis: & multo cul
tu cõſeruata: Bacchicũ etiã ẽ ſindonẽ & mitras geſtare: & vn-
guẽtis vti: & floribus cingi. Tympana & tyntinabula exeũtẽ
regẽ præcedere. Cãpeſtres vero Herculẽ colunt. De philoſo-
phis quoq; idẽ Megaſtenes (vt inquit ſtrabo) aliam facit diui-
ſionem: quoꝝ dicit genera. Nam alios Bragmanas nominat:
alios Germanas. Sed præcipue Bragmanas ꝓbat: ꝙ cũ græciſ
in opiniõibus cõcordent. Hi ꝗprimũ cõcepti ſũt: viros doctoſ
curatores habent: q & mrĩ cõcepto accedẽtes: quædã canũt i
ꝓlis fœlicitatẽ. Sed reuera quædã cõtinẽtiæ ꝑcepta dãt mrẽs
libenᷓ eos audiẽtes: fœlices in ꝓle exiſtimãt. Poſtq̃ vero nati
ſunt: alios atq; alios curatores ſortiunt. Nã q̃ magis ætas ado
leſcit: elegãtiores magiſtros hñt: & fert: & philoſophus ãn vr
bẽ in luco exercere: intra cõpotũ quẽdã circuitũ frugalit viuẽ
tes: ſup thoris ac pellibus: ac ab aĩalibus ac Venere abſtinere:
Seriȷs ſermõibꝰ intẽtos: & cũ volẽtibus audire cõicantes: Au
ditoꝝ aũt nõ licere: nec loqui: nec ſternitare: nec excreare: vel
die illa cetu explodi: & cũ. xxx. & .viȷ annos ſic vixerit in ſua
ſecedere: & laxius licẽtiuſq; viuere. Sindonẽ induere: aurũ in
manibꝰ & auribꝰ moderate geſtare: et carnibꝰ veſci aĩaliũ: ab
acribꝰ & cõdimẽtis abſtinere: Ex vxoribꝰ multas capeꝑ ꝓpagã
dæ ꝓlis grã. Nã a pluribꝰ bona eueniũt plura. Dicit enĩ Brag-
manos cũ vxoribus nõ phãri: ne ſi imꝓbæ ſint: aliquid qđ ef-
ferri nefas ſit in ꝓphanos efferãt. Si probæ ne viros relinquãt

Ocipa-
des
Onota-
cœti

Hædera
Laurus
Myrtus
Buxus

Bragma
ne.
Germa-
ne.

Nam qui voluptatē aut dolorē: vitam ac mortē æq̄ue contem
nit: ſubditus eſſe non patit̄. Item multa eos de morte dicere &
hanc vitam eſſe putandā: quaſi quendam viuidū hominū con
ceptū. Mortē vero natiuitatē ad veram illam & fœlicē vitam
his qui recte philoſophati ſunt. Iccirco eos multa exercitatio
ne vti ad mortis præparationē: ꝑtim cum græcis ſentire: vt ꝙ
mūdus ſit creatus: & corruptibilis & ſphericus. Et ꝙ cōditor
& adminiſtrator omnium rerum deus per vniuerſum vadit.
vniuerſarum rerum primordia diuerſa eſſe. Faciendi aūt mū-
di initium aquam: & præter quattuor elementa quintū quan
dam naturā eſſe: ex qua cœlum aſtraq; conſtent. De Bragma-
nis hactenus: ex germanis eos ornatiſſimos: vt qui ſiluicolæ

Germāi philoſo-phi

appellant̄: ex eo ꝙ in ſiluis degūt: ex frondibus & ſilueſtribus
fructibus viuentes. Veſtes ex arborum corticibus habere: vi
ni & veneris expertes: Cum regibus de charis rebus interro-
gantibus ꝑ nuncios colloqui: & ꝑ illos diuina a regibus coli:
& placari: poſt ſiluicolas in honore medicos eſſe: vt qui circa
hoīem philoſophant̄: frugales quidē: non tamē ruſticātes ori
ſa: de or deaceis viuentes: quæ nemo rogatus illis nō miniſtrat
nemo hoſpicio non libenter ſuſcipit. Poſſe eos & fæcundos fa
cere: & marium & fœminarꝫ ꝓcreationē ꝑ medicamēta præ-
ſtare: medicinā plurimū ꝑ cibos ꝑfici: non aūt ꝑ medicamenta

Sacer Niſeus

Hæc de philoſophis. Verum ad Gangē verſus (inquit Antho
nius) alius quidem locus eminet: qui ab incolis ſacer iudica-
tur: ob admirabilem quandem rem ibi olim inuentam. Nam
dicunt Bacchum olim cum fureret: illic conſediſſe: ibi teneras
virium nebrides: quibus obtecti erant: qui ſequebant̄ ſtatim
In aſpides conuertiſſe ſe: & in ferrū tyrſos: cincturas vero &
capreolos in ſufflātes dracones mutatos: ꝓpterea: quia hoīes
illi eius ſacra contempſiſſent: atq; horrerēt eius mores: Tum
vero timore omnes ꝑcitos: viam illam ꝓximam ab eo Niſeam
appellaſſe: conſtituiſſeq; vt vna cum eorum liberis coronati
hædera ſacra conficerent. Quo facto: tum gentes illas ſubie-

Hermo-dus mōs

cit. Ouidius. Oriēs tibi victus aduſq;. Decolor extremo qua
cingit̄ India Gange. Montes aūt ipſum ſtatim Hermodos cō-
ſcendiſſe: ad quorꝫ radices illidit̄: q ad Orientē ſpectat ocea-
ans: ibiq; ſupra eorum verticē tanq̄ ad alios terræ fines gemi

tas infixiſſe columnas: imitatus Herculē. Sed hæ ſunt gētes omnes ac nationes: quæ terrā ipſam tenent: & potiſſimū quæ potuerunt aliqua ſui excellentia & dignitate (inquit Antonius) ad noſtram cognitionē peruenire: & ſi al's p multas eſſe fateor: quæ quoniā varijs in locis conſtitutæ ſunt: ac ptim circumerrant: Nec vllum prorſus fixum habent locum: partim etiā ignobiles & obſcuræ: vt etiam ſine nomine pmanſerunt. Non multi tamen faciendos eſſe iudicaui: quas neq; qui omnium cōſcius eſt: præter immortalē deum dicere poſſe exiſtimaui. Ipſe enim ſolus eſt qui nouit omnia: Solus qui poteſt. Ipſe eſt qui primus prima ipſius orbis fundamenta in orbem coniecit: & immenſi maris aditum & ſemitam mortalibus patefecit. Quiq; vitæ huius cōmoditates: diuitias dignitates: honores præſtitit: quive ſidera diſcernens: vnicuiq; quā voluit ſortem tradidit: Quibuſdā enim vt terram colerent: atq; inde ſibi diuitias atq; opes compararent. Alijs autē vt pelago acti aut piſcarent: ſibi victum aut mercimonia cōmutarent. Alijs vt ſcientiæ & philoſophiæ ſtudijs ſe dederent: atq; inde honores & laudes aucuperent: multis etiā vt cæteris præeſſet: Iuberent & pareret. Ideoq; nō mirandum: ſi hoīes variā inter ſe ſunt: non ſolum fortunam: ſed & naturam conſecuti: Cum videmus regiones & loca: eam quoq; varietatem adeptā poſtq̄ vna quidē lacteos homines parit: alia ſubalbidos: alia fuſcos: alia prorſus aduſtos: aut multis ſimiles floribus, quales Aſſyria generat. Sic enim ominum ille rerum opifex ſtatuit: vt homines varij quoq; ingenij: ac multiformis animi & induſtriæ quemadmodū & cætera naſcerent atq; vnuſquiſq; ſua contētaretur ſorte.

Vos igitur o terræ omnes: & vos inſulæ quæ mare colitis valete nunc præcor. Valete quoq; vos vndæ: oceani: & vos ponti ſacri: fluctus: fluuij: ac fontes: næmora: & vos parui montes: valete & vos quæſo. Iam enim vos omnes ſatis percurri: qui fueratis aliquam inter mortales famam aut nomen conſecuti.

Erge liber ſine me tenues venture ſub auras
P Hinc vbi Sarmatico ſtringit̃ ora gelu
Qua quoqꝫ prærupto ſe tollit in aera muro
Structa ſub vmbroſis regia Croca iugis
Nec te liuor edax autore exterreat orbum
Si quis in ignotis obuius iret agris.
Sentibus arreptũ: q̃uis iter impleat aſpris
Perge: gradus tardet: nec mora perge tuos:
Tabida ſæpe lues ſub dumis ſerpit opacis
Inqꝫ viatores dira atonita vomit.
Peſtis ſiq̄n lingua ferit illa triſulca:
Hæc tibi ſunt placidis tela ferenda modis.
Non tu ſolus abis: traiectus membra ſagittis.
Innumeri his iaculis ſaucia corda ferunt.
Virgilium Bauius: Flaccum odit Menius aſper.
Fert licet æthereos vtraqꝫ muſa fauos
Sollicita adijt Naſonis liuor amores:
Atqꝫ elegos tetigit culte Tibulle tuos
Barbaries cultos non ſolum habet ipſa peroſos.
Qꝫ ſibi non tantum nouit ineſſe boni
Verum virtuti iam dudum eſt æmula virtus.
Et comitem inuidiam fulgida pallas habet.
Nil manet in terris: iſta qđ peſte careret
Vſqꝫ adeo virus fudit amara nocens
Inuiſa eſt catulo ſilueſtris Damma ſagaci.
Odit lanigeras & lupus aſper oues.
Nictimenen odit pictarꝫ turba volucrum.
Odit & accipitres rauca columba vagos
Quid genus humanum memorem pecudum alituũqꝫ.
Liuorem ad ſuperos nouimus iſſe deos.
Longeuum (vt memorat) veri haud ignara vetuſtas:
Egit ab æthereo filius axe patrem
Iſta lues triplices tulit ad certamina diuas.
Inijcit: vt poſitis aurea mala cibis.
Frondifere hoc Ide tectat̃ aquatica vallis.
Vidit vt iratas ꝑ næmus ire deas

Cauſa hæc agricolis: cur obruta pergama flãmis
  Nunc ſunt æquoreo ſemiſepulta ſinu.
Longa mora inuidiæ eſt oẽs numerare ſagittas
  Ipſa cupidineæ eſt æqui paranda fauce
In genus omne vagos ericine natus amores
  Torquet: liuorem hæc in genus omne iacit
Nil tibi ſint igit̃ liuoris ſpicula curæ.
  Sperneq; mordacis murmura ſcabra deæ.
Increpet ipſa licet latratus temne caninos.
  Nil tibi quod proſit. nihilq; quod abſit habet.
Plus nocet ipſa ſibi: dolor arduus intima ſiccat.
  Viſcera: & in maciem viuidus humor abit.
Sic ſua fata petit: maneſq; aditura profundos
  Sub phlegetonteas lurida perget aquas.

Hartmānꝰ de Eptiñ. Canoñ. ſuo Hein. Bebel Iuſtingeñ. Ordi-
nario lectori poetices ĩ vniuerſitate Thubiñ. fœlicitatē optat.

Q̄tā animi voluptatē cepim Heĩrice mihi chariſſĩe: ex tuis iucūdiſſimis carminibꝰ & ep̄l'a: nō facile dixerĩ. Sūt enĩ plena ſalibꝰ & elegātia. Opꝰ aūt illud Laurētij coruini mea opiniōe viri doctiſſimi gaudio me ſingl'ari affecit: q (vt eius ſcripta teſtant̄) nihil ꝑrſus videt̄ ignorare: qđ cuiq̃ cōſumato ĩ bonis artibus viro ſcire contigit: q præter oĩmodā totius coſmographiæ ꝑitiā tanta reddet eloq̄ntia & orōis ſuauitate: vt mirū dictu ſit: hoĩem in media (vt ſic ita dixerim) Barbariæ: & inter feroci ſſimos Sarmatas educatū: tanta ſplēdere bonaꝝ artiū doctrina: Cui etiā nr̄a tēpeſtate aliquē vndecūq̃ virū vel in orationis elegantia: vel carminis ſubtilitate anteponere indigniſſimū iudicaui. Nō poſſum igit̄ nō cōgratulari: cū meæ: tū oĩm ſtudioſoꝝ vtilitati: q̄ tale opus nouit̄ editū: & ꝑ te e longinq̄ Sarmataꝝ regiōe allatū cuiuis facultati ſcīaꝝ ſtudētibus adiumento eſſe poſſit nō mediocri. Si enĩ mirabiliū reꝝ: diuerſaꝝ regionū: inſulaꝝ: mariū: montiū: fluuioꝝ: aĩaliū noĩa: ꝓprietates: miracula libeat videre. Nullibi aliūde abundātius credi poſſe repiri: q̄ in vno hoc libro: q oēm tabularū Ptolomæi materiā declarat: & in his nos inſtruit optĩe. Præt̄ hæc ex oĩbus q modo aliq̄d egregie ſcripſerūt: in geographia ſuā ſcribēdi facultatē ſumpſit: non ꝓpria temeritate vſus: vt nihil ommiſiſſe videat̄: qđ ad cōſumatū coſmographū ſpectare ſoleat. Gaudeo itaq̃ plurimū hoc opus in mediū multoꝝ exire: vt eo feruētius nr̄a alemania exēplo Sarmataꝝ cupiat ſe in multaꝝ artiū rognitionē extollere: ſeq̃ penitꝰ a Barbariæ vindicare. In q̄ hactenus (deoꝝ forſitan arbitrio aut potiꝰ ſideꝝ iniq̄tāte) verſata eſt. Sed ſurgūt & ſurrexerūt dijs grās q exuta omĩ inculti ſermōis ſcabie: ſe cūctis alienigenis in admiratiōnē erexerūt. Hæc hactenus. Cū aūt nō ſim penitus a ſtudio coſmographiæ alienus. Volui etiā pijs lectoribus aliq̄d adiumēti p̄ſtare: q̄ facilius huius ſcīæ cognitionē dep̄hēdere poſſint. Collegi igit̄ q̄ſdā generales figuras regionū ꝓ ſimplicibus: vt ꝑ has faciliorē agreſſū habeant ad totā materiā. Iohānis aūt Eſticampiani dictata: hoĩs germani: & (vt tu ſæpiꝰ narraſti) viri in om

ni gn̄e diſciplinaꝝ clariſſimi oratoris & poetæ piterq́ʒ & phi loſopi & aſtronomi nr̄a tēpeſtate oīm: ſi nō primi: tn̄ nlł̄i ſcd̄i Siqn̄ ad te veniūt: ſinas ad me ire: quē tātope ſemp cōmēdaſti tibiq́ʒ præceptorē ī pluribus dictis allegaſti. Cui ſcribas præ cor: vt aliqn̄: qddā ſuoꝝ ſcriptorū & dictatoꝝ ad te pdire ſinat Si hoc fecerit: te ſuā famā & decus longe lateq́ʒ p germaminiā diffuſurum. Vale. H. E.

IDEM H. DE E. SVO HEINRICO.

Eſine iam latium priſcos extollerre vates.
Aeneadū: doctos verba latina loqui
Iam pridem didicit: cultas coluiſſe p artes
Ingeniū quondam Barbara terra ſuum.
Theutones in bellis gentes dominata p omnes
Turma: loqui magno cū Cicerone queat.
Virgilios reperis: quis ſuaſerit aurea vena
Ludere non deerunt impibuſq́ʒ modis
Pindaricos tractant exutis ſaxones armis
Et quibus hiberno tempore pauca dies
Sauromatas ſtimulat ſilueſtres delphicus ardor.
Cum Neuris docuit carmina noſſe geta
Crocoa polonorum gelido ſubiecta trioni.
Hic vbi leniſonas Hiſtula verſat aquas
Cynthius his miſſis: ſpargit ſua munera delphis
Arctoos mirū eſt: Enthea muſa fouet
Abſtruſos rerum latices: ſtellantis & abdita cœli
Aſtrigeriq́ʒ globi: diſcere abunde potes
Quicq̄d & humano potuit: comprendiet aſtu
Ingenioq́ʒ: illic (te referente) patet
Stoicidū quæras obſcura ſophiſmata. ſeu vis
Siue Epicure tuū: dogma ve ſocraticū
Hic quondā vigili ſudabas noſſe lucerna
Quicq̄d Areſtoteles: pyerides docent
Ingenij rari prima documenta iuuenta
Iactas: deſidiam tempora ſera fugent
Grande aliquid de te Bebel præſagio tantū
Perge inter raros non reticende viros
Vale. H. E.

SVMMARIVM IN COSMOGRAPHIA PTHOLO.

Diuiſio nr̃æ habitabilis

- partes
  - Aſia
  - Africa
  - Europa
- maria
  - Indicum
  - Noſtrum
  - Hircanum ſiue (Caſpiũ
- Sinus
  - Gangeticus
  - Perſicus
  - Magnus
  - Arabicus
  - Aethiopicus
  - Ponticus
  - Aegei pelagi
  - Paludis meotidis
  - Hadriaticus
  - Propontidis
- Inſulæ
  - Taprobana
  - Albion Britãnorꝝ
  - Aurea Cherſoneſus
  - Ibernia britãnorꝝ
  - Peloponenſus
  - Sicilia
  - Sardinia
  - Corſica
  - Creta
  - Cyprus

Terminaẽ ps nr̃e habitabilis

- ortu: Terra incognita quæ pplis Sinarũ atq; Serũ adiacet
- meridie: Terra ĩcognita q̃ Indicũ pelag⁹ cingit: & q̃ agiſnubã regionẽ amplectiẽ
- occaſu: Terra ĩcognita quæ ſinũ Africũ æthiopicum cingit: & deinde occidentali oceano cingiẽ
- A ſeptẽtriõe: Oceano ſarmatico & ẽra incognita ĩminet q̃ ſarmaticæ: Scythiæ atq; Seris imminet

Sol fit ſup̄ verti-ce in āno: Bis / Semel / nunq̄ — habitātib⁹ in tropicis / ſub tropicis / extra tropicū

Hahttātes intra tropicos: Om̄es nigri ſunt: & q̄to magis ad æquinoctionalem vergunt: de tā to nigriores ſunt.

Hahttātes extra tropicos: Remiſſiores colore ſunt: & in al-bedinē ꝯtēdūt ſcd'm diſtātiæ rōem

EVROPAE .X. TABVLAE .XXXIIII. SATRAPY-os continet

prima
- Ibernia inſula britānnica: credo iam Scotiā dici: vel ſcotiā p̄tē eſſe Hiberniæ
- Albion inſula Britannia maior: nūc Anglia dicit̄

Scd'a Hiſpania
- Bethyca nūc regnū Granatæ
- Luſitania nunc Portugalia
- Tarraconenſis nunc Catalonia

Sacunda Gallia
- Aquitania
  - Francia
  - Burgūdia añ Heduoꝝ regio.
- Lugdunēſis
  - Francia
  - Normandia
  - Britannia minor
  - Turonia
- Narbonēſis
  - Delphinatus ſiue prouincia
- Belgica
  - Flādria credo morinoꝝ regio- nē fuiſſe
  - Picardia
  - Sequania ſiue comitatus Burgundiæ
  - Lucçelburgia
  - Lothoringia
  - Aelſatia
  - Suicia olim heluicia

quarta germāia

Franconia vel francia orientalis
Vueſtualia
Haſſia
Saxonia
Marchio
Thuringia
Miſia
Sleſia
Morauia
Bohemia

quinta

Rhetia iam Sūeuia
Vindelica
Noricum
Pānonia ſupior nūc Auſtria
Panonia inferior Hūgaria
Styria quondam Valeria
Illyris
Dalmacia nūc ſchlauonia
Croacia. Liburniam olim dictam exiſtimat Pius ſecū(dus

ſexta

Italia ſiue Latiū vel Aenotria
Corſica vel cyrnūs græce

ſeptima

Sardinia inſula
Sicilia ſicania vel Tinacria

viij. Sarmatia in Europa

Polonia
Maſſouia
Pruſſia
Lithuania ſiue Albaruſſia
vel Neuria
Curlandia
Samethia
Liuonia
Ruſſia
Suetia vel Gottia oriētalis

9.

Iaçiges metaneſte: nūc ſeptē caſtra credo eos antea Baſtarnas dictos
Dacia magna ſiue Balachia.
Hœſia Supior pti Seruia olī (raſciana
Boſna prius Tribal(lia
Inferior Bulgaria
Tracia
Cherſoneſus

x.

Macedonia: vel Aemathia: vel Pyeria
Epyrus nūc Romania olim Moloſſia vel Chaonia
Achia vel Teſſalia
Euboia nūc Nigrapōtis
Pelonenſus nunc Morea
Creta nunc Candia vł Macoroneſos propter cœli temperieꝝ

AFRICA.IIII. TABVLAS.XII.PROVINCIAS CON
tinet.

Prima. Mauritania Tinganica
Mauritania cæſcrienſis

ſecūda Numidia
Africa.
Cyrenaicaq̄ & Pentapolis.
Marmarica
Libya

tertia Inferior.
Aegyptus
Thebais.
Libya africæ

quarta ſup̄ ægyptum
Aethiopia
auſtralior

ASIAE PROVINCIAE
xlviij.xij.tabulis cōplectūt
Pontus
Bithinia
Aſſia minor Thurchia
Phrygia magna
Lycia
Gallacia

Prima Paphlagonia
Panphilia Iſaura
Capadocia
Armenia minor
Cilicia

ſecunda Sarmacia aſiatica: nūc Tar-
Cholchis taria.
Iberia

tertia Albania
Armenia maior
Cyprus inſula
Syria

quarta Syria phenicia
Syria paleſtina Iudæa

4. Arabia petrea
Meſopotamia
Arabia deſerta
Babylonia
Aſſyria
Suſiana
Mædia

5. Perſis
Parthia
Hyrcania
Carmania deſerta
Carmania altera

6. Arabia fœlix
Margiana
Bactriana

7. Sogdiana
Sacha
Scythia ītra Imaū mōtē
Scythia extra Imū mō-

8. tem
Serica
Aria
Paroponaſides

9. Drangiana
Arathoſia
Gedroſia

10. India intra Gangē
Sinarum regio

11. India extra Gangē

12. Taprobana

NOMINA MARIVM PER VNIVERSVM ORBEM.

Herculeũ
Ibericũ.
Balearicum.
Gallicum Liguſticũ circa
ianuam & Piſam.
Tuſcũ Thyrenũ circa Ro
mam.
Sardoum.
Siculum.
Adriaticũ. id eſt. Venetum.
Ionium habent græci inter
Achiã & moream
Aegeum.
Creticum.
Carpaticum.
Helleſponticum
Proponticum
Boſphorum Thracon̄. circa
Conſtantinopolim
Cimericum
Meoticum circa Tartariam
Euxinum Ponticũ: Idẽ ſũt
lacus inter Europã & Aſiã

OCEANI NOMINA.

Vergonium
Britanicum
Hypborium
Caledoniũ. (& ſaxoniã
Germãicũ circa Vueſtualiã
Cantabricũ circa Galliciam
Aquitanicũ circa Franciam
Sarmaticũ ſiue Congelatũ
Cimbricũ.
Sabuloſus põtus cir. Pruſiã
Balthearus pontus intra An
gliam & Daciam

AFRICAE MEDITER-RANEI NOMINA.

Atlanticum extremum eſt.
Numidicum
Libycum
Punicum
Aphricum
Aegyptiacum
Heſpericum

ASIAE NOMINA.

Aſiaticum
Syricum
Pamphylicum
Rhodienſe
Ycarium

INDICVM MARE HA-bet quattuor ſinus

Magnus ſinus
Gangetinus
Perſicus.
Arabicus
Barbaricus

Τέλος.

BIBLIOTH. UNIVERSIT. VINDOBONENSIS